

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

ZOZNAM ŠTÁTNEJ LEGISLATÍVY NA PODPORU MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

INFORMAČNÝ MATERIÁL PRE PODNIKATEĽOV

© NARMSP, Bratislava, 2013

Vypracoval: RNDr. Matej Jurík

Materiál bol vypracovaný na základe právneho stavu k 31. 12. 2013

Orgány štátnej správy a územnej samosprávy v rámci svojej pôsobnosti v medziach platných zákonov, iných právnych predpisov i v rámci tohto prehľadu uvedených právnych predpisov podporujú rozvoj podnikateľských subjektov (domácich i zahraničných podnikateľov) najmä v oblastiach:

- a/ daňového, colného a poisťného charakteru
- b/ dotácií zo štátneho rozpočtu
- c/ záruk za úvery
- d/ záložného práva
- e/ odpisovania hmotného a nehmotného majetku
- f/ ochrany a podpory investícií
- g/ poskytovania investičnej pomoci
- h/ podpory zamestnanosti
- i/ exportu slovenských výrobkov a služieb
- j/ ochrany hospodárskej súťaže
- k/ odstraňovania administratívnych bariér pri podnikaní a šetrenia firemných financií
- l/ živnostenského podnikania (napr. uznávanie dokladov o odbornej spôsobilosti na vykonávanie živností)
- m/ verejného obstarávania.

Možnosti a podmienky podpory podnikateľov upravujú hlavne nasledovné právne predpisy:

Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri

v znení neskorších predpisov

Týmto zákonom sa od 1. februára 2004 prešlo na nový systém vedenia obchodného registra, ktorý zabezpečí rýchle a kvalitné vybavovanie návrhov na zápis do obchodného registra a garantuje transparentný a vopred predvídateľný postup všetkých strán zúčastnených v tomto konaní. Zákon zaviedol nový pojem „registrácia“, t.j. postup pri zápise údajov do obchodného registra, zápise zmien zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov z obchodného registra, ako aj formalizáciu návrhov na zápis do podoby formulárov a ustanovenie presného zoznamu príloh, ktorými je potrebné návrhy na zápis doložiť. Za týmto účelom bola vydaná vyhláška MS SR č. 25/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zákon ustanovuje fixnú lehotu na vykonanie zápisu do obchodného registra – 5 pracovných dní – čím sa v prípade úplného a bezchybného návrhu na zápis a príloh k tomuto návrhu vytvorili predpoklady na rýchle vybavovanie návrhov a odstránila právna neistota navrhovateľa a tretích osôb.

S účinnosťou od 1. augusta 2007 je možné podať návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra a uložiť listinu do zbierky listín aj **elektronickými prostriedkami v elektronickej podobe tlačiva**, ktorá je zverejnená na internetovej stránke ústredného portálu verejnej správy www.portal.gov.sk. Tento návrh musí byť podpísaný zaručeným elektronickým podpisom navrhovateľa. Umožnil to zákon č. 24/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Elektronickými prostriedkami možno žiadať aj o vydanie výpisu z obchodného registra, kópie listiny zo zbierky listín alebo potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je. Žiadosť v týchto prípadoch nemusí byť podpísaná zaručeným elektronickým podpisom.

Zároveň sa zvýhodnili tie subjekty, ktoré vykonávajú úkony vo vzťahu k obchodnému registru prostredníctvom elektronických prostriedkov - ak sa vo veciach týkajúcich sa obchodného registra celý návrh podáva elektronickými prostriedkami, je sadzba poplatku 50 % z pevnej sumy ustanovenej v sadzobníku súdnych poplatkov.

Zákomom č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v článku XVIII mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa umožnilo od 1. júna 2010 **podat' návrh na zápis (tzv. prvozápis) prostredníctvom Jednotného kontaktného miesta (JKM)**. Listiny možno podať JKM:

a) v listinnej podobe - JKM prevedie návrh do elektronickej podoby

b) elektroniccky podpísané zaručeným elektronickým podpisom (od 1. januára 2012).

JKM môže vykonať osvedčenie pravosti podpisu navrhovateľa, navrhovateľ zaplatí súdny poplatok na JKM, ktoré doručí návrh s prílohami do obchodného registra elektroniccky. Lehota na vykonanie zápisu potom začína plynúť doručením návrhu na zápis registrovanému súdu (§ 5b-5d).

Zákon č. 547/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v článku XVI zmenil a doplnil aj zákon o obchodnom registri. S poukazom na uznesenie vlády SR č. 486/2011 zo 6. júla 2011, ktorým bol schválený návrh politiky vlády SR na zlepšenie podnikateľského prostredia v SR, bola skrátená lehota pre registrový súd **vykonať zápis spoločnosti do obchodného registra z 5 na 2 pracovné dni. Ustanovenie nadobudne účinnosť 1. januára 2014.**

Nový zákon č. 9/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony upravuje a spresňuje podmienky registrácie odštepných závodov alebo iných organizačných zložiek podniku umiestnených v obvode iného registrovaného súdu ako súdu sídla podniku.

1. decembra 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 357/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novela zákona skrátila lehotu na zápis v prípade cezhraničného zlúčenia alebo cezhraničného splynutia spoločností **z 30 na 21 dní od podania návrhu** a explicitne stanovila časovú lehotu pre registrovaný súd na upovedomenie navrhovateľa **oznámením o odmietnutí vykonania zápisu, ktorá je určená na 2 pracovné dni** po uplynutí lehoty na zápis.

Zákon č. 200/2011 Z. z. o Obchodnom vestníku o zmene a doplnení niektorých zákonov

Prijatím zákona o Obchodnom vestníku sa s účinnosťou od 1. júla 2011 zvýšila transparentnosť a kvalita podnikateľského prostredia, a to formou poskytnutia ľahko dostupných informácií, týkajúcich sa určitého subjektu alebo určitej činnosti koncovému užívateľovi, ktoré sú relevantné pre jeho rozhodovanie a konanie. Zverejňovanie Obchodného vestníka, ako aj komunikácia s vydavateľom Obchodného vestníka prebieha výlučne elektroniccky s výnimkou údajov, ktoré zverejňujú osoby podľa § 5a ods. 5 a 6 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o slobode informácií).

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)

v znení neskorších predpisov

Živnostenský zákon upravuje vzťahy medzi štátom a podnikateľmi, teda upravuje verejnoprávnu rovinu podnikania. Sleduje ochranu verejných záujmov v podnikaní, riadny výkon živnosti, riadnu evidenciu podnikania, ochranu záujmov zákazníkov, zdravia a života občanov a zamestnancov podnikateľov. Živnostenský zákon neupravuje podmienky pre všetky druhy podnikateľskej činnosti, ale len podnikanie, ktorý má živnostenský charakter.

Zákon zabezpečuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania pri získavaní oprávnenia prevádzkovať živnosť na základe osvedčenia o živnostenskom oprávnení pri samotnom prevádzkovaní živnosti, ako i pri výkone všetkých práv a povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona.

Zákon upravuje vzájomné uznávanie odbornej spôsobilosti občanov členských štátov Európskej únie, štátov dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie (ďalej len „členský štát“), čím odstraňuje prekážky voľného pohybu osôb, ktoré vyplývali z odlišných požiadaviek na odbornú spôsobilosť v jednotlivých členských štátoch. Umožňuje slovenským živnostníkom požiadať okresný (živnostenský)

úrad o vydanie dokladu o povahe a dĺžke praxe v činnostiach, ktoré sú živnosťou, vykonávaných na Slovensku, ktorý je potrebný na preukázanie odbornej spôsobilosti pri žiadosti o udelenie živnostenského listu v niektorom z členských štátov. Fyzickým a právnickým osobám z členských štátov Európskej únie, štátov dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie zákon v oblasti odbornej spôsobilosti umožňuje alternatívne preukázať splnenie podmienok dokladmi o vykonaní praxe v postavení podnikateľa, vo vedúcom postavení v podniku, a to v kombinácii s preukázaním zamestnaneckej praxe a dokladom o príslušnom vzdelaní.

Zákon obsahuje istý kompenzačný mechanizmus, zásluhou ktorého sa umožňuje osobám z členských štátov spĺňajúcim vo svojej domovskej krajine podmienky na vykonávanie určitej činnosti, aby obdobné činnosti mohli vykonávať aj na území Slovenskej republiky. Konkrétne požiadavky na náhradné preukazovanie odbornej spôsobilosti sú uvedené v zákone a sú rozdelené pre jednotlivé živnosti podľa zoznamov I až III smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES.

S účinnosťou **od 1. októbra 2007** sa vybudovali na obvodných úradoch (od 1. októbra 2013 okresných úradoch – zákon č. 180/2013 Z. z.) **jednotné kontaktné miesta**, kde si začínajúci živnostníci zároveň pri ohlasovaní živnosti alebo pri žiadosti o vydanie koncesie splnia daňovú registráciu k dani z príjmov a oznamovaciu povinnosť a prihlásia sa do systému povinného zdravotného poistenia, čím sa zjednodušili administratívne procedúry nielen domácim podnikateľským subjektom, ale aj príslušníkom z iných členských štátov, ktorí majú záujem etablovať sa na území Slovenskej republiky. Ďalšími významnými zmenami sú: zrušilo sa obligatórne predkladanie výpisov z registra trestov, ktoré si bude elektronickou formou zabezpečovať živnostenský úrad, zrušila sa tiež povinnosť preukazovania právneho titulu užívania prevádzkarne (na účely ochrany tretích osôb i konania pred živnostenským úradom je dostatočné, ak podnikateľ preukáže svoj právny vzťah k užívaniu nehnuteľnosti, v ktorej má svoje sídlo - právnická osoba, ktorá sa nezapisuje do obchodného registra - alebo miesto podnikania líšiace sa od bydliska - fyzická osoba; právnická osoba, ktorá sa zapisuje do obchodného registra, preukazuje právny titul k užívaniu sídla v konaní pred obchodným registrom), zrušila sa povinná trojročná prax ako podmienka pre začínajúcich podnikateľov vyučených v odbore pre získanie oprávnenia pri remeselných živnostiach, umožnilo sa osobám s dlhoročnou – najmenej 10 ročnou praxou, nadobudnúť živnostenské oprávnenie pre remeselné živnosti aj v prípade chýbajúceho vzdelania. Ďalšou výraznou zmenou je aj fakt, že podnikateľom odpadla autorizácia inšpekčnej knihy a zrušil sa aj správny poplatok za tento výkon. Umožnil to zákon č. 358/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

S účinnosťou **od 1. júna 2010** sú pre ostatné osoby, ktoré majú záujem **poskytovať služby podľa iných osobitných predpisov**, iných ako je živnostenský zákon (t. j. podnikatelia podľa § 2 odsek 2 písm. c) Obchodného zákonníka), ktoré sú v pôsobnosti rôznych štátnych orgánov a profesijných komôr, vybudované jednotné kontaktné miesta (2) tiež na živnostenských úradoch obvodných úradov (od 1. októbra 2013 okresných úradov). Tieto sú totožné s JKM (1) na týchto úradoch. JKM (2) poskytujú pomoc aj občanom z iných členských štátov, ktorí majú záujem podnikáť v službách na území SR, či už na trvalom základe alebo cezhranične.

Od 1. júna 2010 boli zrušené koncesované živnosti a boli zaradené do viazaných živností. To znamená, že poplatok za vydanie oprávnenia na tieto činnosti, ktorý bol pôvodne vo výške 33 Eur sa znížil až o 18 Eur, nakoľko sa znížil aj samotný správny poplatok za vydanie oprávnenia na viazanú živnosť z pôvodných 16,50 Eur na 15 Eur.

Od 1. decembra 2011 novelou zákona (publikovaná pod č. 392/2011 Z. z.) sa

- urýchlilo vydanie preukazu o živnostenskom oprávnení. Lehota na vydanie živnostenského oprávnenia sa skrátila z 5 pracovných dní na 3 pracovné dni, ak žiadateľ doložil všetky doklady a splnil zákonné podmienky (§ 47, ods.1);
- odstránilo sa duplicitné oznamovanie údajov, ktoré sa zapisujú do obchodného aj živnostenského registra. Po novom stačí, aby obchodné spoločnosti nahlásili údaje obchodnému registru, ktorý ich automaticky postúpi živnostenskému registru (§ 49, ods. 1);
- bola konštituovaná rozšírená pôsobnosť na všetky obvodné (od 1. októbra 2013 okresné) (živnostenské) úrady o agendu, ktorá im vyplýva z postavenia JKM, vrátane rozšírenia pôsobnosti, ktorá sa vzťahuje na podnikanie podľa osobitných zákonov a na podnikanie zahraničných osôb (§66b v spojení s § 66ba);

- novela živnostenského zákona upustila pri menej závažných prvých porušeníach zákona od povinnosti uložiť pokutu (§ 65a);

Od 1. januára 2012 je plná funkcionalita elektronických jednotných kontaktných miest vrátane platobného portálu. Novelou zákona (publikovanou pod č. **392/2011 Z. z.**), je zabezpečená plná funkcionalita elektronických služieb JKM, t. j. ohlásenie živnosti, pozastavenie a zrušenie živnosti, ako aj možnosť úhrady súdnych a správnych poplatkov. Novela tiež ustanovila, že podanie predložené elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom (platí pre všetky fyzické osoby a právnické osoby, ktoré sa nezapisujú do obchodného registra) je bezplatné (úprava položky 148 sadzobníka správnych poplatkov). Týmto rozhodnutím sa čas vybavovania so živnostenskými úradmi cez internet skrátil na niekoľko minút oproti dovtedajším trom dňom, čo je obvyklý čas prevodu platby z účtu podnikateľa na účet v Štátnej pokladnici. Týka sa to nasledovných elektronických podaní:

- vydanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení pri voľnej živnosti,
- získanie výpisu z verejnej časti živnostenského registra za jedného podnikateľa,
- vydanie prehľadu údajov zapísaných v živnostenskom registri,
- vykonanie zmien v osvedčení o živnostenskom oprávnení,
- vydanie potvrdenia o tom, že v živnostenskom registri nie je zápis,
- vydanie dokladu o tom, že poskytovanie služieb na základe živnostenského oprávnenia nie je obmedzené alebo zakázané.

S účinnosťou **od 1. januára 2012** sa znížil aj správny poplatok za vydanie dokladu o tom, že poskytovanie služieb na základe živnostenského oprávnenia nie je obmedzené alebo zakázané z 10 eur na 3 eurá (podanie predložené inak ako elektronickými prostriedkami).

Z pohľadu podnikateľského sektora tak môžeme za najhlavnejšie funkcie JKM považovať:

- poskytovanie informácií o všeobecných a osobitých podmienkach podnikania a postupoch pri vybavovaní potrebných náležitostí,
- prijímanie údajov a dokladov potrebných na začatie podnikania,
- zasielanie prijatých údajov a dokladov príslušným úradom, t.j. napr. daňovému úradu, registrovému súdu a zdravotným poisťovniam.

Zákon č. 95/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov upravuje od 1. júla 2013 podmienky pre živnostníkov v oblasti verejného obstarávania. Živnostenské oprávnenie vydané do 30. júna 2013 na vykonávanie viazanej živnosti verejné obstarávanie zostávajú v platnosti. Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá bola na základe živnostenského oprávnenia platného k 30. júnu 2013 držiteľom oprávnenia na vykonávanie viazanej živnosti verejné obstarávanie je od 1. júla oprávnená na základe tohto živnostenského oprávnenia vykonávať činnosti vo verejnom obstarávaní v rozsahu voľnej živnosti.

Zákon č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon je transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu, ktorej zámerom bolo liberalizovať služby, odstraňovať neprimerané, neopodstatnené a diskriminačné prekážky pri poskytovaní služieb a zjednocovať podmienky v oblasti poskytovania služieb v jednotlivých členských štátoch. Transpozíciou smernice sa **od 1. júna 2010** zabezpečuje kompatibilita nášho právneho poriadku s právom ES/EÚ a sloboda voľného pohybu služieb.

Smernica vytvára priestor pre zlepšenie podmienok, z hľadiska prístupu k službám (získania oprávnenia na poskytovanie služby/podnikanie), administratívnej spolupráce príslušných orgánov na vnútornom trhu EÚ, prístupu k informáciám v oblasti poskytovania služieb, cezhraničného poskytovania služieb, ako aj z hľadiska uznávania dokladov odbornej kvalifikácie, vydaných v inom členskom štáte.

Požiadavky smernice sú zabezpečené v praxi najmä z hľadiska prístupu fyzických a právnických osôb k službám zriadením jednotných kontaktných miest (ďalej len „JKM“), administratívnej spolupráce medzi orgánmi na vnútornom trhu prostredníctvom zavedenia Informačného systému vnútorného trhu, sprístupnením celého radu informácií v oblasti služieb v osobnom kontakte poskytovateľa a príjemcu služby s JKM alebo prostredníctvom elektronických zariadení.

Vytvorenie JKM 2 (na okresnom úrade), poskytovanie informácií a možnosť podania žiadosti o vydanie oprávnenia na poskytovanie služby na jednom mieste, vrátane elektronickej komunikácie a zavedenie informačného systému vnútorného trhu povedie k úspore finančných nákladov podnikateľov. Vytvorenie siete JKM 2, ktoré nadväzujú na JKM 1, zníži a zefektívni administratívno-právne postupy v podnikateľskom prostredí, zjednoduší prístup ku službám nielen domácim podnikateľom, ale aj podnikateľom z iných členských štátov, ktorí budú mať záujem etablovať sa na území Slovenskej republiky alebo poskytovať služby cezhranične, dočasne.

Úsporou v prospech podnikateľa okrem zníženia niektorých správnych poplatkov je aj zabezpečenie výpisu z registra trestov zdarma (ako jedna z podmienok vydania oprávnenia na podnikanie), ktorý už v súčasnosti zabezpečujú pre určitý okruh podnikateľov JKM 1, ako aj úspora času a financií podnikateľa pri využití JKM 2, ktoré mu zabezpečí okrem výpisu z registra trestov aj pridelenie IČO, evidenciu v príslušnej zdravotnej poisťovni, na daňovom úrade, prípadne zaregistrovanie firmy v obchodnom registri, s predkladaním potrebných dokladov a údajov len raz, na jednom mieste, na JKM.

JKM prijíma od fyzických osôb alebo právnických osôb uchádzajúcich sa o oprávnenie prevádzkovať živnosť alebo o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia:

- a/ ohlásenia živnosti
- b/ údaje a doklady, vrátane správnych poplatkov, ktoré sú vyžadované podľa osobitných zákonov na účely predloženia žiadosti o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných zákonov,
- c/ údaje potrebné na registráciu a oznámenia daňovníka podľa osobitného predpisu,
- d/ údaje potrebné na prihlásenie sa do systému povinného zdravotného poistenia a oznámenie zmeny platiteľa poistného na účely zdravotného poistenia,
- e/ údaje a doklady, vrátane súdnych poplatkov, vyžadované podľa osobitného zákona na účely zápisu údajov do obchodného registra,
- f/ údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.

Zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podmienky poskytovania pomoci, ktorú štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby s finančnými vzťahmi na verejné rozpočty poskytujú podnikateľom a združeniam podnikateľov na podnikanie alebo v súvislosti s ním priamo alebo nepriamo z prostriedkov štátneho rozpočtu, zo svojho rozpočtu alebo z vlastných zdrojov. Za podmienok určených zákonom, osobitnými zákonmi (napr. zákon o Exportno-importnej banke, právnymi predpismi Európskeho spoločenstva vzťahujúcimi sa na štátnu pomoc, sa štátna pomoc môže poskytnúť na podporu

- a/ hospodárskeho rozvoja regiónov, v ktorých je životná úroveň mimoriadne nízka alebo v ktorých je vysoká nezamestnanosť,
- b/ uskutočnenia významného projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnych nedostatkov vo fungovaní hospodárstva,
- c/ rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí,
- d/ kultúry a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Štátna pomoc sa môže poskytnúť na rozvoj regiónov, na vzdelávanie zamestnancov a na podporu zamestnanosti, na výskum a vývoj, na životné prostredie, **pre malého podnikateľa alebo stredného**

podnikateľ'a, na záchranu a reštrukturalizáciu podnikateľ'ov v ťažkostiach, pre oceľarský priemysel, pre lodiarsky priemysel, pre automobilový priemysel, pre priemysel syntetických vlákien, na podporu rudného baníctva a uhoľného baníctva, na podporu dopravy.

Priamou formou štátnej pomoci je najmä dotácia, príspevok, grant, úhrada úrokov alebo časti úrokov z úveru poskytnutého podnikateľ'ovi, úhrada časti úveru, návratná finančná výpomoc.

Nepriamou formou štátnej pomoci je najmä prevzatie štátnej záruky alebo bankovej záruky, poskytnutie úľavy na dani alebo penále, pokute, úroku alebo na iných sankciách podľa osobitného predpisu, predaj nehnuteľného majetku štátu alebo obce za cenu nižšiu ako je trhovú cenu, poskytovanie poradenských služieb bezplatne alebo za čiastočnú úhradu, odklad platenia dane alebo povolenie zaplatať dane v splátkach. Štátna pomoc sa môže poskytnúť podľa schém štátnej pomoci alebo ako individuálna štátna pomoc.

Žiadosti o poskytnutie štátnej pomoci z prostriedkov SR sa podávajú vecne príslušnému ministerstvu alebo právnickej osobe, prostredníctvom ktorej sa tieto prostriedky poskytujú.

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Tento zákon ustanovuje ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja. Podpora regionálneho rozvoja sa vykonáva podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku a programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Podpora regionálneho rozvoja je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia – prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, rozvoj vedy, výskumu a vývoja, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia, rozvoj ľudských zdrojov, rozvoj cestovného ruchu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, ochranu prírody, rozvoj občianskej vybavenosti, ďalšie aktivity, ak to ustanoví osobitný zákon alebo medzinárodná zmluva. Pre potreby rozvoja regiónov môžu byť zriadené euroregióny, regionálne rozvojové agentúry a iné právnické osoby, ktorým môže byť poskytnutý finančný príspevok zo štátneho rozpočtu, zo štátnych účelových fondov, z rozpočtov vyšších územných celkov, z rozpočtov obcí, z prostriedkov fyzických a právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií.

Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Jedným z cieľov novely zákona (publikovaná pod č. 348/2011 Z. z.), ktorá nadobudla účinnosť v zásade od 1. januára 2012 okrem troch bodov, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2013, bolo spriechodniť veriteľské návrhy na vyhlásenie konkurzu z dôvodu platobnej neschopnosti dlžníka, a tým vytvoriť prirodzený tlak na dodržiavanie platobnej disciplíny, ako aj tlak na včasné riešenie hroziaceho úpadku alebo úpadku dlžníkom iným spôsobom ako konkurzom, a to neformálnou alebo formálnou reštrukturalizáciou.

Novela konkurzného zákona je zásadným opatrením smerujúcim k lepšej vymožitelnosti práva. Nová právna úprava umožňuje veriteľom podať návrh na vyhlásenie konkurzu aj bez toho, aby mali uznanú pohľadávku dlžníkom alebo vykonateľnú pohľadávku. Po novom je tak veriteľ oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie. Táto zásadná zmena umožní veriteľom uplatňovať si svoje nároky voči dlžníkovi skôr, ako "skonsumuje" svoj nezabezpečený majetok, čím sa predpokladá vyššie uspokojenie veriteľov. S tým úzko

súvisia zmeny definícií úpadku, najmä predĺženia, čím sa zabezpečí motivácia štatutárnych orgánov dlžníka riešiť jeho úpadok včas. Prihlasovanie pohľadávok sa zjednodušilo nasledovne:

- umožnilo sa prihlásiť veriteľom viacero nezabezpečených pohľadávok jednou prihláškou, a tým sa zjednodušil proces prihlasovania nezabezpečeným veriteľom;
- upravilo sa povinné prihlasovanie pohľadávok veriteľmi už len u správcu, a to len v jednom rovnopise;
- umožnilo sa veriteľovi prihlásiť pohľadávku aj po uplynutí základnej prihlasovacej lehoty 45 dní od vyhlásenia konkurzu, avšak iba ako nezabezpečenú pohľadávku bez hlasovacieho práva.

Obdobne ako v konkurze aj prihlasovanie pohľadávok v reštrukturalizácii sa zjednodušilo.

Od 1. januára 2013 nadobúdajú účinnosť zmeny, ktoré podstatným spôsobom menia definíciu predĺženia a novým spôsobom upravujú zodpovednosť štatutárov za porušenie povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Patria sem zmeny:

- definície predĺženia
- povinnosť štatutára podať návrh na vyhlásenie konkurzu iba pri jeho existencii
- osobitný zodpovednostný režim štatutárov kapitálových spoločností (najmä s.r.o., a.s.) v prípade nesplnenia tejto povinnosti

Zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podmienky poskytovania investičnej pomoci na rozvoj regiónov podľa Nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 9. 8. 2008), ako aj pôsobnosť orgánov verejnej správy pri poskytovaní investičnej pomoci a kontrole jej použitia.

Investičná pomoc na podporu počiatočnej investície a vytvárania pracovných miest sa poskytuje formou

- a/ dotácie na obstaraný dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok,
- b/ úľavy na dani z príjmu podľa zákona o dani z príjmov,
- c/ príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta podľa zákona o službách zamestnanosti,
- d/ prevodu nehnuteľného majetku alebo zámeny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu, ako je všeobecná hodnota majetku (Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších úprav).

Poskytovateľom investičnej pomoci je

- a/ Ministerstvo hospodárstva SR, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. a),
- b/ Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu podľa odseku 1 písm. a),
- c/ Ministerstvo financií SR prostredníctvom vecne a miestne príslušného správcu dane, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. b),
- d/ Ministerstvo práce a sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. c),
- e/ vlastník alebo správca nehnuteľnosti vo vecnej pôsobnosti orgánov verejnej správy, alebo Slovenský pozemkový fond, poskytovateľom tejto formy investičnej pomoci môže byť aj obec, vyšší územný celok alebo organizácia v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, ak ide o investičnú pomoc podľa písm. d).

Prijímateľom investičnej pomoci je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ so sídlom v Slovenskej republike, zapísaná v Obchodnom registri alebo v Živnostenskom registri - ktorá bude realizovať investičný zámer v Slovenskej republike; prijímateľ musí byť v 100 % vlastníctve žiadateľa alebo žiadateľ musí byť vo vzťahu k prijímateľovi ovládajúcou osobou (§ 66a Obchodného zákonníka).

Investičná pomoc sa môže poskytnúť

- a/ v priemyselnej výrobe
- b/ pre technologické centrá
- c/ pre centrá strategických služieb
- d/ pre cestovný ruch.

Žiadateľ predkladá **investičný zámer** Ministerstvu hospodárstva SR alebo Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu, ktoré písomne potvrdí žiadateľovi, že investičný zámer má predpoklad splniť podmienky na poskytnutie investičnej pomoci a vypracuje návrh na poskytnutie investičnej pomoci, ktorý zašle na vyjadrenie poskytovateľom investičnej pomoci. Na základe ich súhlasných stanovísk Ministerstvo hospodárstva SR alebo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu vypracuje ponuku investičnej pomoci, na základe ktorej môže žiadateľ požiadať príslušné ministerstvo o poskytnutie investičnej pomoci.

Novela zákona (publikovaná pod č. 231/2007 Z. z.) s účinnosťou od 1. augusta 2011 vytvorila podmienky pre ekonomický rozvoj znevýhodnených regiónov, prostredníctvom podpory vytvárania nových investícií a vytvárania nových pracovných miest na trvalo udržateľnom základe s dôrazom na zrovnoprávnenie domácich a zahraničných investorov, ako aj na transparentnosť poskytovania investičnej pomoci. V tejto súvislosti novela zákona upravuje podmienky poskytovania investičnej pomoci, spresňuje a administratívne zjednodušuje schvaľovací proces, upravuje spôsob a postup schvaľovania zmien pri poskytovaní investičnej pomoci, ako aj práva a povinnosti príjemcov pomoci a príslušných orgánov štátnej správy pri poskytovaní investičnej pomoci.

Maximálnu intenzitu investičnej pomoci a výšku investičnej pomoci v okresoch podľa jednotlivých regiónov Slovenskej republiky ustanovuje **nariadenie vlády SR č. 481/2011 Z. z.** v znení neskorších úprav.

Vzor formulára na získanie investičnej pomoci, podrobnosti a náležitosti na predkladanie ročnej správy o priebehu realizácie investičného zámeru, záverečnej hodnotiacej správy a ročnej správy o využívaní investícií ustanovuje **vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 123/2012 Z. z.**

Novela zákona, publikovaná pod č. **70/2013 Z. z.**, upravuje **s účinnosťou od 1.5. 2013** podmienky poskytovania investičnej pomoci na rozvoj regiónov, postup a pôsobnosť orgánov verejnej správy pri ich poskytovaní a kontrole ich použitia s dôrazom na zrovnoprávnenie domácich a zahraničných investorov, ako aj na transparentnosť poskytovania investičnej pomoci v SR.

Od **1. januára 2014** vstúpi do účinnosti čl. XXVI zákona č. **352/2013 Z. z.**, ktorý upravuje požiadavky zverejňovania účtovnej závierky a výročnej správy v registri účtovných závierok pri predkladaní investičných zámerov (najneskôr 15 pracovných dní pred termínom podania žiadosti).

Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

v znení neskorších predpisov

Zákon stanovuje pravidlá a postupy pre poskytovanie stimulov pre výskum a vývoj vykonávaný podnikateľmi zo všetkých odvetví národného hospodárstva Slovenskej republiky tak, aby podnikatelia boli motivovaní vo väčšej miere zakladať svoj rozvoj a podnikateľské zámery na výsledkoch výskumu a vývoja. „Stimulom“ sa označuje poskytnutie dvoch podporných nástrojov pre výskum a vývoj vykonávaný podnikateľom, a to dotácie zo štátneho rozpočtu a úľavy na dani z príjmu.

Zákon takto vytvorí priaznivé podmienky pre zvyšovanie celkových výdavkov na výskum a vývoj o finančné prostriedky, ktoré podnikatelia budú vynakladať z vlastných zdrojov pri spolufinancovaní získaných stimulov. Zároveň budú vytvorené podmienky aj pre zvýšenie zapájania sa mikropodnikateľov, malých, stredných a veľkých podnikateľov do výskumu a vývoja a do plnenia cieľov Dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015 a cieľov Lisabonskej stratégie.

Novela zákona, publikovaná pod č. 40/2011 Z. z., s účinnosťou **od 15. marca 2011** upravuje postup predkladania žiadosti o stimuly.

Od **1. januára 2014** vstúpi do účinnosti čl. XXXII zákona č. **352/2013 Z. z.**, ktorý upravuje požiadavky zverejňovania účtovnej závierky a výročnej správy v registri účtovných závierok pri predkladaní investičných zámerov (najneskôr 15 pracovných dní pred termínom podania žiadosti).

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podporu cestovného ruchu v SR, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu. Podporou cestovného ruchu sa rozumejú **aktivity smerujúce k zvýšeniu počtu domácich a zahraničných návštevníkov, predĺženiu ich pobytu na území SR a zvýšeniu ich prínosu pre hospodárstvo**. Plnenie úloh v cestovnom ruchu zabezpečujú Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, vyššie územné celky, obce, príspevková organizácia zriadená ministerstvom krajské organizácie cestovného ruchu, oblasťné organizácie cestovného ruchu a **turistické informačné centrá**.

Financovanie organizácií cestovného ruchu pozostáva z:

- a) **garantovaných zdrojov**, ktorými sú dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré poskytne štát v rovnakej výške ako je súhrnná hodnota vybraných členských príspevkov oblastnej organizácie v predchádzajúcom roku, resp. krajskej organizácii v rovnakej výške ako je členský príspevok vyššieho územného celku v predchádzajúcom roku
- b) **negarantovaných zdrojov**, ktoré tvoria dobrovoľné príspevky samosprávy, fyzických osôb a právnických osôb na aktivity organizácie cestovného ruchu, príjmy z činnosti organizácie cestovného ruchu z predaja produktov a služieb, odmeny za sprostredkovanie, výnosy z činnosti turisticko-informačných centier, príjmy z predaja reklamnej plochy a nenávratných finančných príspevkov z domácich a zahraničných zdrojov vrátane príspevkov z prostriedkov EÚ a ostatné príjmy.
- c) **členských príspevkov** podnikateľských subjektov oblastnej organizácii.

Dotácia sa poskytne len organizáciám cestovného ruchu registrovaným ministerstvom na realizáciu aktivít, ktoré sú spojené s hlavným predmetom ich činnosti. Dotácia sa poskytuje na príslušný rozpočtový rok s výnimkou prvého roku činnosti organizácie cestovného ruchu z rozpočtovej kapitoly ministerstva na základe zmluvy o poskytnutí dotácie uzatvorenej medzi ministerstvom a organizáciou cestovného ruchu. Zákon zároveň ustanovuje oblasti, na ktoré možno použiť vyššie uvedené dotácie (§ 29 ods. 10).

Dotácia sa poskytuje na základe písomnej žiadosti organizácie cestovného ruchu a predloženého projektu, ktorý je zameraný na realizáciu aktivít, ktoré sú spojené s hlavným predmetom činnosti organizácie cestovného ruchu. Žiadosť o poskytnutie dotácie a návrh projektu doručí organizácia cestovného ruchu ministerstvu najneskôr do 15. marca príslušného rozpočtového roka, na ktorý sa dotácia poskytuje. Vzor žiadosti o poskytnutie dotácie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Projekt na poskytnutie dotácie organizácii cestovného ruchu obsahuje plán činnosti žiadateľa o dotáciu na príslušný rozpočtový rok a rozpočet žiadateľa o dotáciu na príslušný rozpočtový rok.

Od **1. januára 2014** vstúpi do účinnosti čl. XXXVII zákona č. **352/2013 Z. z.**, ktorý upravuje povinnosti krajských a oblastných organizácií týkajúce sa zostavovania správ o ich činnosti a ročnej účtovnej závierky.

Zákon č. 415/2013 s účinnosťou od **1. januára 2014** taktiež upravuje povinnosti týkajúce sa vzniku a prevádzky krajských organizácií cestovného ruchu a oblastných organizácií cestovného ruchu. Ďalej ustanovuje požiadavky na turistické informačné centrá a zavádza registrácia organizácií cestovného ruchu.

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

v znení neskorších predpisov

Odpočítanie dane pri registrácii

Osoba, ktorá sa stala platiteľom, môže odpočítať daň viažucu sa k majetku, ktorý nadobudla pred dňom registrácie, kedy sa stala platiteľom, ak tento majetok nebol zahrnutý do daňových výdavkov podľa zákona o dani z príjmov v kalendárnych rokoch predchádzajúcich kalendárnemu roku, v ktorom sa stala platiteľom, okrem zásob. Daň pri uvedenom majetku, ktorý je odpisovaný podľa osobitného predpisu, platiteľ zníži o pomernú časť dane zodpovedajúcu odpisom. Platiteľ nemôže odpočítať daň, ak majetok nepoužije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ. Platiteľ odpočíta daň v rozsahu a za podmienok stanovených v § 49 až § 51 zákona o DPH.

Samozdanenie pri dovoze

Pri dovoze tovaru vyrubuje daň colný orgán a dovozca je povinný túto daň zaplatiť colnému úradu. **Novela zákona o dani z pridanej hodnoty (publikovaná pod č. 331/2011 Z. z., článok V) s účinnosťou od 1. januára 2013** umožnila, že pri splnení určitých zákonných podmienok, aby daň pri dovoze tovaru v prípade vzniku daňovej povinnosti bola priznaná v daňovom priznaní a platená daňovému úradu, čo znamená, že daň pri dovoze nebude vyrubovať vo všetkých prípadoch colný orgán. Takáto úprava vychádza z čl. 211 smernice Rady 2006/112/ES, ktorý umožňuje členským štátom, aby pri dovoze tovaru platiteľ dane daň neplatil ihneď pri prepustení tovaru do príslušného colného režimu, ale túto daň platil prostredníctvom daňového priznania. Týmto sa vytvoria rovnaké podmienky z hľadiska platenia dane (tzv. samozdanenie) pre tovary nadobudnuté platiteľom dane z iných členských štátov Európskej únie a pre tovary dovezené platiteľom dane z tretích štátov (štáty mimo Európskej únie). Výhodou tejto úpravy pre platiteľa dane je, že platiteľ dane v rovnakom zdaňovacom období prizná daň a súčasne uplatní odpočítanie dane.

Tento systém prinesie podnikateľom cash flow výhodu a ovplyvní ich rozhodovanie o tom, ktorý členský štát si vyberú za štát dovozu tovaru do Európskej únie, v ktorom bude tovar prepustený do colného režimu voľný obeh. Samozdanenie pri dovoze tovaru prinesie výhodu v konečnom dôsledku aj pre štát, a to z dôvodu, že slovenskí podnikatelia si nebudú vyberať za štát dovozu susedné členské štáty, ktoré umožňujú systém platenia dane pri dovoze tovaru prostredníctvom daňového priznania podávaného daňovému úradu, čo znamená, že clo sa vyberie v Slovenskej republike. V súčasnosti je tento systém zo štátov susediacich so Slovenskou republikou zavedený v Českej republike, Maďarsku a Rakúsku. Samozdanenie pri dovoze tovaru však nebude uplatňovať každý platiteľ dane, ale len ten, ktorý spĺňa podmienky ustanovené v zákone. Platiteľ dane, ktorý spĺňa podmienky pre samozdanenie, je povinný daň pri dovoze tovaru sám vypočítať a uviesť do daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikla daňová povinnosť.

Čl. I zákona č. **246/2012 Z. z.** bola posunutá účinnosť pre tzv. samozdanenie o jeden rok, **od 1. januára 2014**. Z dôvodu konsolidácie verejných financií zákon č. **360/2013** odložil účinnosť opatrenia týkajúceho sa **samozdania** dovozu tovaru z tretích štátov platiteľom dane z **1. januára 2014 až na 1. január 2017**.

Výraznejšie zmeny v zákona o DPH priniesol **zákon č. 360/2013**, ktorý nadobudol účinnosť **31. decembra 2013**. Zákon zavádza povinnosť platiteľov dane predkladať údaje o dodávkach tovarov a služieb v elektronickej forme, tzv. **kontrolný výkaz**. Platitelia dane budú povinní uvádzať v kontrolnom výkaze tie údaje, ktoré oni sami neuvádzajú už v iných typoch výkazov, ako sú napríklad colné vyhlásenia pri vývoze tovarov do tretích štátov, prípadne súhrnné výkazy pri intrakomunitárnych dodaniach tovarov do iných členských štátov. **Vzor kontrolného výkazu** k dani z pridanej hodnoty ustanovuje opatrenie MF SR č. MF/19057/2013-73 z 18. novembra 2013 (oznámenie č. 403/2013 Z. z., FS č. 11/2013), ktoré nadobúda účinnosť 1. januára 2014. Zákon ďalej rozširuje vecnú pôsobnosť už existujúcich opatrení (napríklad v podobe povinnosti skladať zábezpeku aj u osôb, ktoré sa stanú platiteľmi dane zo zákona, alebo zmenia typ registrácie, prípadne rozšírenie tuzemského sektorového prenosu daňovej povinnosti) a reaguje aj na potrebu zavedenia nových opatrení na predchádzanie daňovým únikom (napríklad pokračovanie lehoty na úpravu odpočítanej dane u nadobúdateľa investičného majetku, ktorým je nehnuteľnosť, prípadne zavedenie vyvrátiteľnej právnej domnienky na uplatnenie osobitnej úpravy, iba ak faktúra z iného členského štátu obsahuje slovnú informáciu o predaji tovaru v režime osobitnej úpravy). Zákon obsahuje aj nástroje na **znižovanie administratívnej záťaž**e, napríklad:

- úprava postupu pri zmene registrácie z § 5 a 6 na § 4,

- úprava postupu pri zrušení registrácie pre daň podľa § 7 a 7a,
- odstránenie povinnosti zaplatiť daň pre určité osoby, ak splatná daň nepresiahne sumu 5 eur,
- odstránenie povinnosti zahraničnej osoby registrovať sa pre daň podľa § 5 len kvôli dovozu tovaru z tretieho štátu.

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

v znení neskorších predpisov

S účinnosťou od 1.10.2012 bola prijatá novela Obchodného zákonníka zákonom č. 246/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty. Táto novela sprísňuje kritéria pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným a prevod väčšinového podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným. Podľa § 105b nemôže spoločnosť s ručením obmedzeným založiť osoba, ktorá má daňový nedoplatok. Novela však neuvádza aké potvrdenie má na to priložiť zakladateľ spoločnosti, a či má túto povinnosť aj ak je zahraničnou osobou. Z toho dôvodu je možné predpokladať problémy pri zakladaní spoločností s ručením obmedzeným. Novela tiež upravuje ustanovenia o prevode obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným. Tieto hovoria, že pri prevode väčšinového obchodného podielu bude spoločnosť povinná k návrhu na zápis zmeny spoločníka do obchodného registra doručiť súhlas správcu dane s prevodom. Tento súhlas bude potrebné doložiť o osobe prevodcu aj nadobúdateľa, táto povinnosť odpadá iba ak je prevodca alebo nadobúdateľ zahraničnou osobou. V takomto prípade však bude spoločnosť povinná priložiť písomné vyhlásenie spoločníka a nadobúdateľa, že takúto povinnosť nemá.

Dňa **1. februára 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 9/2013 Z. z.**, ktorý mení a dopĺňa najmä ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce úroky z omeškania. Veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, vzniká právo požadovať úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, bez potreby osobitného upozornenia. V prípade, že sa zmluvné strany nedohodli na výške úrokov z omeškania, od 1. februára 2013, je dlžník, ktorý bude v omeškaní, povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanovila vláda SR nariadením č. 21/2013 Z. z. Veriteľ má popri nároku na uplatnenie úrokov z omeškania takisto bez potreby osobitného upozornenia právo aj na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- EUR. Pre záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi novela definuje, že maximálna lehota splatnosti, ktorú je možné zmluvne dohodnúť je v trvaní 60 dní a pre orgány verejnej moci sa táto lehota stanovuje v trvaní maximálne 30 dní. Jedná sa o implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady. Ďalej sa ustanovuje povinnosť úradného overenia podpisu pri niektorých typoch rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti s ručením obmedzeným a voľbu členov dozornej rady akciovej spoločnosti. V rámci zákona je novelizované aj ustanovenie Obchodného zákonníka, ktoré dopĺňa povinnosti pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzeným. Takúto spoločnosť doposiaľ nemohla založiť osoba, ktorá má daňový nedoplatok (vyžaduje sa potvrdenie daňového úradu). Po novom bude potrebné, aby zakladateľ nemal ani nedoplatok na cle. Do obchodného registra sa bude preto prikladať o potvrdenie viac.

Zákonom č. 357/2013 Z. z. sa s účinnosťou od 1. decembra 2013 zaviedla povinnosť zakladateľa splatiť peňažný vklad alebo jeho časť na osobitný účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky. Novela všeobecne rieši spôsob splácania peňažných vkladov alebo ich častí, tak že v minulosti často využívané splatenie peňažného vkladu alebo jeho časti v hotovosti k rukám správcu vkladu už nebude viac možné. S peňažnými prostriedkami zo splatených peňažných vkladov alebo ich časti vedenými na osobitnom samostatnom účte v banke nebude možné nakladať skôr ako spoločnosť vznikne, ibaže pôjde o platenie nákladov súvisiacich so založením a vznikom spoločnosti podľa spoločenskej zmluvy, vrátenie peňažného vkladu alebo jeho časti a úrokov podľa osobitných ustanovení zákona.

Zákonom dochádza i k predĺženiu pôvodnej lehoty troch mesiacov na lehotu šiestich mesiacov (od zverejnenia oznámenia v Obchodnom vestníku), počas ktorých nebude môcť registrový súd rozhodnúť o zrušení spoločnosti bez likvidácie z dôvodu, že spoločnosť nemá obchodný majetok, ktorý by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora (§ 69 ods. 9).

Zákon č. 431/2002 o účtovníctve

v znení neskorších predpisov

Novela zákona o účtovníctve, publikovaná pod č. **352/2013 Z. z.** zaviedla od **1. januára 2014** inštitút **mikro účtovných jednotiek**. Tieto jednotky budú môcť podávať zjednodušenú formu poznámok v porovnaní s bežnými účtovnými jednotkami. Takto účtovať bude môcť obchodná spoločnosť, družstvo, fyzická osoba účtujúca v sústave podvojného účtovníctva a pozemkové spoločenstvo. Podmienkou je aby za za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie neprekročila dve z týchto podmienok:

1. celková suma majetku nepresiahla 350 000 eur
2. čistý obrat nepresiahol 700 000 eur
3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia nepresiahol desať.

Účtovná jednotka sa môže stať mikro účtovnou jednotkou aj za účtovné obdobie, v ktorom vznikla, ak sa tak rozhodne. Mikro účtovnou jednotkou môže byť aj jednotka, ktorá dve z vyššie uvedených podmienok prekročila len v jednom z dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období, pričom v prvom z týchto dvoch účtovných období sa považovala za mikro účtovnú jednotku. (§4 ods. 5)

Od 1. januára 2014 budú firmy na internetovom portále **Registra účtovných závierok** zverejňovať k termínu podávania daňových priznaní všetky prílohy k účtovnej závierke ako aj výročnú správu.

Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže

v znení neskorších predpisov

Zákon garantuje ochranu hospodárskej súťaže na trhoch výrobkov, výkonov, prác a služieb pred jej obmedzovaním, ako aj vytváranie podmienok na jej ďalší rozvoj s cieľom podporiť hospodársky rozvoj v prospech spotrebiteľov. Vztahuje sa na podnikateľov, iné fyzické osoby a právnické osoby, ich združenia a združenia týchto združení (ak ide o ich činnosti a konania, ktoré súvisia alebo môžu súvisieť so súťažou bez ohľadu na to, či tieto činnosti a konania sú alebo nie sú zamerané na dosahovanie zisku), ako aj orgány štátnej správy pri výkone štátnej správy, orgány územnej samosprávy pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy a orgány záujmovej samosprávy pri prenesenom výkone štátnej správy. Nevzťahuje na prípady obmedzovania súťaže, ktorých posudzovanie patrí do pôsobnosti iného orgánu, ktorý zabezpečuje ochranu súťaže podľa osobitného predpisu (napr. zákon o regulácii v sieťových odvetviach, zákon o telekomunikáciách).

Novelou zákona (publikovaná pod č. **387/2011 Z. z.**) sa vykonali zmeny v oblasti koncentrácie podnikateľov **od 1. januára 2012**: zníži sa počet subjektov, ktoré budú Protimonopolnému úradu SR (úrad) oznamovať koncentráciu. Úpravou kritérií budú oznamované len významnejšie koncentrácie, čo by malo viesť k časovej úspore na strane úradu a tiež k časovej a finančnej úspore na strane účastníkov koncentrácie, keďže novela vypustila aj povinnosť pre podnikateľa zaplatiť penále za oneskorené zaplatenie pokuty.

Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník

v znení neskorších predpisov

Novela zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, publikovaná pod č. 526/2002 Z. z., vytvorila právny a inštitucionálny rámec pre záložné právo, ktorý vedie k rozšíreniu možností financovania podnikateľských aktivít, najmä v sektoroch malého a stredného podnikania. Záloh je v novele zákona definovaný ako vec, právo alebo iná majetková hodnota, ktorá je vyhradená pre záložného veriteľa. Postavenie záložného veriteľa nie je možné oslabiť následným prednostným záložným právom. Veriteľ, ktorý svoju pohľadávku

zabezpečuje záložným právom, získava istotu, že v prípade nesplnenia pohľadávky zo strany dlžníka bude mať možnosť uspokojiť sa zo zálohu. Preto poskytuje napr. úver lacnejšie ako v prípade nezabezpečenej pohľadávky. Veriteľovi sa v prípade, že dlžník nesplní svoju pohľadávku včas a riadne, ponecháva možnosť uspokojiť sa z výťažku predmetu zálohu. Istota veriteľa nielen pozitívne ovplyvňuje veriteľa v jeho rozhodovaní o poskytnutí úveru, ale aj umožňuje poskytovať úver lacnejšie než v prípade nezabezpečenej pohľadávky.

Právna úprava záložného práva, ktorá umožňuje dlžníkovi užívať a vytvárať príjmy z majetku, ktorý je predmetom záložného práva, prináša prospech do tých oblastí hospodárstva, ktoré sú najviac závislé na úveroch.

Notársky centrálny register záložných práv, ktorý bol zavedený v súvislosti s touto novelou Občianskeho zákonníka, má len informatívnu povahu. Register plní len funkciu publicity, t. j. výpisom z neho nie je zistiť, že na určitom zálohu nie je zriadené záložné právo, neosvedčuje však záložné právo v registri zapísané napr. tak ako je to v prípade zápisov v katastri nehnuteľností. Register je nevyhnutný pre stanovenie priority vzniku záložného práva, keďže poradie záložných práv zapísaných v registri je rozhodujúce pre uspokojenie záložných práv.

Zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok)

v znení neskorších predpisov

Od 1. januára 2005 nadobudlo účinnosť ustanovenie § 73k zákona č. 357/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, na základe ktorého funguje **Notársky centrálny register listín**, ktorý prevádzkuje Notárska komora, a ktorý zjednodušuje podnikateľom, ale aj ostatným ľuďom komunikáciu s úradmi, inými inštitúciami, či podnikateľmi. Elektronický archív umožňuje firmám zaregistrovať si dôležitú listinu na jednom notárskom úrade a získať jej osvedčený odpis kedykoľvek na ktoromkoľvek notárskom úrade aj bez predloženia originálu (§ 73k).

Nesporným kladom tohto registra, ktorý uvítali hlavne účastníci verejných súťaží, ktorí musia predložiť viacero listín potvrdených notárom (výpis z obchodného registra, výpis z registra trestov štatutára, účtovnú súvahu, výkaz ziskov a strát či rôzne diplomy o vzdelaní členov pracovného tímu a referencie od zákazníkov), je však šetrenie financií. Hoci prvotná investícia na zaregistrovanie všetkých potrebných dokumentov do elektronického archívu je síce vyššia, pri ďalšej komunikácii však môže podnikateľ ušetriť.

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Z výdavkov štátneho rozpočtu možno v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok poskytovať dotácie právnickým osobám a fyzickým osobám. Dotácie vo svojej vecnej pôsobnosti môže poskytovať správca kapitoly, orgán štátnej správy, ktorý je svojimi príjmami a výdavkami zapojený na rozpočet správcu kapitoly, alebo ak tak ustanovia osobitné zákony, iná rozpočtová organizácia. Dotácie sa poskytujú len na základe osobitného zákona v rozsahu, spôsobom a za podmienok ním ustanovených alebo ustanovených podrobnejšie iným všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na jeho vykonanie. Dotácie právnickým a fyzickým osobám sa poskytujú na základe žiadosti (§ 8a ods. 1, 3)

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

v znení neskorších predpisov

Novela zákona o dani z príjmov zrušila od 1.1.2013 rovnú daň a taktiež bolo zavedené progresívne zdaňovanie príjmov fyzických osôb s dvomi sadzbami dane:

- 19 % zo základu dane do výšky 176,8-násobku sumy platného životného minima vrátane,
- 25 % zo základu dane presahujúceho 176,8-násobok platného životného minima.

Sprísňujú sa podmienky na uplatňovanie nezdaniteľnej časti základu dane na manželku/manžela. Túto nezdaniteľnú časť základu dane si bude môcť uplatniť manžel/manželka žijúca s daňovníkom v spoločnej domácnosti, v prípade:

- ak sa stará o dieťa do dovŕšenia 3, resp. 6 rokov života dieťaťa, a to do zániku nároku na rodičovský príspevok na dieťa alebo
- ak poberá príspevok na opatrovanie alebo
- ak je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie.

Taktiež sa zavádza obmedzenie možnosti uplatnenia **daňového bonusu** len za podmienky, že daňovník dosahuje zákonom ustanovenú minimálnu výšku príjmov len z tzv. „aktívnych príjmov“, t. j. príjmov zo závislej činnosti podľa § 5 zákona o dani z príjmov a príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov. Ak tento daňovník dosiahne v zdaňovacom období len iné zdaniteľné príjmy (tzv. „pasívne príjmy“) uvedené v § 6 ods. 3 a 4 až 8 zákona o dani z príjmov, tomuto daňovníkovi sa daňový bonus neprizná.

Od 1. januára sa zavádza osobitná sadzba dane platná pre zabezpečenie dane určená rozhodnutím správcu dane voči fyzickým alebo právnickým osobám, vo výške 9,5 % (§ 44 ods. 1 zákona) a taktiež sa zavádza osobitná sadzba dane vo výške 19 % platná na zabezpečenie dane z príjmu, ktorý plyní daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou (§ 44 ods. 2 zákona). Zároveň sa vypúšťa možnosť pri vyplácaní príjmu z prenájmu daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou uplatniť pred zabezpečením dane paušálne výdavky tak ako pre všetkých daňovníkov dosahujúcich tieto príjmy.

Zákonom č. 318/2013 sa s účinnosťou od 1. januára 2014 zavádza sa **nový druh nezdaniteľnej časti základu dane** na príspevky daňovníka na **doplňkové dôchodkové sporenie** a to vo výške preukázateľne zaplatených príspevkov za zdaňovacie obdobie, a to v úhrne **najviac vo výške 180 eur ročne**. Na uplatnenie daňového zvýhodnenia je potrebné splnenie podmienok, a to zaplatenie príspevkov na základe účastníckej zmluvy uzatvorenej po 31. decembri 2013, pričom obsahom zmeny musí byť upustenie od dávkového plánu, ktorý tvoril súčasť zmluvy. V prípade ak si daňovník vyberie zo systému svoje príspevky v podobe predčasného výberu po tom, ako si uplatnil daňovú výhodu, do troch zdaňovacích období je povinný sumu, ktorú si uplatnil ako daňovú výhodu, doplatiť zvýšením základu dane (§ 12, ods. 10 až 13).

Výraznejšie zmeny do zákona zaviedla novela z 3. decembra 2013, publikovaná pod č. **463/2013 Z. z.**, ktorá okrem iných zmien zaviedla inštitút **daňovej licencie**, minimálnu výšku dane fyzickej osoby a zároveň znížila sadzbu dane pre právnické osoby na **22 % (účinnosť od 1. januára 2014)**

Novela zároveň zavádza **zrážkovú daň**, ktorá zdaní **35 %** platby subjektov do tzv. off shore krajín (týka sa fyzických osôb, ktoré majú trvalý pobyt alebo právnických osôb, ktoré majú sídlo v štáte, s ktorým SR nemá uzavretú platnú a účinnú medzinárodnú zmluvu obsahujúcu klauzulu o výmene informácií na daňové účely). Zákon od 1. 1. 2014 zároveň zavádza možnosť uplatniť si náklady za používanie vlastného osobného motorového vozidla nezahrnutého do obchodného majetku vo forme **paušálnych výdavkov do výšky 50%** z celkového preukázaného nákupu pohonných látok. Novela zmenila aj zásady zdaňovania dlhu voči obchodnému partnerovi (tzv. **zdanenie starých záväzkov**). Daňovník bude od 1. 1. 2014 povinný zvýšiť základ dane v nadväznosti na počet dní, ktoré uplynuli od lehoty splatnosti neuhradeného záväzku vo výške:

- 20 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti, ak uplynulo viac ako 360 dní po dátume splatnosti,

- 50 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti, ak uplynulo viac ako 720 dní po dátume splatnosti,
- 100 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti, ak uplynulo viac ako 1080 dní po dátume splatnosti

Príjmy, ktoré sa nezdaňujú a príjmy oslobodené od dane

1. Predmetom dane z príjmov

a/ fyzických osôb nie je podiel na zisku (dividenda) vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, aj keď sú zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, vyrovnací podiel, podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva a podiel na výsledku podnikania vyplácaný tichému spoločníkovi okrem podielu na výsledku podnikania vyplácaného tichému spoločníkovi verejnej obchodnej spoločnosti, podielu na zisku spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti (v.o.s.) a komplementára komanditnej spoločnosti (k.s.) a okrem podielu spoločníka v.o.s. a komplementára k.s. na likvidačnom zostatku pri likvidácii spoločnosti a vyrovnacieho podielu pri zániku účasti spoločníka vo v.o.s. alebo pri zániku účasti komplementára v k.s. ; za obchodnú spoločnosť alebo družstvo sa považuje aj obdobná obchodná spoločnosť alebo družstvo so sídlom v zahraničí, (§ 3, ods. 2, písm. c/),

b/ právnických osôb nie je podiel na zisku, vyrovnací podiel, podiel na likvidačnom zostatku alebo podiel na výsledku podnikania, ak nie sú predmetom dane podľa § 3 ods. 2 písm. c) a sú vyplácané právnickej osobe, (§ 12, ods. 7, písm. c/).

2. Od dane oslobodené sú najmä:

a/ príjmy z prenájmu nehnuteľností a príjmy z príležitostných činností vrátane príjmov z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva a z príležitostného prenájmu hnutel'ných vecí, ak úhrn týchto príjmov nepresiahne v zdaňovacom období 500 eur, pričom ak takto vymedzené príjmy presiahnu 500 eur, do základu dane sa zahrnú len príjmy nad takto ustanovenú sumu; výdavky k príjmom zahrňovaným do základu dane sa zistia rovnakým pomerom, ako je pomer príjmov zahrňovaných do základu dane k celkovým príjmom (§ 9 ods. 1 písm. g/),

b/ príjmy z prevodu opcií, z prevodu cenných papierov, z prevodu účasti (podielu) na spoločnosti s ručením obmedzeným, komanditnej spoločnosti alebo z prevodu členských práv družstva, ak úhrn týchto príjmov znížený o výdavok podľa § 8 ods. 5 a 7 nepresiahne v zdaňovacom období 500 eur; ak takto vymedzený rozdiel medzi úhrnom príjmov a úhrnom výdavkov presiahne 500 eur, do základu dane sa zahrnie len rozdiel nad takto ustanovenú sumu; ak daňovník súčasne dosiahol aj príjmy podľa § 6 ods. 3 a § 8 ods. 1 písm. a), uplatní sa oslobodenie od dane podľa písmena g) a podľa tohto písmena, najviac v úhrnej výške 500 eur (§ 9 ods. 1 písm. i/),

c/ plnenia poskytované fyzickým osobám v rámci aktívnej politiky trhu práce okrem platieb prijatých v súvislosti s výkonom činností, z ktorých plynú príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu (§ 9 ods. 2 písm. d/),

d/ príjem z predaja podielového listu do výšky aktuálnej ceny podielového listu platnej v deň jeho predaja, okrem predaja podielového listu osobe so sídlom alebo s bydliskom v zahraničí (§ 9 ods. 2 písm. p/),

e/ zamestnanecká prémia podľa § 32a (§ 9 ods. 2 písm. t/),

f/ členské príspevky podľa stanov, štatútu, zriaďovacích listín alebo zakladateľských listín prijaté záujmovými združeniami právnických osôb, profesijnými komorami, občianskymi združeniami vrátane odborových organizácií, politickými stranami a politickými hnutiami (§ 13, ods. 2 písm. b/),

g/ úhrady za výkon správy bytov vo vlastníctve bytových družstiev spravovaných bytovými družstvami a za výkon správy bytov spoločenstvami vlastníkov bytov (§ 13, ods. 2, písm. d/),

h/ úroky a iné výnosy z poskytnutých úverov a pôžičiek, výnosy z majetku v podielovom fonde, príjmy z podielových listov dosiahnutých z ich vyplatenia (vrátenia), dlhopisov, vkladových certifikátov, pokladničných poukázok vkladových listov a iných cenných papierov a vkladov plynúce zo zdroja na území SR právnickej osobe, ktorá je daňovníkom členského štátu EÚ a ktorá je aj konečným príjemcom týchto príjmov od právnickej osoby, ktorá má na území SR sídlo alebo miesto skutočného vedenia, ak ide o prepojené či združené osoby s 25 % podielom na základnom imaní (§ 13, ods. 2 písm. f/),

i/ odplaty za poskytnutie práva na použitie alebo za použitie predmetu priemyselného vlastníctva, počítačových programov (softvér), návrhov alebo modelov, plánov, výrobnotechnických a iných hospodársky využiteľných poznatkov (know-how), odplaty za poskytnutie práva na použitie alebo za použitie autorského práva alebo práva príbuzného autorskému právu a náhrady za použitie alebo za poskytnutie práva na použitie priemyselného, obchodného alebo vedeckého zariadenia plynúce zo zdroja na území SR právnickej osobe, ktorá je daňovníkom členského štátu EÚ a ktorá je aj konečným príjmom týchto príjmov od právnickej osoby, ktorá má na území SR sídlo alebo miesto skutočného vedenia, za podmienok uvedených v zákone (§ 13, ods. 2 písm. h/).

Zriaďovacie výdavky

Daňovník (fyzická osoba) s príjmami z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu môže zahrnúť do základu dane, počnúc zdaňovacím obdobím, v ktorom začal túto činnosť vykonávať, výdavky vynaložené na zásoby a iné nevyhnutne vynaložené výdavky spojené so začatím činnosti vynaložené v kalendárnom roku, ktorý predchádzal roku, v ktorom začal túto činnosť vykonávať (§ 4 ods. 4).

Paušálne výdavky

1. Ak daňovník, ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, alebo daňovník, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty len časť zdaňovacieho obdobia, neuplatní preukázateľné daňové výdavky, môže uplatniť výdavky vo výške 40 % z úhrnu príjmov z podnikania (príjmy z poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva; príjmy zo živnosti; príjmy z podnikania vykonávaného podľa osobitných predpisov; príjmy spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti a komplementárov komanditnej spoločnosti) a príjmov z inej samostatnej zárobkovej činnosti (príjmy z vytvorenia diela a umeleckého výkonu, a z použitia alebo poskytnutia práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva; príjmy z činností, ktoré nie sú živnosťou ani podnikaním; príjmy znalcov a tlmočníkov; príjmy z činnosti sprostredkovateľov, ktoré nie sú živnosťou). Podľa novely s účinnosťou **od 1. januára 2013** však bude obmedzená možnosť uplatnenia 40 % paušálnych výdavkov v maximálnej výške 5 040 eur ročne, resp. 420 eur mesačne;

Ak daňovník s príjmami z prenájmu nehnuteľností a príjmami z použitia diela a použitia umeleckého výkonu nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty alebo je platiteľom dane z pridanej hodnoty len časť zdaňovacieho obdobia, neuplatní preukázateľné daňové výdavky, môže uplatniť výdavky vo výške 40 % z týchto príjmov. Ak daňovník uplatní výdavky podľa tohto odseku, v sumách výdavkov sú zahrnuté všetky daňové výdavky daňovníka okrem zaplateného poistného a príspevkov, ktoré je daňovník povinný platiť, ak toto poistné a príspevky neboli zahrnuté do základu dane v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach; toto poistné a príspevky si môže daňovník uplatniť vo výdavkoch v preukázanej výške. Novela zákona o dani z príjmu s účinnosťou **od 1. januára 2013** zavádza zrušenie možnosti uplatnenia paušálnych výdavkov pri prenájme nehnuteľností. Daňovníci, ktorí dosahujú príjmy z prenájmu, si budú môcť naďalej uplatňovať preukázateľné výdavky buď na základe vedeného účtovníctva, alebo preukázateľnej evidencie podľa § 6 ods. 11 zákona o dani z príjmov.

Daňovník počas uplatňovania výdavkov týmto spôsobom je povinný viesť evidenciu o príjmoch v časovom slede, o zásobách a o pohľadávkach (§ 6 ods. 10).

2. Ak daňovník pri príjmoch z príležitostnej poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva neuplatní výdavky preukázateľne vynaložené na dosiahnutie príjmu, môže uplatniť výdavky vo výške 25 % z týchto príjmov najviac do výšky 5 040 eur ročne (§ 8 ods. 9).

Evidencia daňovníka a daňová evidencia

Ak daňovník (fyzická osoba) uplatňuje pri príjmoch z prenájmu nehnuteľností preukázateľne vynaložené daňové výdavky, vedie počas celého zdaňovacieho obdobia evidenciu o

- a) príjmoch v časovom slede v členení potrebnom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane prijatých dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov,
- b) daňových výdavkoch v časovom slede v členení potrebnom na zistenie základu dane (čiastkového základu dane) vrátane vydaných dokladov, ktoré spĺňajú náležitosti účtovných dokladov,

- c) hmotnom majetku a nehmotnom majetku zaradenom do obchodného majetku,
- d) zásobách a pohľadávkach,
- e) záväzkoch. (§ 6 ods. 11)

(účinnosť od 1. januára 2014)

Novela č. 463/2013 Z. z. umožňuje **od 1. 1. 2014** použiť daňovú evidenciu aj podnikateľom, ktorí majú zamestnancov, pričom bola zrušená i hranica pôvodná príjmov 170 000 eur. Zároveň sa zjednotila sa aj evidencia pre paušálne výdavky s daňovou evidenciou. Daňovú evidenciu bude môcť využiť aj osoba, ktorá má príjmy z prenájmu.

Zrýchlené odpisovanie hmotného majetku

Pri zrýchlenom odpisovaní hmotného majetku sa odpisovým skupinám priradujú koeficienty pre zrýchlené odpisovanie. Pri hmotnom majetku zaradenom do užívania od 1. januára 2012 možno v prvom roku odpisovania zahrnúť do daňových výdavkov len pomernú časť z ročného odpisu v závislosti od počtu mesiacov plynúcich od mesiaca jeho zaradenia do užívania do konca tohto zdaňovacieho obdobia (§ 28).

Odpočet daňovej straty

Od základu dane daňovníka, ktorý je právnickou osobou, alebo od základu dane (čiastkového základu dane) z príjmov z podnikania a z príjmov z inej samostatnej zárobkovej činnosti daňovníka, ktorý je fyzickou osobou, možno odpočítať daňovú stratu **rovnomerne počas najviac štyroch** bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, a to počnúc zdaňovacím obdobím bezprostredne nasledujúcim po zdaňovacom období, za ktoré bola táto daňová strata vykázaná. Ku dňu vstupu daňovníka do likvidácie, vyhlásenia konkurzu alebo povolenia vyrovnania nárok na odpočet daňovej straty odo dňa vstupu do likvidácie alebo dňa vyhlásenia konkurzu alebo povolenia vyrovnania zaniká. Ak je zdaňovacie obdobie kratšie ako rok, daňovník môže uplatniť celý ročný odpočet daňovej straty (§ 30 ods. 1).

(účinnosť od 1. januára 2014)

Daňový bonus

Daňovník, ktorý v zdaňovacom období mal zdaniteľné príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo z prenájmu aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy (od **1. januára 2013** je výška minimálnej mzdy **337,70** Eur za mesiac) a vykázal základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo z prenájmu, môže si **od 1.7. 2013** uplatniť daňový bonus v sume **21,41 eura** mesačne na každé vyživované dieťa žijúce v domácnosti s daňovníkom; prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu. O sumu daňového bonusu sa znižuje daň. Ak suma dane vypočítaná za príslušné zdaňovacie obdobie je nižšia ako suma uplatňovaného daňového bonusu, daňovník, ktorý podáva daňové priznanie, požiada miestne príslušného správcu dane o vyplatenie sumy vo výške rozdielu medzi sumou daňového bonusu a sumou dane vypočítanou za príslušné zdaňovacie obdobie (§ 33 ods. 1, 6).

Na základe novely účinnej od **1. januára 2013** budú môcť **daňový bonus** na vyživované či študujúce deti do 26 rokov využiť len rodičia, ktorí sú zamestnaní alebo podnikajú (majú príjmy podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov), tzv. aktívne príjmy.

Preddavky na daň

Preddavky na daň neplatí:

a/ fyzická osoba

- daňovník, ktorého posledná známa daňová povinnosť nepresiahla **2 500 eur (zmena platná od 1. januára 2014)**,
- daňovník, ak skončil podnikanie, inú samostatnú zárobkovú činnosť, prenájom (§ 17 ods. 9) a výkon závislej činnosti a poberanie príjmov (§ 5), z ktorých sa platia preddavky na daň, a to od platby preddavku, ktorá je splatná po dni, v ktorom došlo k zmene rozhodujúcich skutočností,
- daňovník, ktorý poberal v predchádzajúcom zdaňovacom období len príjmy z kapitálového majetku (§ 7) alebo ostatné príjmy (§ 8), alebo z ktorých sa daň vyberá zrážkou (§ 43) alebo príjmy zo

závislej činnosti, ktoré sú zdaňované podľa § 35, pričom môže ísť aj o kombináciu takýchto príjmov,

- daňovník, ktorého základ dane tvorí súčet čiastkových základov dane a jedným z nich je aj čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti, ak tento čiastkový základ dane tvorí viac ako 50 % z celkového základu dane. Ak čiastkový základ dane z príjmov zo závislej činnosti tvorí 50 % a menej, preddavky na daň sa platia v polovičnej výške (§ 34 ods. 1, 8, 9, 10);

b/ právnická osoba (pokiaľ správca dane neurčí platenie preddavkov rozhodnutím podľa § 42 ods. 11):

- daňovník, ktorého daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie nepresiahla **2 500 eur** (§ 42 ods. 3 písm. a/),

- daňovník v likvidácii alebo v konkurze v zdaňovacom období podľa § 41 ods. 4 a 6 (§ 42 ods. 3 písm. b/),

- daňovník, ktorý vznikol počas kalendárneho roka, a nevznikol zlúčením, splynutím alebo rozdelením (nový daňovník), neplatí preddavky na daň za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikol (§ 42 ods. 4),

- ak sa daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie týkala len časti zdaňovacieho obdobia, daňovník v nasledujúcom zdaňovacom období platí preddavky na daň na toto zdaňovacie obdobie podľa odsekov 1 a 2.“ (§ 42 ods. 5),

- daňovník, ktorý podáva daňové priznanie prvýkrát, v zdaňovacom období, v ktorom má byť podané daňové priznanie, do lehoty na jeho podanie. Tento daňovník sumu preddavkov splatných do lehoty na podanie priznania vyrovná v lehote na podanie daňového priznania vo výške vypočítanej z dane uvedenej v daňovom priznaní (§ 42 ods. 8),

- daňovník, ktorého zaplatené preddavky na daň od začiatku zdaňovacieho obdobia do lehoty na podanie daňového priznania (od 1.1. do 31.3.) sú vyššie, ako vyplývajú z výpočtu podľa daňového priznania, v ktorom je uvedená daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie. Daňovník je povinný zaplatiť rozdiel vzniknutý na zaplatených preddavkoch na daň od začiatku zdaňovacieho obdobia do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po lehote na podanie daňového priznania. Zaplatené preddavky sa použijú buď na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníka vrátia (§ 42 ods. 9).

Poznámka: Správca dane vráti do 30 dní odo dňa podania žiadosti daňovníka zaplatené preddavky na daň, ak daňovníkovi nevznikla povinnosť platiť preddavky na daň podľa tohto zákona, alebo rozdiel zaplatených preddavkov na daň, ak daňovník zaplatil preddavky na daň v sume vyššej, akú bol povinný zaplatiť podľa tohto zákona. Na postup správcu dane sa pri vrátení takto zaplatených preddavkov alebo rozdielu zaplatených preddavkov na daň použijú ustanovenia osobitného predpisu, ktorým je § 79 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení zákona č. 331/2011 Z. z. (§ 34 ods. 11).

Zamedzenie dvojitého zdanenia

1. Ak plynú daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou príjmy zo štátu, s ktorým Slovenská republika má uzavretú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia, postupuje sa pri zamedzení dvojitého zdanenia podľa tejto zmluvy s výnimkou prípadu, ak daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou plynú príjmy zo zdrojov v zahraničí zo štátu, s ktorým má Slovenská republika uzatvorenú zmluvu, tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené, a ak tento postup je pre daňovníka výhodnejší. Ak sa podľa zmluvy uplatňuje metóda zápočtu dane, daň zaplatená v druhom zmluvnom štáte sa započíta na úhradu dane podľa tohto zákona najviac sumou, ktorá môže byť v druhom zmluvnom štáte vyberaná v súlade s touto zmluvou, pričom zápočet dane sa vykoná najviac v sume dane pripadajúcej na príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí. Ak sa podľa zmluvy uplatňuje metóda vyňatia príjmov, základom dane z príjmov podliehajúcich zdaneniu v zahraničí na účely vyňatia príjmov je základ dane vyčíslený podľa § 5 ods. 8 zákona o dani z príjmov alebo rozdiel medzi zdaniteľnými príjmami zo zdrojov v zahraničí a daňovými výdavkami vyčíslený podľa § 17 ods. 14 zákona o dani z príjmov. Metóda vyňatia príjmov sa uplatní, ak daňovníkovi s neobmedzenou daňovou povinnosťou plynú príjmy zo závislej činnosti

- a/ za prácu vykonávanú pre Európsku úniu a jej orgány, ktoré boli preukázateľne zdanené v prospech všeobecného rozpočtu EÚ, alebo

- b/ zo zdrojov v zahraničí, zo štátu, s ktorým SR nemá uzavretú zmluvu a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené,

- c/ zo zdrojov v zahraničí zo štátu, s ktorým SR má uzavretú zmluvu a tieto príjmy boli v zahraničí

preukázateľné zdanené, ak je tento postup pre daňovníka výhodnejší (§ 45 ods. 1, 3).

2. Ak daňovníkovi, ktorý je fyzickou osobou s neobmedzenou daňovou povinnosťou, fyzická osoba alebo právnická osoba vrátane stálej prevádzkarne, vyplatila, poukázala alebo pripísala úrokový príjem v štátoch a závislých územiach podľa prílohy č. 3 zákona o dani z príjmov a preukázateľne zrazila daň z tohto úrokového príjmu v súlade s právne záväzným aktom EÚ upravujúcim zdaňovanie príjmov fyzických osôb z úspor v podobe výplat úrokov, započíta sa táto daň na úhradu dane do výšky, v ktorej môže byť zrazená podľa tohto zákona. Ak takto zrazená daň fyzickou osobou alebo právnickou osobou vrátane stálej prevádzkarne z úrokového príjmu je vyššia ako celková daňová povinnosť daňovníka, rozdiel sa považuje za daňový preplatok. Ak bola daňovníkovi súčasne zrazená z úrokového príjmu plynúceho zo zdrojov v zahraničí aj daň podľa zmluvy alebo daňovej legislatívy štátu, v ktorom je zdroj tohto príjmu, postupuje v tomto prípade pri zamedzení dvojitého zdanenia podľa § 45 ods. 1 až 3 zákona o dani z príjmov (§ 45 ods. 4).

Štáty, s ktorými SR uzavrela zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia, sú uvedené v prílohe 1.

Predĺženie lehoty na podanie daňového priznania

Na základe oznámenia daňovníka, ktorý je povinný podať daňové priznanie po uplynutí zdaňovacieho obdobia správcovi dane, sa predlžuje táto lehota najviac o tri celé kalendárne mesiace. Daňovník v oznámení uvedie novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie, a v tejto novej lehote je aj daň splatná. Ak súčasťou príjmov daňovníka sú zdaniteľné príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, na základe oznámenia sa predlžuje lehota na podanie dane z príjmov najviac o šesť celých kalendárnych mesiacov (§ 49 ods. 3).

Podľa novely účinnej **od 1. januára 2013** bude obmedzená možnosť odložiť si daňové priznanie. Výnimku budú môcť získať len daňovníci na základe oznámenia daňovému úradu, ak počas zdaňovacieho obdobia mali príjmy aj zo zahraničia. Odklad môžu získať o ďalšie tri, respektíve šesť mesiacov. Všetci ostatní musia daň priznať a uhradiť do 31. marca.

Úľava na dani pre príjemcov investičnej pomoci

1. Daňovník, ktorému bolo vydané rozhodnutie o schválení investičnej pomoci obsahujúce úľavu na dani podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov alebo podľa schémy de minimis, môže si uplatniť nárok na úľavu na dani do výšky podľa bodu 2, ak súčasne spĺňa podmienky stanovené zákonom o investičnej pomoci a osobitné podmienky podľa bodu 3 alebo podmienky podľa schémy štátnej pomoci de minimis.

2. Daňovník si môže uplatniť nárok na úľavu na dani do výšky dane pripadajúcej na pomernú časť základu dane. Pomerná časť základu dane sa vypočíta tak, že základ dane sa vynásobí koeficientom, ktorý sa vypočíta ako podiel:

I. oprávnených nákladov (§ 8 zákona č. 561/2007 Z. z.), na ktoré bola poskytnutá investičná pomoc podľa zákona o investičnej pomoci, najviac však do úhrnnej výšky obstarávacej ceny dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku tejto investície obstaraného po vydaní písomného potvrdenia žiadateľovi, že investičný zámer spĺňa podmienky na poskytnutie investičnej pomoci (§ 10 ods. 4 zákona č. 561/2007 Z. z.) do konca príslušného zdaňovacieho obdobia, za ktoré sa uplatňuje nárok na úľavu na dani, a

II. súčtu hodnoty vlastného imania daňovníka vykázaného v účtovnej závierke za zdaňovacie obdobie, v ktorom bolo vydané písomné potvrdenie podľa zákona o investičnej pomoci (§ 10 ods. 4 zákona č. 561/2007 Z. z.) a oprávnených nákladov uvedených v bode I.

3. Osobitnými podmienkami podľa bodu 1 sú:

a) daňovník počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani, využije všetky ustanovenia tohto zákona znižujúce základ dane, na ktoré mu vzniká nárok, a to najmä uplatnením

1. odpisov podľa § 22 až 29 zákona o dani z príjmov; v období uplatňovania úľavy na dani nie je možné prerušiť odpisovanie hmotného majetku podľa § 22 ods. 9 ,

2. opravných položiek a rezerv podľa § 20 zákona o dani z príjmov,

b) daňovník je povinný počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani, odpočítať od základu dane daňovú stratu alebo časť daňovej straty, o ktorú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, a to vo výške základu dane; ak je základ dane vyšší ako výška daňovej straty, o ktorú sa v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, zníži sa základ dane o výšku tejto straty,

c) daňovník nemôže uplatniť úľavu na dani podľa bodu 4 pri zrušení bez likvidácie, pri vstupe do likvidácie, pri vyhlásení konkurzu alebo pri zrušení alebo pozastavení podnikateľskej činnosti,

d) daňovník je povinný pri vyčíslení základu dane vo vzájomnom obchodnom vzťahu so závislou osobou postupovať podľa § 18 zákona o dani z príjmov a dodržiavať princíp nezávislého vzťahu.

4. Nárok na úľavu na dani podľa odseku 1 si daňovník môže uplatniť najviac **na desať** bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období, pričom prvým zdaňovacím obdobím, za ktoré si možno úľavu na dani uplatniť, je zdaňovacie obdobie, v ktorom bolo daňovníkovi vydané rozhodnutie o schválení investičnej pomoci a daňovník splnil podmienky stanovené zákonom o investičnej pomoci a osobitné podmienky podľa odseku 3, najneskôr však zdaňovacie obdobie, v ktorom uplynuli tri roky od vydania rozhodnutia vydaného podľa zákona o investičnej pomoci.

5. Nárok na úľavu na dani si daňovník môže uplatniť najviac do výšky, ktorá v priebehu zdaňovacích období, za ktoré sa uplatňuje úľava na dani, v úhrne nepresiahne hodnotu uvedenú pre tento druh investičnej pomoci v rozhodnutí o schválení investičnej pomoci vydanom podľa zákona o investičnej pomoci (§ 30a).

6. Vybraný postup výpočtu pomernej časti základu dane podľa bodu 2 je daňovník povinný uplatňovať aj v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach.

Úľava na dani pre prijímateľa stimulov

1. Daňovník, ktorému bolo vydané rozhodnutie o schválení poskytnutia stimulov podľa zákona č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov si môže uplatniť nárok na úľavu na dani podľa bodu 2 jednotlivo za každé zdaňovacie obdobie počas celého obdobia, na ktoré bolo toto rozhodnutie vydané, najviac však do výšky nákladov vykázaných v účtovnej závierke daňovníka hradených z jeho vlastných prostriedkov na účel podľa zákona č. 185/2009 Z. z., ak daňovník súčasne splňa podmienky podľa zákona č. 185/2009 Z. z. a osobitné podmienky podľa bodu 3.

2. Daňovník si môže uplatniť nárok na úľavu na dani do výšky dane pripadajúcej na pomernú časť základu dane. Pomerná časť základu dane sa vypočíta tak, že základ dane sa vynásobí koeficientom, ktorý sa vypočíta ako podiel

a) nákladov vykázaných v účtovnej závierke daňovníka hradených z jeho vlastných prostriedkov na účel podľa zákona č. 185/2009 Z. z. za príslušné zdaňovacie obdobie, v ktorom si uplatňuje nárok na úľavu na dani a

b) súčtu nákladov podľa písmena a) a dotácie poskytnutej na základe rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov podľa zákona č. 185/2009 Z. z. vo výške podľa bodu 3 písm. e) za príslušné zdaňovacie obdobie, v ktorom si uplatňuje nárok na úľavu na dani.

3. Osobitnými podmienkami podľa odseku 1 sú:

a) daňovník počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani využije všetky ustanovenia tohto zákona znižujúce základ dane, na ktoré mu vzniká nárok, a to najmä uplatnením

1. odpisov podľa § 22 až 29 zákona o dani z príjmov; v období uplatňovania úľavy na dani nie je možné prerušiť odpisovanie hmotného majetku podľa § 22 ods. 9,

2. opravných položiek a rezerv podľa § 20 zákona o dani z príjmov,

b) daňovník je povinný počas zdaňovacích období, za ktoré si uplatňuje úľavu na dani, odpočítať od základu dane daňovú stratu alebo časť daňovej straty, o ktorú v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, a to vo výške základu dane; ak je základ dane vyšší ako výška daňovej straty, o ktorú sa v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach neznižoval základ dane, zníži sa základ dane o výšku tejto straty,

- c) daňovník nemôže uplatniť úľavu na dani podľa bodu 4 pri zrušení bez likvidácie, pri vstupe do likvidácie, pri vyhlásení konkurzu alebo pri zrušení alebo pozastavení podnikateľskej činnosti,
- d) daňovník je povinný pri vyčíslení základu dane vo vzájomnom obchodnom vzťahu so závislou osobou postupovať podľa § 18 a dodržiavať princíp nezávislého vzťahu,
- e) dotácia poskytnutá na základe rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov podľa zákona č. 185/2009 Z. z. sa zahrnie do koeficientu na účely výpočtu pomernej časti základu dane podľa odseku 2
 - 1. rovnomerne počas doby čerpania daňovej úľavy, ak sa poskytuje na obstaranie odpisovaného hmotného majetku a nehmotného majetku a
 - 2. vo vecnej a časovej súvislosti so zaúčtovaním nákladov podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ak sa poskytuje na prevádzkové náklady.

4. Nárok na úľavu na dani podľa bodu 1 si daňovník môže uplatniť najviac na **tri** bezprostredne po sebe nasledujúce zdaňovacie obdobia, pričom prvým zdaňovacím obdobím, za ktoré si možno úľavu na dani uplatniť je zdaňovacie obdobie, v ktorom bolo daňovníkovi vydané rozhodnutie o schválení poskytnutia stimulov a daňovník splnil podmienky ustanovené zákonom č. 185/2009 Z. z. a osobitné podmienky podľa bodu 3, najneskôr však zdaňovacie obdobie, v ktorom uplynuli tri roky od vydania rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov podľa § 7 ods. 7, 8 a 10 zákona č. 185/2009 Z. z.

5. Nárok na úľavu na dani si daňovník môže uplatniť najviac do výšky, ktorá v priebehu zdaňovacích období, za ktoré sa uplatňuje úľava na dani, v úhrne nepresiahne hodnotu uvedenú v rozhodnutí o schválení poskytnutia stimulov podľa § 7 ods. 7, 8 a 10 zákona č. 185/2009 Z. z.

6. Výška úľavy na dani sa nemení, ak je daňovníkovi dodatočne vyrubená alebo ak je daňovníkom v dodatočnom daňovom priznaní uvedená vyššia daňová povinnosť, ako bola uvedená v daňovom priznaní.

7. Výška nevyčerpanej hodnoty stimulov formou úľavy na dani sa nemení, ak bola daňovníkovi vyrubená alebo ak je daňovníkom v dodatočnom daňovom priznaní uvedená nižšia daňová povinnosť, ako bola uvedená v daňovom priznaní.

8. Ak daňovník nedodrží niektorú zo všeobecných podmienok ustanovených zákonom č. 185/2009 Z. z. alebo niektorú z osobitných podmienok uvedených v bode 3 okrem podmienky uvedenej v bode 3 písm. a) a b), nárok na úľavu na dani podľa bodu 1 zaniká a daňovník je povinný podať dodatočné daňové priznanie za všetky zdaňovacie obdobia, v ktorých úľavu na dani uplatnil. Daň, na ktorú bola uplatnená úľava na dani a ktorá bola priznaná v dodatočnom daňovom priznaní, je splatná do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo podané dodatočné daňové priznanie.

9. Ak daňovník nedodrží podmienku uvedenú v bode 3 písm. a) alebo b), stráca nárok na úľavu na dani v príslušnom zdaňovacom období a je povinný podať dodatočné daňové priznanie za každé zdaňovacie obdobie, v ktorom podmienku nedodržel. Daň priznaná v dodatočnom daňovom priznaní je splatná v lehote podľa bodu 8 (§ 30b).

Minimálna výška dane

Daň na úhradu vypočítaná v daňovom priznaní sa neplatí, ak nepresiahne 5 eur (§ 46).

Minimálna výška dane fyzickej osoby

Daň fyzickej osoby sa nevyrubí a neplatí, ak za zdaňovacie obdobie nepresiahne 17 eur alebo celkové zdaniteľné príjmy tohto daňovníka, za zdaňovacie obdobie nepresiahnu 50% platného životného minima (§ 11 ods. 2 a). To neplatí, ak daňovník uplatňuje daňový bonus podľa § 33 alebo ak sa daň vyberá zrážkou podľa § 43, alebo ak sa zrážajú preddavky na daň podľa § 35, alebo preddavky na zabezpečenie dane podľa § 44. Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou uvedený, postup podľa prvej a druhej vety použije, ak úhrn jeho zdaniteľných príjmov zo zdrojov na území SR v príslušnom zdaňovacom období tvorí najmenej 90 % zo všetkých príjmov tohto daňovníka, ktoré mu plynú zo zdrojov na území SR a zo zdrojov v zahraničí. (§ 46a)

Daňová licencia právnickej osoby

11. Daňovou licenciou je minimálna daň, po odpočítaní úľav na dani podľa a po zápočte dane zaplatenej v zahraničí, ktorú platí daňovník za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré daňová povinnosť vypočítaná v daňovom priznaní je nižšia ako výška daňovej licencie ustanovenej pre jednotlivého daňovníka alebo daňovník, ktorý vykázal daňovú stratu.

(Daňové licencie sa prvýkrát budú platiť v daňovom priznaní v roku 2015 za zdaňovacie obdobie roka 2014).

Daňovník, ktorý

a) k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty s ročným obratom neprevyšujúcim 500 000 eur, a to vo výške **480 eur**

b) k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia je platiteľom dane z pridanej hodnoty s ročným obratom neprevyšujúcim 500 000 eur, a to vo výške **960 eur**

c) za zdaňovacie obdobie dosiahol ročný obrat viac ako 500 000 eur, a to vo výške **2 880 eur**

(1) U daňovníka, ktorého priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách so zdravotným postihnutím za zdaňovacie obdobie je najmenej 20 % z celkového priemerného evidenčného počtu zamestnancov vo fyzických osobách sa daňová licencia znižuje na polovicu.

(2) Daňová licencia je splatná za príslušné zdaňovacie obdobie v lehote na podanie daňového priznania

(3) Kladný rozdiel medzi daňovou licenciou a daňou vypočítanou v daňovom priznaní je **možné započítať** na daňovú povinnosť pred uplatnením preddavkov na daň (§ 42) najviac **v troch bezprostredne** po sebe nasledujúcich zdaňovacích obdobiach, nasledujúcich po zdaňovacom období, za ktoré bola daňová licencia zaplatená, a to len na tú časť daňovej povinnosti, ktorá prevyšuje sumu daňovej licencie.

(4) Za zdaňovacie obdobie kratšie ako 12 bezprostredne po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov sa daňová licencia vypočíta vo výške súčinu 1/12 daňovej licencie a počtu kalendárnych mesiacov zdaňovacieho obdobia.

(5) Daňovú licenciu **neplatí daňovník**

a) ktorému vznikla prvýkrát povinnosť podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie, **v ktorom vznikol**, okrem daňovníka, ktorý je právnym nástupcom daňovníka zrušeného bez likvidácie,

b) subjekty podľa § 12 ods. 3 a 4,

c) ktorý prevádzkuje aj **chránenú dielňu alebo chránené pracovisko** podľa osobitného predpisu

d) ktorý vstúpil do likvidácie, alebo na ktorého bol vyhlásený konkurz za zdaňovacie obdobia podľa § 41 ods. 4, 6, 8 a 9.

(6) Nárok na **zápočet daňovej licencie** alebo kladného rozdielu medzi daňou vypočítanou v daňovom priznaní a daňovou licenciou zaniká

a) ak daňovníkovi nevznikne možnosť odpočítať daňovú licenciu alebo rozdiel medzi daňou vypočítanou v daňovom priznaní za predchádzajúce zdaňovacie obdobia,

b) ku dňu zrušenia daňovníka bez likvidácie, ku dňu vstupu daňovníka do konkurzu alebo ku dňu vstupu daňovníka do likvidácie.

(7) Ak sú zaplatené preddavky na daň za príslušné zdaňovacie obdobie podľa § 42 vyššie ako daň vypočítaná v podanom daňovom priznaní za príslušné zdaňovacie obdobie a súčasne táto daň je

a) vyššia ako daňová licencia, kladný rozdiel medzi zaplatenými preddavkami a daňou po zápočte daňovej licencie podľa odseku 4 sa použije na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníkovi vráti,

b) nižšia ako daňová licencia, kladný rozdiel medzi zaplatenými preddavkami a minimálnou výškou dane sa použije na budúce preddavky alebo sa na základe žiadosti daňovníkovi vráti a súčasne kladný rozdiel medzi daňovou licenciou a daňou bude možné započítať

(8) Daňovník, ktorý bol povinný zaplatiť daňovú licenciu, je oprávnený vyhlásiť v lehote na podanie daňového priznania, že podiel zaplatenej dane sa má poukázať ním určeným prijímateľom podľa § 50 ods. 4.“

Príklad k započítaniu daňovej licencie (EUR)

Rok	Zdaňovacie obdobie	Daňová povinnosť	Kladný rozdiel medzi daňovou povinnosťou a daňovou licenciou	Úhrn licencií s možnosťou započítania	Daňová licencia	Úhrn licencií započítaných v zdaňovacom období	Daň na úhradu
2014	2013	0	0	0	0	0	0
2015	2014	0	0	0	480	0	480
2016	2015	800	320	480	0	320	480
2017	2016	1000	520	160	0	160	840

Zdroj: MF SR

Zákon č. 199/2004 Z. z., Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravuje pravidlá a postupy zaobchádzania s tovarom, ktorými sa zabezpečuje uplatňovanie opatrení vydaných na základe osobitných predpisov pre pohyb tovaru medzi Európskou úniou a tretími štátmi na území Slovenskej republiky, ako aj opatrení na zabránenie protiprávnemu konaniu osôb pri dovoze, vývoze a tranzite tovaru medzi úniou a tretími štátmi na území Slovenskej republiky.

Započítanie pohľadávok

Ak má colný úrad colnú pohľadávku voči dlžníkovi a dlžník má zároveň pohľadávku voči štátnej rozpočtovej organizácii, možno tieto pohľadávky vzájomne započítať. Započítaním takéto pohľadávky zaniknú vo výške, v ktorej sa kryjú, a to dňom doručenia potvrdenia colného (finančného) riaditeľstva o započítaní dlžníkovi. Započítať možno len splatné nepremlčané pohľadávky, ak výška pohľadávky v jednotlivom prípade presiahne 331,94 eura. Úkonom dlžníka smerujúcim k započítaniu pohľadávok je žiadosť o započítanie. Žiadosť podáva dlžník na príslušnom colnom úrade a musí obsahovať:

- a/ obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo dlžníka, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu,
- b/ identifikáciu pohľadávky dlžníka voči štátnej rozpočtovej organizácii, ktorú možno započítať, s uvedením jej výšky, právneho dôvodu vzniku a s uvedením príslušného správcu tohto záväzku,
- c/ identifikáciu colnej pohľadávky s uvedením colného úradu, ktorý vykonal zápis do účtovnej evidencie, a číslo rozhodnutia, ktorým bol colný dlh vymeraný,
- d/ vyhlásenie dlžníka, že žiada o započítanie pohľadávok uvedených v písmenách b) a c),
- e/ dátum a podpis dlžníka.

Po overení a potvrdení údajov príslušným správcom záväzku finančné riaditeľstvo vydá potvrdenie o započítaní, ktoré doručí dlžníkovi, štátnej rozpočtovej organizácii a príslušnému colnému úradu (§ 88).

V záujme sprehľadnenia colného konania MF SR vydalo **vyhlášku č. 15/2011 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 419/2006 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, v ktorej sa s účinnosťou **od 1. februára 2011** taxatívne vymedzila povaha údajov, ktoré obsahuje žiadosť o zriadenie slobodného pásma a žiadosť o zriadenie slobodného skladu a vymedzila sa povaha dokumentov, ktoré je potrebné prikladať k žiadosti.

Novela zákona, publikovaná pod č. **135/2013 Z. z.**, s účinnosťou od 1.7.2013 modifikuje režim vykonávania následných kontrol, upravuje inštitút „zabezpečenie colného dlhu“, upravuje podmienky ručenia a zosúlďuje príslušné ustanovenia colného zákona s Colným kódex Spoločenstva v platnom znení.

**Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach
a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady**

v znení neskorších predpisov

A. Daň z nehnuteľností

1. Od dane sú oslobodené najmä:

a/ pozemky, stavby, byty a nebytové priestory vo vlastníctve obce, ktorá je správcom dane,
b/ pozemky a stavby, alebo ich časti slúžiace na vzdelávanie, alebo na vedeckovýskumné účely, na vykonávanie náboženských obradov, vo vlastníctve verejných vysokých škôl, alebo vo vlastníctve štátu, v užívaní štátnych vysokých škôl, vo vlastníctve štátu v správe Slovenskej akadémie vied, alebo vo vlastníctve cirkví a náboženských spoločností registrovaných štátom, ako aj pozemky a stavby alebo ich časti slúžiace stredným školám, učilištiam, strediskám praktického vyučovania a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov alebo školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti krajských školských úradov, pozemky, stavby a nebytové priestory vo vlastníctve Slovenského Červeného kríža).

2. Správca dane (obec, na ktorej území sa nehnuteľnosť nachádza) môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivjej časti ustanoviť zníženie dane alebo oslobodiť od

1/ dane z pozemkov

a/ pozemky vo vlastníctve právnických osôb, ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie,
b/ pozemky okrem pozemkov v zastavanej časti obce, na ktorých vykonávajú samostatne hospodáriaci roľníci poľnohospodársku výrobu ako svoju hlavnú činnosť (§ 17 ods. 2);

/ dane zo stavieb alebo od dane z bytov

a/ stavby alebo byty vo vlastníctve právnických osôb, ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie,

b/ stavby alebo byty slúžiace školám, školským zariadeniam a zdravotníckym zariadeniam, zariadeniam na pracovnú rehabilitáciu a rekvalifikáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, stavby užívané na účely sociálnej pomoci a múzeá, galérie, knižnice, divadlá, kiná, amfiteátre, výstavné siene, osvetové zariadenia,

c/ stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie, stavby pre vodné hospodárstvo okrem stavieb na skladovanie inej ako vlastnej pôdohospodárskej produkcie a stavieb na administratívu (§ 17 ods. 3).

B. Daň z motorových vozidiel

1. Oslobodenie od dane

1/ Od dane z motorových vozidiel je oslobodené vozidlo

a) v osvedčení o evidencii časť I a osvedčení o evidencii časť II ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaný vyšší územný celok, do rozpočtu ktorého plyní daň z motorových vozidiel,
b) diplomatických misií a konzulárnych úradov, ak je zaručená vzájomnosť (§ 86 ods. 1).

2/ Vyšší územný celok môže vo všeobecne záväznom nariadení podľa miestnych podmienok znížiť daň na vozidlo alebo oslobodiť od dane vozidlo používané

a) ako vozidlo záchrannej zdravotnej služby, vozidlo banskej záchrannej služby, vozidlo horskej záchrannej služby, vozidlo leteckej záchrannej služby a vozidlo požiarnej ochrany,

b) ako vozidlo pravidelnej autobusovej dopravy v rozsahu výkonu vo verejnom záujme,

c) ako vozidlo používané výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe,

d) na podnikanie, ktoré spĺňa limity úrovne EURO 3, EURO 4, EURO 5, EEV a EURO 6.

Pri súbehu zníženia dane sa uplatní zníženie dane výhodnejšie pre daňovníka. Zníženie dane a oslobodenie od dane uplatňuje daňovník v daňovom priznaní (§ 86 ods. 2, 3, 4, 5).

2. Zníženie dane

Za vozidlo, ktoré sa použilo v zdaňovacom období najmenej 60-krát v rámci kombinovanej dopravy, daňovník uplatní zníženie dane vo výške 50 % podaním daňového priznania (§ 93 ods. 1).

Novela zákona č. 548/2011 Z. z. účinná **od 1. januára 2012** reaguje na rozvoj elektronickej komunikácie zavedením elektronických služieb, ktoré môže poskytovať správca dane, ktorým je obec. Novela umožňuje daňovým subjektom v zmysle právneho poriadku SR realizovať podanie elektronickými prostriedkami na adresu elektronickej podateľne správcu dane.

Zákon č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. októbra 2012 novelizuje aj zákon č. 582/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, v rámci ktorého ustanovuje možnosť obciam poskytovať elektronické služby pre daňovníkov. Podrobnosti o elektronickej komunikácii a poskytovaní elektronických služieb ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením a uverejní ho na svojom webovom sídle.

Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon umožňuje daňovým subjektom zasielať podania elektronickými prostriedkami. Takéto podanie sa podáva prostredníctvom elektronickej podateľne Finančného riaditeľstva (§ 33 ods. 2) alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy, pričom musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva. Ak daňový subjekt chce doručovať správcovi dane písomnosti elektronickými prostriedkami, ktoré nebudú podpísané zaručeným elektronickým podpisom, oznámi správcovi dane údaje potrebné na doručovanie na tlačive podľa vzoru uverejneného na webovom sídle Finančného riaditeľstva a uzavrie so správcom dane písomnú dohodu o elektronickom doručovaní. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania elektronického podania a spôsob preukazovania doručenia (§ 13 ods. 5).

Od 1. januára 2014 daňové subjekty, ktoré sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty podľa zákona o DPH alebo ich zástupcovia ako aj zástupca daňového subjektu, ktorý nie je platiteľom dane a tento zástupca je v postavení advokáta alebo daňového poradcu, ktorému tento daňový subjekt udelil plnomocenstvo na zastupovanie pred správcom dane, budú komunikovať, t. j. podávať – doručovať správcovi dane všetky **podania len elektronicky prostredníctvom elektronickej podateľne** alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy.

Na tieto daňové subjekty sa vzťahuje **výpoved' „starých“ dohôd a uzavretie „nových“ dohôd** podľa daňového poriadku najneskôr do 31. 12. 2013, ak sa rozhodnú aj po 1. 1. 2014 doručovať písomnosti elektronickými prostriedkami. V prípade, že nová dohoda o elektronickom doručovaní so správcom dane nebude uzatvorená do 31. 12. 2013, daňový subjekt nemôže počnúc 1. januárom 2014 komunikovať so správcom dane elektronickými prostriedkami. Ak dôjde k uzavretiu dohody o elektronickej komunikácii po 1. 1. 2014, daňový subjekt bude elektronicky komunikovať so správcom dane odo dňa uzavretia tejto dohody.

Podrobnosti o elektronickej komunikácii a poskytovaní elektronických služieb uverejňuje Finančné riaditeľstvo a ministerstvo na svojich webových sídlach (§ 33 ods. 4).

Zákon č. 435/2013 Z. z. v záujme zníženia administratívnej záťaže daňových subjektov pri registračnom konaní s účinnosťou od **1. januára 2014** vypúšťa povinnosť daňových subjektov uvádzať niektoré údaje pri registrácii. **Od 1. septembra 2014** vstúpi do účinnosti aj časť zákona zavádzajúca **inštitút záväzného stanoviska** k uplatneniu daňových predpisov.

**Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení
a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

v znení neskorších predpisov

- ak je samostatne zárobkovo činná osoba osobou so zdravotným postihnutím, sadzba poistného na zdravotné poistenie je nižšia - 7 % z vymeriavacieho základu (§ 12 ods. 1 písm. b/),
- zamestnávateľ, ktorý zamestnáva osoby so zdravotným postihnutím, sadzba poistného na zdravotné poistenie je za tieto osoby nižšia - 5 % z vymeriavacieho základu (§ 12 ods. 1 písm. d/ bod 1)
- zamestnávateľ, ktorý zamestnáva zamestnanca, ktorý bol pred vznikom pracovného pomeru občanom **vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov** a spĺňa ďalšie stanovené podmienky podľa § 11 ods. 7 písm. v), sadzba poistného je za tieto osoby **0 %** z vymeriavacieho základu (§ 12 ods. 1 písm. d/ bod 2) – ustanovenie zavedené zákonom č. 338/2013 Z. z. **(účinnosť od 1. novembra 2013)**
- do vymeriavacieho základu SZČO sa nezapočítavajú príjmy zdanené zrážkovou daňou (napr. z úroku, z výhry v lotériách, plnenia poistenia pre prípad dožitia určitého veku, z príjmu autorov do novín a časopisov, preplatku z ročného zúčtovania poistného na zdravotné poistenie, a pod.), a príjmy, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú oslobodené od dane (napr. úver a pôžička, cestovná náhrada, príjem z predaja nehnuteľností oprávnenou osobou, z dávok a príspevkov podľa osobitných predpisov, štipendiá, a pod.) (§ 10b ods. 4),
- zdravotné poistenie sa neplatí z príjmov z dohody o brigádnickej práci študentov, dohody o vykonaní práce poberateľov výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, ak dovŕšili dôchodkový vek podľa osobitného predpisu, poberateľov invalidného výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov invalidného dôchodku, dohody o pracovnej činnosti poberateľov výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, ak dovŕšili dôchodkový vek podľa osobitného predpisu, poberateľov invalidného výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov invalidného dôchodku (§ 10b ods. 1 písm. a),
- zdravotné poistenie sa neplatí z výkonu činnosti osobného asistenta (t. j. z príjmu, ktoré dosahuje osoba poskytujúca pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím) (§ 10 ods. 1 písm. b),
- SZČO, ktorá začína vykonávať podnikateľskú činnosť v súbehu so zamestnaním, v období od začatia podnikania do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka nie je povinná preddavky odvádzať. Odvodová povinnosť nej nastane až od 1. júla nasledujúceho roka za podmienky, že výška preddavkov jej z ročného zúčtovania poistného za predchádzajúci kalendárny rok vyšla v čiastke aspoň 3 eurá. Ak výška preddavkov vyšla v nižšej čiastke ako je 3 eurá, preddavky naďalej neodvádza,
- preddavok na poistné neodvádza SZČO, ak jeho výška nedosahuje najmenej 3 eurá (§ 16 ods. 9),

Novela zákona (133/2011 Z. z.) ustanovila, že ročné zúčtovanie poistného bude **od 1. januára 2012** vykonávať za poistenca jeho zdravotná poisťovňa. Ročné zúčtovanie zdravotná poisťovňa vykoná a zašle do konca septembra, v prípade osôb, ktoré majú predĺženú lehotu na podanie daňového priznania a toto oznámili zdravotnej poisťovni, do konca októbra. Zdravotná poisťovňa vykoná výpočet sumy poistného z údajov, ktoré platiteľ poistného zašle v priebehu roka, pričom tieto údaje budú mať prednosť pred údajmi zaslanými subjektmi (§ 29b ods. 8). Ak platiteľovi poistného vznikne preplatok, zašle mu oznámenie, ku ktorému môže podať platiteľ poistného nesúhlasné stanovisko. Ak bude výsledkom nedoplatok, zdravotná poisťovňa zašle výkaz nedoplatkov, ku ktorému platiteľ poistného môže podať námietky. Ak zdravotná poisťovňa nebude mať žiadne údaje od platiteľa poistného, bude vychádzať z priemernej mzdy spred dvoch rokov (§ 19).

Zákon č. 252/2012 Z. z. spresňuje definíciu zamestnanca na účely platenia poistného na verejné zdravotné poistenie v súvislosti so zavedením platenia poistného na verejné zdravotné poistenie z príjmov plynúcich na základe dohody o vykonaní práce a na základe dohody o pracovnej činnosti s výnimkou poberateľov starobného dôchodku a poberateľov invalidného dôchodku a zjednocuje maximálne vymeriavacie základy pre platenie poistného na sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie. Novela zavádza nový spôsob výpočtu vymeriavacieho základu samostatne zárobkovo činnnej osoby pre účely verejného zdravotného poistenia a určuje koeficient pre výpočet vymeriavacieho základu pri osobách s príjmami podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Ďalej zvyšuje maximálny vymeriavací základ, zvyšuje minimálny vymeriavací základ, upravuje výpočet preddavku na poistné verejného zdravotného poistenia pri samostatne zárobkovo činných osobách a upravuje sa definícia pomernej časti základu dane z príjmov, z ktorej sa vypočítavajú preddavky na poistné na verejné zdravotné poistenie u samostatne zárobkovo činných osôb.

Novelou zákona o zdravotnom poistení (č. 421/2012 Z. z.) sa **od 1. januára 2013** na príjmy z dividend zvyšuje sadzba na zdravotné poistenie z 10% na 14%. Zdravotné odvody z dividend sa vyberajú záložkou pri ich výplate. Preddavok na poistné z dividend bude za osobu, ktorej boli vyplatené dividendy vypočítavať a odvádzať platiteľ dividend, ktorý bude splatný do dvoch mesiacov odo dňa vyplatenia dividendy. Ruší sa súbeh platenia poistného na verejné zdravotné poistenie zo strany štátu ako aj jeho pracujúcich poistencov. Poistencom štátu zostane len osoba, ktorej vymeriavací základ zo zárobkovej činnosti nepresiahne 15-násobok životného minima. Novela zákona dopĺňa aj úpravu týkajúcu sa oznamovacích povinností na účely mesačného a ročného prerozdelenia poistného, upravuje sa zoznam dlžníkov, postup pri podaní námietok voči výkazu nedoplatkov a forma plnenia oznamovacích povinností voči zdravotnej poisťovni.

Nový zákon č. 220/2013 Z. z. s účinnosťou od **1. októbra 2013** upravuje sadzbu poistného z príjmu z dividend. Na dividendy zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začalo pred nadobudnutím účinnosti zákona o zdravotnom poistení sa vzťahuje zákon o zdravotnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2012. Sadzba poistného z príjmu z dividend je v tomto prípade 10 %, a ak ide o osobu so zdravotným postihnutím, 5 %. Poistenec, ktorý má príjem z dividend zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začalo v období od 1. januára 2011 do 31. decembra 2012, má povinnosť platiť poistné aj z tohto príjmu a výšku tohto príjmu oznamuje najneskôr do konca mája kalendárneho roka nasledujúceho po roku, za ktorý sa ročné zúčtovanie poistného vykonáva, na ustanovenom tlačíve.

Podľa novely zákona publikovanej pod č. 463/2013 Z. z. sa zrušuje osobitný vymeriavací základ na príjmy z dividend, ktorý platil od januára 2013. Odvody sa budú od 1. 1. 2014 platiť zo spoločného vymeriavacieho základu s ostatnými príjmami (najviac zo 60-násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR spreď dvoch rokov). Novela upravuje lehoty pre platiteľa dividend na vykázanie celkovej výšky vyplatených dividend a preddavkov na poistné a upravuje aj výšku preddavku na poistné poistenca, ktorý má príjem z dividend vyplatených platiteľom dividend. Tieto zmeny sú účinné **od 1. januára 2014**, pričom sa dotknú zúčtovania poistného za rok 2013. Na účely ročného zúčtovania poistného za rok 2013 sa za zárobkovú činnosť nebudú považovať ani výnosy z dlhopisov, ktoré sú súčasťou základu dane z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie roku 2013.

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

v znení neskorších predpisov

- **Samostatne zárobkovo činnnej osobe (SZČO)** v roku, v ktorom začne/začala podnikat', nevzniká povinnosť prihlásiť sa v Sociálnej poisťovni ani platiť poistné na sociálne poistenie. SZČO, ktorá začala/začne podnikat' iba v roku 2012, povinnosť platiť poistné na NP a DP môže vzniknúť **od 1. júla 2013** (dovtedy sa SZČO môže prihlásiť na NP a DP dobrovoľne). Povinnosť platiť poistné na sociálne poistenia vzniká SZČO po dosiahnutí určitej hranice hrubého príjmu v predchádzajúcom období,
- **poistenie v nezamestnanosti** sa nevzťahuje na fyzickú osobu, ktorej bol priznaný starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a fyzickú osobu, ktorá má priznaný invalidný dôchodok a dovŕšila dôchodkový vek (§ 19 ods. 3),

- poistné na **invalidné poistenie** neplatí poistenec, ktorý je dôchodkovo poistený po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo výsluhového dôchodku (§ 128 ods. 4),
- zamestnávateľ neplatí poistné na **invalidné poistenie** za zamestnanca, ktorý je dôchodkovo poistený po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo výsluhového dôchodku ak dovŕšil dôchodkový vek (§ 128 ods. 4).

Účinnosť: od 1.1.2013:

Zákon č. 252/2012 Z. z. o sociálnom poistení, ktorým sa mení a dopĺňa predovšetkým zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ale aj zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, zavádza nové odvody pre zamestnancov pracujúcich na dohody.

- zamestnancom na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti **nie je** fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ak je poberateľom starobného, invalidného alebo výsluhového dôchodku (§ 4 ods. 1),
- zamestnancom na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti **nie je**
 - a) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov
 - b) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ak je poberateľom starobného dôchodku, invalidného dôchodku alebo výsluhového dôchodku (§ 4 ods. 1)
- zamestnancom na účely dôchodkového poistenia **je** aj
 - a) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o brigádnickej práci študentov okrem žiaka strednej školy do 18 rokov s mesačným príjmom do 66 eur
 - b) fyzická osoba v právnom vzťahu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, ak je poberateľom starobného, invalidného alebo výsluhového dôchodku (§ 4 ods. 2)).
- fyzická osoba, ktorá podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným poistením nie je na účely zákona o sociálnom poistení samostatne zárobkovo činnou osobou (§ 5),

Na základe skutočnosti, že „dohodári“ budú platiť odvody rovnako ako regulárni zamestnanci v pracovnom pomere, z povinného poistenia im budú plynúť aj nároky. Napr. na dávky nemocenského poistenia vrátane nároku na náhradu príjmu počas prvých 10 dní práceneschopnosti, na dávky v nezamestnanosti a samozrejme i na dávky z dôchodkového poistenia a pod.

Prehľad kombinácií sociálneho a zdravotného poistenia, ktoré budú platiť zamestnanci pracujúci na dohodu:

Dohoda o brigádnickej práci študentov (žiaci strednej školy do dovŕšenia 18 rokov pri príjme max. 66 eur) mesačne: garančné poistenie, úrazové poistenie. Spolu zamestnanec 0%, zamestnávateľ 1,05%

Poberateľ starobného dôchodku a výsluhového dôchodku, ak dovŕšil dôchodkový vek (dohoda o vykonaní práce alebo dohoda o pracovnej činnosti): garančné poistenie, úrazové poistenie a navyše starobné poistenie a rezervný fond. Spolu zamestnanec 4%, zamestnávateľ 19,80%.

Dohoda o brigádnickej práci študentov (ostatní študenti okrem žiakov strednej školy do dovŕšenia 18 rokov pri príjme max. 66 eur mesačne a poberateľ invalidného dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku): garančné poistenie, úrazové poistenie, starobné poistenie, rezervný fond a navyše invalidné poistenie. Spolu zamestnanec 7%, zamestnávateľ 22,80%.

Ostatní dohodári s nepravidelným príjmom: garančné poistenie, úrazové poistenie, starobné poistenie, rezervný fond, invalidné poistenie a navyše zdravotné poistenie. Spolu zamestnanec 11%, zamestnávateľ 32,80%.

Ostatní dohodári s pravidelným príjmom: garančné poistenie, úrazové poistenie, starobné poistenie, rezervný fond, invalidné poistenie, zdravotné poistenie a navyše nemocenské poistenie a poistenie v nezamestnanosti. Spolu zamestnanec 13,4%, zamestnávateľ 35,20%.

Novela prináša zmeny aj do sociálneho a zdravotného poistenia SZČO. Novela mení výpočet vymeriavacieho základu na sociálne a zdravotné poistenie. Táto zmena sa odohrá v štyroch prechodných obdobiach. Do 30.06.2013 platí doterajší vymeriavací základ. Od 01.07.2013 bude platiť nová definícia vymeriavacieho základu s koeficientom 1,9. Od 01.07.2014 bude platiť taktiež nová definícia vymeriavacieho základu s koeficientom 1,6 a od 01.07.2015 s koeficientom 1,486. Nový vymeriavací základ bude daný ako podiel pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb dosiahnutý vykonávaním podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý nie je znížený o odvody a príslušného koeficientu podľa obdobia.

Minimálny vymeriavací základ SZČO na sociálne a zdravotné poistenie sa zvyšuje od 1.1.2013 na 50% priemernej mzdy (čo predstavuje sumu 393 eur). To znamená, že SZČO s minimálnym vymeriavacím základom budú platiť odvody 185,29 eur (do Sociálnej poisťovne 130,27 eur a do zdravotnej poisťovne 55,02 eur). Nový minimálny vymeriavací základ sa vzťahuje aj na dobrovoľne poistené osoby.

Maximálne vymeriavacie základy sa pre všetky fondy na sociálne poistenie a zároveň na zdravotné poistenie od 1.1.2013 zjednocujú a zvyšujú na 5-násobok priemernej mzdy. Pre rok 2013 to bude znamenať maximálny vymeriavací základ 3930 eur.

- fyzická osoba alebo právnická osoba môže **od 1. augusta 2006** organizačnej zložke Sociálnej poisťovne doručovať podanie aj elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu, ak o takomto postupe uzatvorí so Sociálnou poisťovňou písomnú dohodu. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania podania urobeného elektronickými prostriedkami a spôsob preukazovania doručenia. Na základe uvedeného doklady ako výpis z daňového priznania vrátane výpisu z opravného daňového priznania za predchádzajúci kalendárny rok, dodatočné daňové priznanie, doklad preukazujúci prerušenie nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia, oznámenie zmeny mena, priezviska, trvalého pobytu a zrušenia povolenia na trvalý pobyt alebo povolenia na prechodný pobyt a tlačivo Registračný list fyzickej osoby odoslané elektronickou poštou, ak sú podpísané zaručeným elektronickým podpisom alebo urobené v súlade s dohodou so Sociálnou poisťovňou, netreba písomne potvrdzovať a doručovať aj v papierovej forme (§ 186 ods. 2, § 228 ods. 6, 8).
- samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) **nemusia od roku 2011 podávať do Sociálnej poisťovne výpisy z daňových priznaní** za predchádzajúci rok, a to na základe zákona č. 572/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť v zásade od 1. januára 2010. Z dôvodu administratívneho zjednodušenia povinností samostatne zárobkovo činných osôb musia tieto v daňovom priznaní vykazovať aj údaj o obdobiach výkonu samostatnej zárobkovej činnosti. Údaje z daňového priznania oznamuje Finančné riaditeľstvo SR Sociálnej poisťovni. Uvedeným riešením sa odbremenila aj Sociálna poisťovňa aj samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré nemusia osobne k 1. júlu predkladať výpisy z daňových priznaní, čím sa odstránil nápor a dlhé rady v pobočkách Sociálnej poisťovne. Finančné riaditeľstvo SR bolo povinné oznámiť Sociálnej poisťovni údaje o jednotlivých obdobiach výkonu zárobkovej činnosti samostatne zárobkovo činnou osobou prvýkrát v roku 2011 za rok 2010 v lehote do 30. júna, resp. 31. októbra, ak fyzická osoba má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania (§ 233 ods. 6).
- SZČO v postavení napríklad umelca alebo autora nevzniká povinné sociálne poistenie od 1. júla 2012, pretože sa na základe prechodného ustanovenia zákona na jej dosiahnuté príjmy neprihliada ani vtedy, ak **za rok 2011** boli vyššie ako 4 078,68 eur za predpokladu, že tieto príjmy dosiahla iba z činnosti umelca alebo autora. Je však potrebné zdôrazniť, že toto platí iba **v roku 2012**.

- SZČO nemusia od roku 2011 podávať do Sociálnej poisťovne výpisy z daňových priznaní za predchádzajúci rok, a to na základe **zákona č. 572/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení** v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z dôvodu administratívneho zjednodušenia povinností SZČO musia tieto v daňovom priznaní vykazovať aj údaj o obdobiach výkonu SZČO. Údaje z daňového priznania oznamuje Finančné riaditeľstvo SR Sociálnej poisťovni. Uvedeným riešením sa odbremenila aj Sociálna poisťovňa aj SZČO, ktoré nemusia osobne k 1. júlu predkladať výpisy z daňových priznaní, čím sa odstránil nápor a dlhé rady v pobočkách Sociálnej poisťovne.

Nová právna úprava, **zákon č. 413/2012 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony určuje:

- Nový spôsob určenia pravdepodobného denného vymeriavacieho základu na výpočet nemocenskej dávky z dôvodu, aby ľudia pracujúci na dohodu nemali počas prvých 90 dní nemocenskú dávku vypočítanú zo základu, ktorý bude vyšší ako ich skutočný zárobok. Do obdobia 90 dní trvania nemocenského poistenia sa budú započítavať len obdobia, za ktoré sa skutočne platí poistné na nemocenské poistenie
- Vznik dôchodkového poistenia pre študentov, ktorý umožňuje spätný vznik dôchodkového poistenia, ak skutočne vyplatená odmena je vyššia ako 66 Eur.
- Výnimku pre študentov od 18 do 26 rokov pri platení odvodov na dohodu. Pri zárobku do 155 Eur bude za študenta zamestnávateľ platiť v r. 2014 len odvody na garančné a úrazové poistenie vo výške 1,05% zo zarobenej sumy. Suma 155 Eur sa bude každý rok zvyšovať podľa toho, ako bude rásť priemerná mzda na Slovensku.

Opatrením MPSVaR SR č. 328/2013 sa ustanovuje nová maximálna suma mesačného príjmu a maximálna suma priemerného mesačného príjmu z určenej dohody **o brigádnickej práci študentov na rok 2014**, konkrétne:

- a) **68 eur** pre fyzickú osobu, ktorá nedovršila 18 rokov veku, a to až do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕšila vek 18 rokov
- b) **159 eur** pre fyzickú osobu neuvedenú v písmene a).

Účelom **zákona č. 338/2013, ktorý je účinný od 1. novembra 2013**, je najmä zníženie administratívnej záťaže samostatne zárobkovo činných osôb a dobrovoľne poistených osôb, upravenie postupu vymáhania pohľadávok Sociálnou poisťovňou a zlepšenie postavenia fyzických osôb v období starostlivosti o dieťa. Hlavnými zmenami novely pre SZČO je zmena statusu SZČO na účely sociálneho poistenia, ktorá sa bude zakladať na dosahovaní príjmov a nové určenie vymeriavacieho základu SZČO.

Status SZČO na účely sociálneho poistenia sa nebude posudzovať v závislosti od registrácie u správcu dane, ale od dosahovania príjmov. Ide o príjmy, ktoré sú zdaňované ako príjmy z podnikania alebo z výkonu inej samostatnej zárobkovej činnosti (podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov), v kalendárnom roku rozhodujúcom na vznik povinného sociálneho poistenia SZČO. Na účely statusu SZČO zostáva zachovaná podmienka dovŕšenia 18 rokov veku. Z postavenia SZČO zostávajú naďalej vyňaté fyzické osoby, ktoré vykonávajú osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a fyzické osoby, ktoré dosahujú príjmy z prenájmu nehnuteľností. SZČO, ktorá činnosť vykonáva na základe oprávnenia, zaniká povinné poistenie odo dňa, kedy nie je oprávnená na výkon tejto činnosti. Samostatne zárobkovo činným osobám „bez oprávnenia“, napr. umelcom, autorom, bude povinné poistenie zanikať dňom, keď Sociálnej poisťovni predložia čestné vyhlásenie o skončení činnosti. Novela zákona upravuje status SZČO na účely posúdenia vzniku a zániku povinného poistenia **s účinnosťou od 1. júla 2014.**

Novela zákona o sociálnom poistení upravuje i **nové určenie vymeriavacieho základu SZČO.** Za obdobie **od 1. júla 2014** sa určovať nasledovne: Čiastkový základ dane, neznížený o zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie a poistné na povinné sociálne poistenie SZČO : koeficient 1,6 / 12. Na rozdiel od súčasnej právnej úpravy, do vymeriavacieho základu SZČO nebudú patriť príjmy, ktoré nesúvisia s jej činnosťou, napr. poistné zaplatené na dobrovoľné poistenie a príspevky na dobrovoľné starobné dôchodkové sporenie. Základ dane na účely vymeriavacieho základu sa upraví o príjmy a výdavky spojené s výkonom činnosti osobného asistenta a o príjmy a výdavky zo zahraničia, ktoré nie sú rozhodujúce na určenie vymeriavacieho základu samostatne zárobkovo činnnej osoby. Na účely určenia vymeriavacieho základu

SZČO sa už nebude zohľadňovať pomerná časť základu dane pripadajúca na mesiace, kedy mala fyzická osoba postavenie SZČO, ale zohľadnia sa všetky mesiace kalendárneho roka, z ktorého sa príjem zisťuje – čiže 12. Taktiež sa mení koeficient pre určenie vymeriavacieho základu z 1,9 na 1,6.

Za obdobie **od 1. júla 2013, resp. 1. októbra 2013** (ak ide o SZČO, ktorá má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2012), sa určuje vymeriavací základ samostatne zárobkovo činnnej osoby nasledovne: Čiastkový základ dane, neznížený o zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie a poistné na sociálne poistenie : koeficient 1,9 : počet mesiacov podnikania v roku 2012 (t.j. počet mesiacov registrácie na daňovom úrade v roku 2012).

Okrem uvedeného táto novela:

- skracuje obdobia, za ktoré sa skúma zaplatenie poistného na nemocenské poistenie na účely nemocenských dávok pre samostatne zárobkovo činné osoby a dobrovoľne poistené osoby z desiatich na päť rokov,
- zrušuje prihlasovaciu a odhlasovaciu povinnosť na povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby a zaviesť povinnosť Sociálnej poisťovne oznámiť samostatne zárobkovo činnnej osobe vznik povinného poistenia, ako aj výšku poistného,
- zavádza automatický zánik dobrovoľného poistenia, ak dobrovoľne poistená osoba nezaplatila poistné na dobrovoľné poistenie dva kalendárne mesiace za sebou idúce,
- predlžuje obdobie doterajšej jednotnej sadzby poistného na úrazové poistenie,
- ustanovuje, že štatutári s najmenej 50 % účasťou na majetku zamestnávateľa už nebudú mať nárok na garančnú dávku.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

v znení neskorších predpisov

Zákonom č. 348/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa s účinnosťou **od 1. septembra 2007** opätovne do nášho právneho poriadku zaviedla možnosť uzatvárať **dohodu o pracovnej činnosti**. Na jej základe je možné pracovať najviac v rozsahu 10 hodín týždenne. Musí byť písomná, jej podstatnými obsahovými náležitosťami bude druh práce, odmena za prácu, pracovný čas a to, či sa uzatvára na dobu určitú resp. neurčitú. Vypovedať ju bude môcť ktorákoľvek zo strán, po doručení výpovede začne plynúť 15-dňová výpovedná doba. Okamžite skončiť pracovný vzťah bude možné z tých istých dôvodov ako aj pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy, teda napr. závažné porušenie pracovnej disciplíny (§ 223 ods. 1, § 228a).

Dňa 25.10.2012 bola schválená novela Zákonníka práce zákonom č. 361/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2013. Novela v mnohých ohľadoch mení a upravuje vzťah zamestnávateľa a zamestnanca, pričom dôraz je kladený predovšetkým na posilnenie pozície zamestnanca. Prvá zmena sa týka skrátenia možnosti práce na dobu určitú z 3 na 2 roky, s tým že predĺženie alebo opätovné dohodnutie bude možné v rámci dvoch rokov najviac dvakrát, pričom pôvodne bolo možné sa opätovne dohodnúť trikrát. Taktiež sa zavádza súbeh výpovednej doby a odstupného, kedy prepustený bude mať nárok na odstupné aj výpovednú lehotu, ale len v tom prípade, ak odpracoval u zamestnávateľa minimálne dva roky. Rovnako bola zrušená možnosť predĺženia skúšobnej doby z troch mesiacov na šesť (resp. deväť pri vedúcich pozíciách), ako tomu bolo doteraz a zvyšuje sa odstupné pre najdlhšie pracujúcich zamestnancov (nad 20 rokov), ktoré dosiahne po novom minimálnu výšku 5-násobku ich priemerného zárobku.

Zmeny boli realizované aj oblasti práce nadčas. Dohodnúť prácu nadčas bude možné so zamestnancom len za tých istých podmienok, aké platia v prípade nariadenia práce nadčas. To znamená, že len v prípade dočasnej a naliehavej zvýšenej potreby práce, alebo ak ide o verejný záujem.

Novela taktiež uvádza, že študenti starší ako 26 rokov nebudú môcť pracovať na dohodu o brigádnickej práci. Ďalej bude vo veľkej miere sprísnená povinnosť evidencie pracovného času pri dohodách a to vrátane dohôd o vykonaní práce. S tým súvisia aj ďalšie zmeny v oblasti prác na dohodu ako zavedenie nároku na

minimálnu hodinovú mzdu, ospravedlnenie v prípade vyšetrenia u lekára, ale aj príplatky za nadčasy, či prácu v noci.

V novele je taktiež sprísnená definícia závislej práce tak, aby sa zabránilo nútenému zamestnávaniu na živnosť. Z pôvodných desiatich definujúcich znakov, ktoré museli byť splnené, aby sa jednalo o závislú prácu, bude od 1. januára 2013 potrebných len šesť. Tým sa zabezpečí, že bude jednoduchšie splniť definíciu závislej práce.

Podľa novely o závislej práci hovoríme, ak ide o prácu vykonávanú:

- vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca,
- osobne zamestnancom pre zamestnávateľa,
- podľa pokynov zamestnávateľa,
- v mene zamestnávateľa,
- v pracovnom čase určenom zamestnávateľom,
- za mzdu alebo odmenu

Novela tiež reformovala nástroj umožňujúci zamestnávateľom zasiahnutých globálnou krízou flexibilne reagovať na nové podmienky na trhu. Je ním Konto pracovného času, ktoré nahradilo pôvodné Flexikonto. Flexikonto bolo vytvorené zákonom č. 49/2009 Z. z., ktorý z dôvodov riešenia situácie na trhu práce a na pomoc zamestnávateľom na riešenie dopadov globálnej finančnej krízy a hospodárskej krízy na prechodné obdobie od 1. marca 2009 do 31. decembra 2012 umožnil, aby zamestnávateľ v prípade vážnych prevádzkových dôvodov spôsobených krízou mal možnosť po dohode so zástupcami zamestnancov poskytnúť zamestnancovi pracovné voľno, za ktoré mu patrí mzda najmenej vo výške základnej zložky mzdy. Ak pominie prekážka v práci na strane zamestnávateľa, bol zamestnanec povinný toto voľno nadpracovať. Bývala vláda prijala zákon, ktorý predefinoval Flexikonto na trvalý nástroj. Posledná novela zákonom č. 361/2012 Z. z. však stanovuje, že nové Konto pracovného času bude potrebné odsúhlasiť aj zástupcami zamestnancov. Tento proti krízový nástroj tak budú môcť využívať iba zamestnávatelia, u ktorých pôsobia zástupcovia zamestnancov, a to iba po dohode s nimi.

V novele Zákonníka práce boli celkovo posilnení predovšetkým zástupcovia zamestnancov. Zákon im lepšie definoval podmienky ich ochrany a pôsobenia u zamestnávateľa a znova sa zaviedli výhody pre nich ako zástupcov zamestnancov. V súvislosti s činnosťou zástupcov zamestnancov sa upresňuje aj poskytovanie pracovného voľna s náhradou mzdy na výkon funkcie a bola zrušená povinnosť preukazovania reprezentatívnosti odborov.

Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Od 1. januára 2012 zamestnávateľ už nie je povinný zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie (zákon č. 470/2011 Z. z. v čl.1 zmenil a doplnil zákon č. 124/2006 Z. z., bod 22 - § 21 ods. 2 druhá veta).

v znení neskorších predpisov

Nástroje podpory a pomoci poskytované úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny

I. AKTÍVNE OPATRENIA NA TRHU PRÁCE

Informačné a poradenské služby

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len "úrad") zabezpečuje zamestnávateľom bezplatné informačné a poradenské služby a odborné rady pri hľadaní vhodného zamestnanca na konkrétne pracovné miesto (§ 42).

Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca

Na základe uzatvorenej písomnej dohody môže úrad poskytnúť zamestnávateľovi príspevok na všeobecné vzdelávanie a prípravu pre trh práce zamestnanca a na špecifické vzdelávanie a prípravu pre trh práce zamestnanca najviac vo výške ustanovenej Nariadením Komisie (ES) č. 800 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách (Európsky vestník L 214, 9.8.2008) na pomoc vzdelávaniu. osobitným predpisom, ak po ich skončení bude zamestnávateľ zamestnávať zamestnanca najmenej počas dvanástich mesiacov alebo ak sa vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca uskutočňujú ako súčasť opatrení, ktoré umožňujú predísť hromadnému prepúšťaniu alebo obmedziť hromadné prepúšťanie.

Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca sa uskutočňujú v pracovnom čase a sú prekážkou v práci na strane zamestnanca; za toto obdobie patrí zamestnancovi náhrada mzdy vo výške jeho priemerného mesačného zárobku. Mimo pracovného času sa vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca uskutočňujú len vtedy, ak je to nevyhnutné vzhľadom na spôsob ich zabezpečenia (§ 47 ods. 3, 2).

Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť

Úrad môže poskytnúť príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti uchádzačovi o zamestnanie, ktorý bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace, ak v odseku 10 nie je ustanovené inak, a ktorý bude samostatne zárobkovo činnou, ak o príspevok písomne požiada. Uchádzač o zamestnanie, ktorému bol poskytnutý príspevok, je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať nepretržite najmenej tri roky. Príspevok sa neposkytuje uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý príspevok podľa § 57 (príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť) alebo ktorému je poskytovaný príspevok podľa § 60 (príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov).

Výška príspevku je závislá od celkovej ceny práce, typu regiónu oprávneného na poskytovanie štátnej pomoci podľa zákona o štátnej pomoci a od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom bude uchádzač vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť. Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a uchádzačom o zamestnanie. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan vytvorí pracovné miesto, na ktorom bude prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť. Súčasťou žiadosti o poskytnutie príspevku je podnikateľský zámer vrátane predpokladaných nákladov na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý je podkladom na posúdenie komisiou.

Úrad môže opätovne poskytnúť príspevok uchádzačovi o zamestnanie najskôr po uplynutí ôsmich rokov od začatia prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti, na ktorej prevádzkovanie mu bol poskytnutý príspevok.

Úrad môže poskytnúť príspevok uchádzačovi o zamestnanie, ktorý v období 6 mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie pozastavil, prerušil alebo skončil prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti, ak bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 mesiacov (§ 49).

Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie

Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa poskytuje

zamestnávateľovi, ktorý na vytvorené pracovné miesto príjme do pracovného pomeru znevýhodneného uchádzača o zamestnanie vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace. Výška poskytovaného príspevku je diferencovaná podľa okresu, v ktorom je vytvorené pracovné miesto pre znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, v závislosti od úrovne priemernej miery nezamestnanosti v záujme ďalšieho znižovania regionálnych disparít v úrovni zamestnanosti a nezamestnanosti. Zamestnávateľ je povinný zachovať vytvorené pracovné miesto, na ktoré mu bol poskytnutý príspevok, najmenej v rozsahu zodpovedajúcom polovici dohodnutého obdobia poskytovania príspevku.

Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad, v ktorého územnom obvode sa vytvorí pracovné miesto, ak o tento príspevok zamestnávateľ písomne požiada a poskytuje sa najviac počas 24 kalendárnych mesiacov od uzatvorenia písomnej dohody medzi úradom a zamestnávateľom (§ 50 ods. 1 - 7).

Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie na účely tohto zákona je uchádzač o zamestnanie, ktorý je:

- a) občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie*
- b) občan starší ako 50 rokov veku,*
- c) občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov*
- d) občan, ktorý dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie podľa osobitného predpisu,*
- e) občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie,*
- f) štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol udelený azyl alebo ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana,*
- g) občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky,*
- h) občan so zdravotným postihnutím.*

Príspevok na podporu udržania pracovných miest

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže poskytnúť príspevok na podporu udržania pracovných miest zamestnávateľovi, ktorý najmenej tri mesiace pred podaním žiadosti o poskytnutie príspevku udržal pracovné miesta aj v prípade pretrvávajúcich vážnych prevádzkových dôvodov vymedzených v písomnej dohode so zástupcami zamestnancov, na základe ktorých po dohode s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na prechodné obdobie obmedzí svoju prevádzkovú činnosť tak, že nebude zamestnancom prideliť prácu v rozsahu najmenej 6 % a najviac 20 % ustanoveného týždenného pracovného času. Mesačná výška príspevku je 50 % z náhrady mzdy poskytnutej zamestnancovi, najviac 50 % z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje.

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnávateľom. Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode zamestnávateľ udrží pracovné miesta, ak zamestnávateľ o príspevok písomne požiada. Súčasťou žiadosti o poskytnutie príspevku je písomná dohoda so zástupcami zamestnancov, realizačný plán na odstránenie obmedzenia prevádzkovej činnosti a vyhlásenie o predpokladanom termíne ukončenia prechodného obdobia.

Príspevok sa poskytuje najviac počas 12 mesiacov. Príspevok sa poskytuje za dni, v ktorých bola zamestnancovi poskytnutá náhrada mzdy, v úhrne najviac za 60 dní, ak bola dohoda o poskytnutí príspevku uzatvorená na obdobie 12 mesiacov. Ak bola dohoda o poskytnutí príspevku uzatvorená na kratšie obdobie ako 12 mesiacov, úhrn počtu dní, za ktoré sa poskytne príspevok, sa pomerne kráti (§ 50k).

Príspevok na dopravu do zamestnania

Úrad môže zamestnávateľovi poskytnúť príspevok na dopravu do zamestnania na základe uzatvorenej písomnej dohody, ak zamestnávateľ zabezpečuje každodenne dopravu zamestnancov do zamestnania a späť z dôvodu, že hromadnými dopravnými prostriedkami nie je doprava preukázateľne vykonávaná vôbec alebo v rozsahu zodpovedajúcom potrebám zamestnávateľa. Príspevok sa poskytuje vo výške najviac 50 % nákladov vynaložených na dopravu zamestnancov do zamestnania a späť. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo alebo trvalý pobyt, ak je zamestnávateľ fyzickou osobou (§ 53b).

Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta

Za aktívne opatrenie na trhu práce sa považuje aj investičná pomoc na podporu počiatočnej investície formou príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o poskytnutí investičnej pomoci podľa zákona o investičnej pomoci. Príspevok môže byť poskytnutý na čiastočnú úhradu oprávnených nákladov najviac vo výške a za podmienok podľa Nariadenia Komisie (ES) č. 800 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách (Európsky vestník L 214, 9.8.2008) na národnú regionálnu investičnú pomoc zamestnávateľovi, ktorý vytvorí nové pracovné miesto v okrese, v ktorom priemerná miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie zverejnená ústredím za kalendárny rok, ktorý bezprostredne predchádza kalendárnemu roku, v ktorom bol investičný zámer doručený Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky alebo Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ak ide o investičnú pomoc pre oblasť cestovného ruchu, je vyššia ako priemerná miera evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie. Príspevok poskytuje ústredie na základe zmluvy o poskytnutí príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta uzatvorenej so zamestnávateľom (§ 53d).

II. PODPORA ZAMESTNÁVANIA OBČANOV SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska

Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska poskytuje úrad zamestnávateľovi, ktorý na zriadené pracovné miesto v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku prijme uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej jeden mesiac, ak zamestnávateľ o príspevok písomne požiada. Výška príspevku je závislá od miesta zriadenia chráneného pracoviska alebo chránenej dielne, od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom zamestnávateľ zriaďuje chránenú dielňu alebo chránené pracovisko a od právnej formy a predmetu činnosti zamestnávateľa. Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad, v ktorého územnom obvode sa zriadi chránená dielňa alebo chránené pracovisko, ak o tento príspevok zamestnávateľ požiada písomne; súčasťou žiadosti je podnikateľský zámer, kalkulácia predpokladaných nákladov na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a kalkulácia nákladov na celkovú cenu práce občanov so zdravotným postihnutím. Zamestnávateľ, ktorému bol poskytnutý príspevok, je povinný zachovať zriadené pracovné miesto v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku najmenej dva roky (§ 56).

Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní

Zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva viac ako 25 % občanov so zdravotným postihnutím z priemerného evidenčného počtu svojich zamestnancov a ktorý nemá priznané postavenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, sa poskytuje príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní. Príspevok sa poskytuje zamestnávateľovi na úhradu preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom mesačne zo mzdy zamestnanca, najviac vo výške preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom vypočítaných zo 60 % priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode má zamestnávateľ sídlo alebo trvalý pobyt, ak je zamestnávateľ fyzickou osobou, na základe písomnej žiadosti zamestnávateľa, na základe uzatvorenej písomnej dohody so zamestnávateľom. Príspevok sa poskytuje štvrtročne najneskôr do 30 kalendárnych dní po uplynutí príslušného štvrtroka (§ 56a).

Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Úrad môže poskytnúť príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace a ktorý bude samostatne zárobkovo činnou osobou prevádzkujúcou samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku, ak o príspevok písomne požiada. Výška príspevku je závislá od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom občan so zdravotným postihnutím zriaďuje chránenú dielňu alebo chránené pracovisko na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej

zárobkovej činnosti. Uchádzač o zamestnanie, ktorému bol poskytnutý príspevok, je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať na chránenom pracovisku nepretržite najmenej dva roky. Príspevok sa neposkytuje na úhradu preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, a na úhradu nájomného. Prijemca príspevku má povinnosť prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť na chránenom pracovisku nepretržite najmenej dva roky.

Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan so zdravotným postihnutím vytvorí chránené pracovisko, na ktorom bude prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť. Úrad zabezpečí uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, na základe písomnej žiadosti absolvovanie prípravy na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti na chránenom pracovisku. Súčasťou prípravy na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti je vypracovanie podnikateľského zámeru vrátane predpokladaných nákladov na zriadenie chráneného pracoviska, ktoré sú podkladom na posúdenie komisiou (§ 57).

Príspevok na činnosť pracovného asistenta

Úrad poskytuje zamestnávateľovi alebo samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, príspevok na činnosť pracovného asistenta ak z druhu zdravotného postihnutia a z vykonávanej pracovnej činnosti zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby vyplýva potreba pracovného asistenta. Príspevok sa poskytuje mesačne najmenej vo výške 41 % a najviac 70 % celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtýrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa uzatvára dohoda na činnosť jedného pracovného asistenta počas dĺžky trvania

a/ pracovného pomeru zamestnanca, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím alebo zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, ktorí sú v priamej starostlivosti pracovného asistenta,

b/ prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti osobou, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím.

Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode občan so zdravotným postihnutím vykonáva prácu alebo prevádzkuje, alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov sa poskytuje právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ak o tento príspevok písomne požiada najneskôr do konca prvého kalendárneho mesiaca štvrtého roka nasledujúceho po štvrtýroku, za ktorý príspevok žiada. Ročná výška príspevku, ktorý poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode je zriadená chránená dielňa alebo chránené pracovisko, je najviac 2,5-násobok alebo 5-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtýrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, na jedného občana so zdravotným postihnutím vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času.

Príspevok poskytuje príslušný úrad na základe dokladov preukazujúcich vynaložené náklady za príslušný štvrtýrok najviac vo výške 25 % z 2,5-násobku alebo 5-násobku celkovej ceny práce, a to do 60 kalendárnych dní odo dňa podania žiadosti o poskytnutie príspevku (§ 60).

Výšku príspevkov a ďalšie podrobnosti poskytovania príspevkov upravuje vyhláška MPSVR SR č. 106/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vyhláška nadobudla účinnosť 1. mája 2013, do tohto dátumu sa uplatňovala vyhláška MPSVR SR č. 44/2004 Z. z. v znení neskorších úprav.

Zadávanie zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

Zamestnávateľ je v zmysle § 63 ods. 1 písm. d) zákona č. 5/2004 Z. z. povinný zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím v počte, ktorý predstavuje 3,2 % z celkového počtu

je zamestnancov. Túto povinnosť môže zamestnávateľ plniť aj zadaním zákazky vhodnej na zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím alebo zadaním zákazky občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

Na započítanie jedného občana so zdravotným postihnutím je potrebné zadať zákazku vo výške 0,8 násobku celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) zadaním zákazky plní. Plnenie povinnosti podľa § 63 ods. 1 písm. d) zadaním zákazky je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka (§ 64).

Odoberanie výrobkov alebo služieb na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

Povinnosť zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím vo výške povinného podielu podľa § 63 ods. 1 písm. d) môže zamestnávateľ plniť aj odoberaním výrobkov alebo služieb od

a/ chránenej dielne alebo chráneného pracoviska,

b/ občana so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť,

c/ zamestnávateľa, ktorého zamestnanci, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, sa podieľali na výrobe odobratých výrobkov alebo na poskytovaní odobratých služieb.

Na započítanie počtu občanov so zdravotným postihnutím podľa § 63 ods. 1 písm. d), ktorých si zamestnávateľ môže započítať, je potrebné odobrať výrobky alebo služby vo výške podielu celkovej sumy platieb za odobrané výrobky alebo služby v kalendárnom roku, za ktorý týmto spôsobom zamestnávateľ plní povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) po započítaní alebo nezapočítaní dane z pridanej hodnoty do ceny odobratých výrobkov alebo služieb podľa § 64 ods. 3 a 0,8 násobku celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom zamestnávateľ povinnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) odoberaním výrobkov alebo služieb plnil. Plnenie povinnosti podľa § 63 ods. 1 písm. d) odoberaním výrobkov alebo služieb podľa odseku 1 je zamestnávateľ povinný preukázať úradu najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka (§ 64a).

Zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

- Nelegálne zamestnávanie nie je, ak pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, vykonáva prácu jeho príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku (§ 2a ods. 1).
- Nelegálna práca nie je práca, ktorú vykonáva pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku (§ 2a ods. 2).
(Napr. ak je manželka dôchodkovo poistená, resp. dôchodkyňa, môže manželovi – podnikateľovi vypomáhať bez toho, aby sa to považovalo za nelegálnu prácu).

Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Aktivačný príspevok

Aktivačný príspevok v hodnote 63,07 eura mesačne je v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z. určený už iba na podporu získania, udržiavania, prehĺbenia alebo zvýšenia vedomostí, odborných zručností, praktických

skúseností, pracovných návykov na účely zvýšenia pracovného uplatnenia na trhu práce. (**Účinnosť od 1. januára 2014**)

V zmysle zákona č. 599/2003, ktorý od 1. januára 2014 nahradil vyššie uvedený zákon patrila aktivačný príspevok 6 mesiacov dlhodobo nezamestnanej osobe, ktorá začala vykonávať samostatne zárobkovú činnosť podľa zákona o živnostenskom podnikaní a pred začatím tejto činnosti mala zabezpečené základné životné podmienky a poskytnutú pomoc v hmotnej núdzi.

Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov

v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje podmienky poskytovania dotácie na zriadenie priemyselných parkov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy pri poskytovaní a kontrole použitia tejto dotácie. V zmysle tohto zákona žiadosť o poskytnutie dotácie na zriadenie priemyselného parku sa predkladá Ministerstvu hospodárstva SR, ktoré na základe odborného posudku SARIO vydáva rozhodnutie o poskytnutí dotácie.

Priemyselný park je podľa § 2 tohto zákona definovaný ako územie vymedzené územným plánom obce alebo územným plánom zóny, na ktorom sa vykonáva alebo má vykonávať priemyselná výroba alebo služby jedného podnikateľa alebo viacerých podnikateľov. Na zriadenie priemyselného parku možno obci alebo vyššiemu územnému celku poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu. Musia byť pritom splnené týmto zákonom stanovené podmienky. Obec musí mať pritom okrem iného zabezpečené finančné prostriedky vo výške minimálne 15 % nákladov na obstaranie a zriadenie priemyselného parku vrátane nákladov na kúpu alebo iný prevod, nájom alebo zámenu pozemkov a nákladov na zriadenie vecného bremena na pozemkoch určených na zriadenie priemyselného parku, nákladov na technickú vybavenosť územia a na súvisiace nevyhnutné inžinierske stavby.

Pri poskytovaní dotácie Ministerstvo hospodárstva SR je povinné zohľadňovať aj úroveň zamestnanosti v regióne žiadateľa. Rozhodnutie vydá na základe písomnej žiadosti obce alebo vyššieho územného celku po schválení návrhu vládou SR. Obec musí tiež preukázať, že má predchádzajúci súhlas Slovenského pozemkového fondu na prevod pozemkov, s ktorými fond nakladá, na obec alebo vyšší územný celok alebo na nájom týchto pozemkov obci alebo vyššom územnom celku alebo na zámenu týchto pozemkov s obcou alebo vyšším územným celkom na zriadenie parku. Musí mať s podnikateľmi uzavretú zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy, ktorá upraví ich vzťahy najmä v oblasti podnikateľského zámeru vrátane preukázania jeho finančného zabezpečenia. Musí mať i záväzné stanovisko dodávateľa energie a úžitkovej a pitnej vody pre potreby parku. Na dotáciu nie je právny nárok.

Postup Ministerstva hospodárstva SR pri poskytovaní dotácie na zriaďovanie priemyselných parkov upravuje **Smernica MH SR č. 13/2004** na poskytovanie dotácie na zriaďovanie priemyselných parkov a na elimináciu rizík v oblasti procesu poskytovania finančných prostriedkov na priemyselné parky v súlade so zákonom č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov v znení neskorších predpisov v znení **Smernice MH SR č. 8/2006**, ktorá je uverejnená na webovej stránke www.economy.gov.sk.

Zákon č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách

v znení neskorších predpisov

- štátne záruky možno poskytnúť za úvery právnických osôb a za dlhopisy vydané právnickými osobami, určené najmä na financovanie ekonomicky návratných projektov zaradených do rozvojových programov vyhlásených vládou, (§ 9 ods. 1 písm. a/)
- štátne záruky možno poskytnúť aj za úvery alebo dlhopisy určené na splácanie záväzkov z úverov, na ktoré bola poskytnutá štátna záruka, alebo na splácanie záväzkov z dlhopisov, na ktoré bola poskytnutá štátna záruka, alebo na ich predčasné splatenie (§ 9 ods. 1 písm. b/).

Zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania

Od 1. januára 2014 vstupuje do účinnosti zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania. Prostriedky fondu bude možno použiť na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu (§ 4 ods. 1 písm. a).

Podporu je možné poskytnúť na tieto účely:

a) obstaranie bytu

1. výstavbou bytu vrátane bytu získaného nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v polyfunkčnom dome,
2. kúpou bytu v bytovom dome alebo v polyfunkčnom dome,

b) obstaranie nájomného bytu

1. výstavbou nájomného bytu vrátane nájomného bytu získaného nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru v bytovom dome, v rodinnom dome, v polyfunkčnom dome alebo v nebytovej budove,
2. kúpou nájomného bytu v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v polyfunkčnom dome,

c) obnova bytovej budovy

1. modernizáciou alebo rekonštrukciou spoločných častí bytového domu a spoločných zariadení bytového domu,
2. odstránením systémovej poruchy bytového domu,
3. stavebnými úpravami existujúceho bytového domu alebo jeho samostatne užíwanej časti alebo rodinného domu, ktorými sa vykonáva zásah do tepelnej ochrany zateplením obvodového plášťa, strešného plášťa a výmenou pôvodných otvorových výplní bytového domu alebo rodinného domu,

d) výstavba alebo dostavba zariadenia sociálnych služieb, alebo prestavba nebytového priestoru na zariadenie sociálnych služieb,

e) obnova zariadenia sociálnych služieb

1. stavebnými úpravami existujúceho zariadenia sociálnych služieb, ktorými sa vykonáva zásah do tepelnej ochrany zateplením obvodového plášťa, strešného plášťa a výmenou pôvodných otvorových výplní,
2. modernizáciou alebo rekonštrukciou obytných miestností, príslušenstva obytných miestností a spoločných priestorov zariadenia sociálnych služieb (§ 6 ods. 1).

Žiadateľom môže byť okrem iného aj:

- iná právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorá vykonáva činnosť aspoň päť rokov pred podaním žiadosti (§ 7 ods. 1 písm. f).

Zákon stanovuje aj formu a výšku podpory pre konkrétne účely s ohľadom na typ žiadateľa ako aj detailné podmienky poskytnutia podpory.

Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon stanovuje podmienky a pravidlá na poskytnutie dotácie (až do výšky 100 % ekonomicky oprávnených nákladov), ktoré môžu byť poskytnuté na výskum a vývoj v oblasti energetickej hospodárnosti, ako aj na urýchlenie zvyšovania energetickej hospodárnosti budov a na ich prechod na budovy s takmer nulovou potrebou energie podľa národného plánu zameraného na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie (§ 9a ods. 1).

Žiadateľom o dotáciu môže byť právnická osoba a fyzická osoba - podnikateľ (§ 9b ods. 1).

**Zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja
a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády
a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov**

v znení neskorších predpisov

Tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania štátnej podpory výskumu a vývoja, postavenie a úlohy orgánov s pôsobnosťou v oblasti vedy a techniky vrátane **Agentúry na podporu výskumu a vývoja**, dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky, národný program rozvoja vedy a techniky a informačné zabezpečenie výskumu a vývoja. Zákomom sa na účel podpory výskumu a vývoja poskytovaním finančných prostriedkov na riešenie projektov zriaďuje Agentúra na podporu výskumu a vývoja.

Agentúra poskytuje finančné prostriedky na riešenie

- a) projektov výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky podľa § 6 ods. 3,
- b) projektov v rámci programov agentúry,
- c) projektov v rámci medzinárodných dohôd o vedecko-technickej spolupráci a projektov v rámci medzinárodných programov a iniciatív v oblasti výskumu a vývoja vrátane nákladov na ich prípravu.

Agentúra poskytuje finančné prostriedky na základe žiadosti predloženej žiadateľom na základe verejnej výzvy na predkladanie žiadostí vyhlásenej agentúrou zverejnenej v dennej tlači s celoštátnou pôsobnosťou a na internetovej stránke poskytovateľa. Súčasťou žiadosti je kalkulácia nákladov na riešenie projektu. Poskytnutie finančných prostriedkov na riešenie projektu schvaľuje rada agentúry na základe posúdenia projektu podľa § 19 správneho nariadenia na dobu najviac tri roky.

Zákomom č. 352/2013 Z. z. sa s účinnosťou od **1. januára 2014** pre žiadateľov zaviedla povinnosť **vypracúvať účtovnú závierku alebo výročnú správu** a uložiť ich znenie za posledné účtovné obdobie najneskôr 15 pracovných dní pred termínom podania žiadosti do verejnej časti registra účtovných závierok.

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

v znení neskorších predpisov

Zákomom o odpadoch je zriadený Recyklačný fond ako neštátny účelový fond, v ktorom sa sústreďujú finančné prostriedky na podporu zberu, zhodnocovania a spracovania odpadov. Prostriedky Recyklačného fondu možno v súlade s účelom odpadového hospodárstva použiť o. i. na:

- úhradu investičných a prevádzkových nákladov potrebných na zabezpečenie zberu a zhodnotenia odpadov a spracovania starých vozidiel,
- úhradu ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s dopravou niektorých starých vozidiel, najmä v prípadoch, ak ich držiteľ nie je známy alebo neexistuje,
- úhradu ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich so zabezpečovaním prevádzky určeného parkoviska,
- úhradu nákladov na odber odpadov z obalov a ich zhodnotenie alebo recykláciu, propagáciu zberu a zhodnocovania odpadov,
- zabezpečovanie informačných systémov na podporu zhodnocovania odpadov, podporu zameranú na vyhľadávanie a aplikáciu nových technológií zhodnocovania odpadov (§ 63 ods. 1).

Novela zákona o odpadoch, č. 343/2012 Z. z., zavádza niektorým podnikateľským subjektom nové povinnosti, ktoré môžu zvýšiť ich náklady v oblasti odpadového hospodárstva. Priaznivý dopad sa však dá očakávať v prípade MSP, ktorí sú menšími producentmi odpadu. Zákon totiž zvyšuje hranicu, po prekročení ktorej má subjekt povinnosť vypracovať program pôvodcu. Inštitúty vedľajší produkt a stav konca odpadu navyše budú rozoznávať medzi vedľajším produktom a odpadom, čo môže rovnako znížiť náklady dotknutým subjektom. Novela zavádza inštitúty "stav konca odpadu" a "vedľajší produkt", ktoré majú prispieť k zníženiu množstva odpadu, a tiež prináša ďalšie zmeny pri likvidácii odpadov.

Zákon č. 484/2013 Z. z. s účinnosťou od **1. januára 2014** zavádza tzv. rozšírenú zodpovednosť výrobcov batérií a akumulátorov, čo znamená, že výrobcovia nesú všetky finančné náklady spojené so zberom,

spracovaním a recykláciou všetkých zozbieraných použitých batérií a akumulátorov. Ďalej zákon zavádza kolektívne nakladanie s použitými batériami a akumulátormi, s presným vymedzením pravidiel vzniku kolektívnej organizácie, povinností kolektívnej organizácie ako aj pravidiel zániku kolektívnej organizácie.

Zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Zákon zriaďuje Environmentálny fond ako štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie. V zmysle § 6, 7 a 8 citovaného zákona Environmentálny fond môže poskytnúť podporu formou úveru a formou dotácie (podpora sa považuje za štátnu pomoc v zmysle zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov):

1. **formou dotácie** právnickej osobe, ktorá podniká alebo fyzickej osobe podnikateľovi na:

- podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
- podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie,
- podporu projektov zameraných na účely reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov,
- financovanie výskumu a vývoja v oblasti energetickej účinnosti, čistých technológií a vývoja nízkouhlíkových technológií vrátane druhotných energetických zdrojov,
- modernizáciu zariadení s cieľom úspory energie na strane spotrebiteľa,
- zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zateplovania,
- pokrytie nákladov spojených s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov,
- podporu prechodu k formám dopravy s nízkymi emisiami a prechodu z individuálnej dopravy k verejnej doprave

2. **formou úveru** právnickej osobe, ktorá podniká alebo fyzickej osobe podnikateľovi na:

- podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni,
- podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
- podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie,
- podporu riešenia mimoriadne závažnej environmentálnej situácie, alebo riešenia odstraňovania environmentálnych záťaží,
- podporu projektov zameraných na účely reálne dosiahnuteľných a merateľných úspor emisií skleníkových plynov,
- financovanie výskumu a vývoja v oblasti energetickej účinnosti, čistých technológií a vývoja nízkouhlíkových technológií vrátane druhotných energetických zdrojov,
- modernizáciu zariadení s cieľom úspory energie na strane spotrebiteľa,
- zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zateplovania,
- pokrytie nákladov spojených s odborným a administratívnym zabezpečením plnenia záväzkov Slovenskej republiky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov,
- podporu prechodu k formám dopravy s nízkymi emisiami a prechodu z individuálnej dopravy k verejnej doprave.

Podrobnosti o podmienkach poskytovania a použitia štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie a náležitostiach príloh žiadosti o podporu upravuje **vyhláška MŽP SR č. 157/2005 Z. z.**, ktorou sa vykonáva zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

v znení neskorších predpisov

Finančný príspevok podľa § 60 zákona je určený na udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny, ktorý nie je možné dosiahnuť len bežným obhospodarovaním pozemku alebo na udržiavanie budovy alebo podzemného priestoru vytvoreného ľudskou činnosťou, ak sú tieto budovy alebo priestory potrebné na zabezpečenie ochrany chránených živočíchov, ktoré sú na ne viazané (§ 60 ods. 1).

Finančný príspevok poskytuje orgán ochrany prírody na základe písomnej zmluvy uzatvorenej medzi orgánom ochrany prírody alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody a vlastníkom (správcom, nájomcom) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru (§ 60 ods. 2).

Výška finančného príspevku je vyjadrením nákladov vlastníka (správcu, nájomcu) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru na zabezpečenie realizácie opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor a určuje sa dohodou medzi orgánom ochrany prírody alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody a vlastníkom podľa viacerých stanovených kritérií (§ 60 ods. 4).

Výška finančného príspevku je podmienená faktormi, ktoré sú dané a môže tvoriť až 100 % rozdielu nákladov medzi bežným a požadovaným spôsobom obhospodarovania (§ 60 ods. 5).

Podrobnosti stanovuje Smernica MŽP SR z 12.10.2004 č. 6/2004-5.1. o poskytovaní finančného príspevku podľa § 60 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorá je zverejnená vo Vestníku MŽP SR č. 6/2004, ročník XII. Podrobnosti obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku a o spôsobe výpočtu náhrady upravuje **nariadenie vlády SR č. 438/2005 Z. z.**

Zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách

v znení neskorších predpisov

Združenie, zväz výrobcov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín alebo zväz spracovateľov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín alebo fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v čase podania prihlášky ako jediná výrobok vyrába, spracúva a pripravuje, môže prostredníctvom Úradu priemyselného vlastníctva SR požiadať o ochranu **označenia pôvodu alebo zemepisného označenia**.

Pred podaním žiadosti o ochranu označenia pôvodu alebo zemepisného označenia musí byť špecifikácia poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny a technická dokumentácia liehovín uchádzajúcich sa o zápis zemepisného označenia a zavedených zemepisných označení liehovín odborne posúdená a odsúhlasená ministerstvom.

Žiadosť o zápis do registra označení zaručených tradičných špecialít z poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny uverejní ministerstvo vo Vestníku MPRV SR. Ak k žiadosti neboli uplatnené námietky, poľnohospodársky výrobok alebo potravina sa zapíše do registra, ktorý vedie ministerstvo. Žiadosť na ďalšie konanie zasiela ministerstvo Európskej komisii (§ 9a ods. 1, 2, 3, 5).

Zákon č. 362/2012 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny

Cieľom predpisu je presadzovanie opatrení, ktoré by týmto odberateľom, najčastejšie sa jedná o obchodné reťazce, zamedzili zneužívaniu ekonomického postavenia, vytvorili podmienky na zlepšenie trhového dohľadu a hodnotenia situácie na vnútornom trhu, ako aj podmienky na zvýšenie podielu kvalitných slovenských potravinárskych výrobkov na vnútornom trhu.

MPRV SR a Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora prijali mnohé podnety a poznatky z praxe, ktoré preukazovali, že vo vzťahoch medzi odberateľmi dodávateľmi potravín na Slovensku neexistuje rovnocenné postavenie.

Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Od 1. júna 2007 je účinná **novela zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach** a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 515/2003 Z. z. vykonaná zákonom č. 216/2007 Z. z. Novelou zákona sa zrušila všeobecná povinnosť pôvodcov registratúr vypracovať registratúrny poriadok a ponechala sa len všeobecná povinnosť vypracovať registratúrny plán.

Podnikatelia teda nie sú povinní vypracúvať registratúrne poriadky. Povinnosť vypracovať registratúrny plán im zostala zachovaná. Ak registratúru podnikateľ a tvorí len účtovná dokumentácia, ktorá nie je potenciálnym zdrojom archívnych dokumentov, nie je povinný vypracúvať ani registratúrny plán. Pôvodcami registratúr, na ktorých sa táto výnimka vzťahuje, sú najmä drobní remeselníci.

Ďalšou osobitnou skupinou, ktorá nemusí vypracovať registratúrny plán, sú osoby, ktorých výsledky činnosti sú predmetom autorského práva (umelci, vedci).

Na zákona nadväzuje **vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach** a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde sú stanovené požiadavky na ochranu archívnych dokumentov a registratúrnych záznamov.

Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Novela zákona (publikovaná pod č. 58/2011 Z. z.) má **od 1. apríla 2011** zámer zlepšiť hospodársku súťaž a podnikateľské prostredie, pretože sa obmedzilo zneužívanie nejednoznačných ustanovení zákona s cieľom manipulácie procesu verejného obstarávania a zvýšila sa tak rovnosť šancí uchádzačov v súťaži. Predpokladaným následkom má byť zvýšený počet podnikateľských subjektov so záujmom zúčastňovať sa na verejnom obstarávaní, čím sa zabezpečí nielen jeho otvorenosť, dôslednejšia kontrola dodržiavania jeho priebehu, ale vďaka väčšej konkurencii aj zníženie cenovej hladiny tovarov a služieb financovaných alebo spolufinancovaných z verejných zdrojov. Zlepšenie verejného obstarávania sa dosiahne najmä prostredníctvom týchto opatrení:

- celkové zníženie limitov pre určenie rozsahu zákazky, aby sa presadili vyššie formy súťaže s dôslednejšou kontrolou ich priebehu;
- pomocou rozšírenia rozsahu povinne zverejňovanej dokumentácie (výzvy, oznámenia, ponuky, zápisnice, zmluvy, dodatky a pod.) sa zvýši transparentnosť;
- obmedzenie neprehľadného zvyšovania vysúťaženej ceny zákazky zmluvnými dodatkami ich povinným zverejňovaním a zavedením cenového stropu takéhoto zvyšovania;
- odstránenie možnosti vylúčenia ponuky na základe „neobvykle nízkej ceny“ zavedením v širšom zmysle chápaného inštitútu „mimoriadne nízkej ponuky“ vychádzajúceho zo smernice 2004/18/ES;
- zjednotenie spôsobu obstarávania prioritných a neprioritných služieb;
- odstránenie možnosti okamžitého vylúčenia účastníka z verejného obstarávania iba na základe formálnych nedostatkov v doručených podkladoch;
- zavedenie povinnosti používania elektronických aukcií pri zadávaní nadlimitných zákaziek a od 1. januára 2012 aj pri zadávaní podlimitných zákaziek;
- zavedenie povinnosti písomne odôvodňovať uskutočnenie verejného obstarávania formou „užšej súťaže“;
- opätovné zavedenie možnosti určenia neplatnosti zmluvy alebo dodatku k zmluve súdom, ak boli uzatvorené v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.

V Zbierke zákonov č. 24/2012 zo dňa 09.03.2012 **vyšiel zákon č. 91/2012** zo dňa 29.2.2012 s účinnosťou od 9.3.2012, ktorým sa o. i. dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní. Zmeny sa týkali najmä:

- úpravy finančných limitov
- transpozície obrannej smernice EÚ
- definície centrálnej obstarávacej organizácie

- nanovo sa zadefinovali výnimky, čo nespadá pod pôsobnosť tohto zákona
- zaviedli sa tzv. "zmiešané zákazky"

Dňa 18.02.2013 nadobudol účinnosť zákon č. **28/2013 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Hlavným cieľom novely zákona bolo dosiahnuť zrýchlenie a zefektívnenie niektorých procesov v rámci verejného obstarávania (najmä urýchlenie procesu čerpania finančných prostriedkov z Európskej únie). Hlavnými oblasťami zmien sú:

1. odstránenie administratívnej záťaže v procese obstarávania

- novela zjednodušila preukazovanie splnenia podmienok účasti uchádzačmi alebo záujemcami tým, že zaviedla možnosť preukázať splnenie jednotlivých podmienok účasti vo verejnom obstarávaní iba čestným vyhlásením uchádzača alebo záujemcu, pričom predloženie originálov dokumentov sa vyžaduje iba od úspešného uchádzača. Dôvodom takejto zmeny je snaha o odbremenenie uchádzačov alebo záujemcov od administratívnej záťaže, ako aj UVO pri posudzovaní námietok vo vzťahu k podmienkam účasti, ktoré sa redukuje až na posudzovanie víťaza súťaže.

- možnosť uzavrieť zmluvu s druhým a tretím v poradí v prípade, ak úspešný uchádzač odmietne uzavrieť zmluvu alebo rámcovú dohodu alebo neposkytne verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi riadnu súčinnosť na uzavretie zmluvy

2. zjednodušenie v revízijských postupoch,

- koncentrácia konania o námietkach do dvoch konaní a v každom s jedným rozhodnutím

3. zavedenie ex ante kontroly na projekty financované z prostriedkov EÚ

- cieľom je potvrdenie zo strany UVO, že zvolený postup a dokumenty verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa sú správne a v prípade, ak sa obstarávateľ od takto potvrdeného postupu a dokumentov neodchýli, námietka proti nim nemôže byť úspešná.

4. zavedenie sankcie zákazu účasti na obstarávaní,

- bol zavedený nový okruh sankcií pre uchádzačov, záujemcov a dodávateľov v podobe pokuty od 1 000 EUR do 10 000 EUR a zákazu účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov v prípade redloženia sfalšovaných, neplatných alebo pozmenených informácií, dokladov alebo čestných vyhlásení pri preukazovaní jednotlivých podmienok účasti vo verejnom obstarávaní alebo pri zápise údajov do zoznamu podnikateľov.

Hlavným cieľom ďalšej novely zákona o verejnom obstarávaní, publikovanej pod č. **95/2013 Z. z.**, je dosiahnuť efektívnosť vynakladania verejných zdrojov, zabezpečiť flexibilitu a aktívnu otvorenosť procesov verejného obstarávania a chrániť kvalitných a poctivých dodávateľov. Hlavnými oblasťami zmien sú:

1. podstatné rozšírenie zverejňovacích povinností a s tým spojené aj zrušenie rokovacieho konania bez zverejnenia,
2. zavedenie zákazu dodatkov o cene plnenia a zavedenie princípu znižovania ceny pri opakovaných dodaniach,
3. posilnenie princípu ekonomicky najvýhodnejšej ponuky a úprava mimoriadne nízkej ceny,
4. zavedenie prísnejších povinností pri zákazkách nad 10 miliónov eur,
5. zjednotenie úpravy pre podlimitné, podprahové zákazky a zákazky s nízkou hodnotou,
6. zavedenie systému referencií kvality a ratingu dodávateľov,
7. zmena systému vo vzťahu k zoznamu podnikateľov a zavedenie sankcie zákazu účasti na obstarávaní v spojení s posilnením kontroly vzťahov so subdodávateľmi,
8. zavedenie centrálného obstarávania pre bežné tovary, služby a práce,
9. zjednodušenie v revízijských postupoch a zavedenie druhostupňového konania o námietkach.

Od 1. januára 2014 vstupujú no účinnosti ustanovenia novely, týkajúce sa certifikovaných elektronických zariadení (čl. I bod 65 a § 116 ods. 10 bod 113). Do 1. júla 2014 je Ministerstvo vnútra povinné zriadiť **elektronické trhovisko.**

Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Novela zákona (publikovaná pod č. 520/2011 Z. z.) zaviedla **od 1. júla 2012** informačnú povinnosť poisťovateľa voči poistníkovi oznámiť najneskôr 10 týždňov pred uplynutím poistného obdobia výšku poistného na nasledujúce poistné obdobie, dátum skončenia poistného obdobia a termín, do ktorého je možné podať výpoveď príslušnej poistnej zmluvy podľa § 800 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Klient má tak dostatočný časový priestor na porovnanie ponúk konkurenčných subjektov a má možnosť vybrať si najvýhodnejšiu ponuku. Zmena smerovala aj k posilneniu konkurencie pri produktoch povinného zmluvného poistenia.

Zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach

v znení neskorších predpisov

Na žiadosť podnikateľa v kombinovanej doprave možno poskytnúť dotáciu na financovanie projektu alebo časti projektu na prevádzkovanie liniek v systéme nesprevádzanej a sprevádzanej kombinovanej dopravy alebo na obstaranie technických prostriedkov na prevádzkovanie liniek kombinovanej dopravy ucelenými vlakmi a na zvoz a rozvoz prepravných jednotiek v systéme nesprevádzanej kombinovanej dopravy, a to na špeciálne železničné vozne kombinovanej dopravy, na prepravné jednotky a na vozidlá na prepravu kontajnerov a výmenných nadstavieb na cestné vozidlá (§ 22 ods. 7).

Maximálna výška dotácie je limitovaná počtom žiadateľov a celkovou sumou dotácie schválenej na tento účel na príslušný rozpočtový rok (§ 22 ods. 10).

Zákon č. 524/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Úradu vlády Slovenskej republiky

v znení neskorších predpisov

Dotáciu z rozpočtovej kapitoly úradu vlády možno poskytnúť na podporu zachovania, vyjadrenia, ochrany a rozvoja identity a kultúrnych hodnôt národnostných menšín, výchovy a vzdelávania k právam národnostných menšín, národných kultúrnych pamiatok, projektov zachovania memorabií slovenských osobností európskeho významu, interetnického a interkultúrneho dialógu a porozumenia medzi národnostnou väčšinou a národnostnými menšinami a etnickými skupinami, rozvoja športu (§ 2 ods. 1).

Dotáciu možno poskytnúť žiadateľovi, ktorým je fyzická osoba oprávnená na podnikanie s miestom podnikania na území SR alebo právnická osoba oprávnená na podnikanie so sídlom na území SR (§ 3 ods. 1 písm. l).

Podrobnosti o poskytovaní dotácie stanovuje Vyhláška č. 21/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zložení, rozhodovaní, organizácii práce a postupe komisie pri vyhodnocovaní žiadostí o poskytovanie dotácií a kritériá pre vyhodnocovanie žiadostí o poskytovanie dotácií v pôsobnosti Úradu vlády SR v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR

Ministerstvo môže na základe písomnej žiadosti dotáciu poskytnúť na podporu baníctva, tradície a histórie banských činností, odstránenia následkov banskej činnosti, úhrad sociálnych vplyvov útlu banskej činnosti, rozvoja malého a stredného podnikania, využívania biomasy a slnečnej energie na výrobu tepla, ochrany spotrebiteľa, rozvoja priemyselnej výroby a služieb a výskumu, vývoja a inovácií (§ 2 ods. 1).

Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

v znení neskorších predpisov

Ministerstvo môže poskytnúť dotáciu na podporu rozvoja sociálnych služieb ako aj na ďalšie aktivity spadajúce pod rezort práce, sociálnych vecí a rodiny SR (§ 2 ods. 1).

Dotácie sa poskytujú na základe písomnej žiadosti a následnej zmluvy o poskytnutí dotácie s ministerstvom. Podrobnosti o poskytovaní dotácií sú stanovené aj vo Vyhláške MPSVR SR č. 22/2011 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 435/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva obrany SR

v znení neskorších predpisov

Ministerstvo môže dotáciu poskytnúť o. i. na výskum a vývoj na účely podpory obrany štátu a na vypracovanie vedeckých štúdií na účely podpory obrany štátu (§ 2 ods. 1).

Dotáciu možno poskytnúť aj žiadateľovi, ktorým je právnická osoba so sídlom na území SR alebo fyzická osoba oprávnená na podnikanie s miestom podnikania na území SR, ktorej predmetom činnosti je výskum alebo vývoj (§ 3 ods. 1 písm. f).

Zákon č. 525/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR

v znení neskorších predpisov

Podľa tohto zákona môže Ministerstvo poskytovať dotácie o. i. aktivít i na účely výskumu a vývoja, ďalšieho a sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov laickej verejnosti, realizácie jednotlivých úloh v rámci schválených národných programov, farmakoepidemiologických a farmakoekonomických prieskumov a štúdií, prípravy a vydávania populárno-vedeckých a vedeckých periodických a neperiodických publikácií a na podporu ochrany práv pacientov (§ 2 ods. 1).

Dotáciu podľa možno poskytnúť žiadateľovi, ktorým je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá má osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj alebo doklad o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj v oblasti zdravotníctva najmenej po dobu troch rokov (§ 3 ods. 1).

Z celkových nákladov na riešenie projektu možno poskytnúť dotáciu podľa § 2 ods. 1 písm. a) najviac do výšky 70 % nákladov na projekt, pričom žiadateľ je povinný preukázať, že má na financovanie projektu zabezpečených najmenej 30 % z iných zdrojov (§ 3 ods. 2).

Zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka

v znení neskorších predpisov

V zmysle zákona Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR riadi a usmerňuje poskytovanie podpôr v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve z prostriedkov štátneho rozpočtu a vykonáva finančné riadenie podpôr poskytovaných z európskych poľnohospodárskych fondov okrem Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo.

Štátna pomoc v rezorte pôdohospodárstva sa poskytuje podnikateľským subjektom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe, potravinárstve, lesnom a rybnom hospodárstve.

Podrobnosti o poskytnutí podpory stanovuje výnos MPRV SR z 3. augusta 2012 č. 570/2012-100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory vo forme pôžičky a vyhláška MPRV SR č. 320/2011 Z. z. z 28. septembra 2011 o rozsahu, spôsobe a o podmienkach poskytovania podpory v lesnom hospodárstve.

Ďalším podporným nástrojom v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka je **Nariadenie vlády SR č. 319/2011 Z. z. o podpore podnikania v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka**, ktoré ustanovuje podmienky poskytovania podpory na podnikanie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka formou dotácie.

Zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR

v znení neskorších predpisov

Ministerstvo môže v príslušnom rozpočtovom roku poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu o. i. na účely tvorby a šírenia umeleckých diel a ich reflexií, ochrany, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva, podpory medzinárodnej spolupráce v oblasti kultúry (§ 2 ods. 1).

Žiadateľom o poskytnutie dotácie môže byť okrem iných subjektov aj fyzická osoba oprávnená na podnikanie na území SR a právnická osoba oprávnená na podnikanie na území SR (§ 3 ods. 1 písm. a).

Podrobnosti o účele poskytnutia dotácie ustanovuje Výnos Ministerstva kultúry SR č. 503/2010 Z. z. o podrobnostiach o účele poskytnutia dotácie, vzore žiadosti, popisu projektu a celkového rozpočtu projektu a ďalších podrobnostiach o náležitostiach žiadosti v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov

Tento zákon zriaďuje **Audiovizuálny fond** ako verejnoprávnu inštitúciu na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu. Fond poskytuje finančné prostriedky na podporu audiovizuálnej tvorby, a to:

- a) tvorby, vývoja, prípravy realizácie a výroby slovenských audiovizuálnych diel,
- b) tvorby, vývoja, prípravy realizácie a výroby hraných, dokumentárnych a animovaných slovenských kinematografických diel
- c) postprodukcie a distribúcie slovenských audiovizuálnych diel a distribúcie audiovizuálnych diel,
- d) realizácie a distribúcie koprodukčných kinematografických diel, v ktorých má slovenský producent koprodukčný podiel,
- e) festivalov, prehliadok a iných kultúrnych aktivít a činností subjektov pôsobiacich v oblasti audiovizie a kinematografie v SR a prezentácie a propagácie slovenských audiovizuálnych diel,
- f) vydania a rozširovania periodických publikácií a neperiodických publikácií z oblasti audiovizie a kinematografie,
- g) rozvoja technológií v oblasti výroby, rozširovania, uvádzania na verejnosti a uchovávania audiovizuálnych diel v SR,

h) rozvoja vzdelávania a odborného výskumu v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia (§ 18 ods. 1).

Fond poskytuje finančné prostriedky formou dotácie, pôžičky so splatnosťou najviac 5 rokov alebo štipendia (§ 18 ods. 3).

Žiadateľom o podporu audiovizuálnej kultúry môže byť fyzická osoba plne spôsobilá na právne úkony alebo právnická osoba. Žiadateľ o podporu audiovizuálnej kultúry, ktorý je podnikateľom a žiada o poskytnutie finančných prostriedkov formou dotácie alebo pôžičky, musí mať oprávnenie na výkon činnosti, na ktoré sa finančné prostriedky fondu požadujú. Žiadateľom o podporu audiovizuálnej kultúry môže byť osoba, ktorá projekt iniciovala alebo ktorá je samostatne alebo v spolupráci s inými osobami zodpovedná za realizáciu projektu (§ 19 ods. 1).

Fond môže poskytnúť finančné prostriedky nezávislým producentom v audiovizii, výrobcam slovenských audiovizuálnych diel, autorom a spoluautorom slovenských audiovizuálnych diel, distributérom audiovizuálnych diel, osobám na obnovu a rozvoj technologickej základne pre výrobu audiovizuálnych diel a ich uvádzanie na verejnosti na území SR, osobám na propagáciu a podporu rozširovania audiovizuálnych diel, osobám na rozvoj vzdelávania a odborného výskumu v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia a prevádzkovateľom audiovizuálneho technického zariadenia na území SR na obnovu a rozvoj technologickej základne týchto zariadení (§ 19 ods. 2).

A. Štátna a inštitucionálna podpora exportu

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR

Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“) je kľúčovým subjektom zahraničného obchodu, ktoré má v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov v náplni zastupovať záujmy SR v oblasti obchodnej a proexportnej politiky v zahraničí. Na úrovni ústredných štátnych orgánov sa ďalšími formami podpory exportu zaoberajú Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Ministerstvo financií SR. Podporu proexportnej politiky poskytuje taktiež Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Na podporu podnikania v zahraničí je zriadená i **Rada vlády SR na podporu exportu a investícií**, ktorá koordinuje súčinnosť všetkých aktérov aj v oblasti ekonomickej diplomacie pri presadzovaní obchodno-ekonomických záujmov a prezentácie SR v zahraničí s dôrazom na zabezpečovanie potrieb podnikateľských subjektov a teritoriálnych priorít.

MH SR v rámci podpory obchodu a exportu každoročne schvaľuje zoznam **veľtrhov a výstav** na oficiálnu účasť SR a zoznam odporúčaných veľtrhov a výstav pre účasť slovenských vystavovateľov a rezervu na oficiálnu účasť SR. Bližšie informácie o možnostiach a podmienkach pre vystavovanie v oficiálnom stánku SR je možné získať na stránke MH SR v menu “Podpora účasti na výstavách”.

Ministerstvo na svojej webovej stránke v časti **Zahraničný obchod a podpora exportu** uvádza aktuálne informácie o prístupe na trhy tretích krajín (krajiny mimo Európskej únie).

MH SR sprístupnilo na svojich stránkach **Hospodársky register subjektov SR (HR SR)**. Portál www.hospodarskyregister.sk je informačnou databankou o subjektoch pôsobiacich v SR, ktorý v sebe komprimuje ekonomické, kreditné a hospodárske informácie o všetkých právnických aj podnikajúcich fyzických osobách, obchodných spoločnostiach, poskytovateľoch služieb, producentov, exportérov či importérov, ale aj príspevkových alebo rozpočtových organizáciách, spolkoch a združeniach. Tento portál obsahuje hospodársko-ekonomické informácie, definuje pozíciu podnikov na trhu a porovnáva ich v rámci odboru podnikania. Spojenie ekonomických a hospodárskych informácií na portáli umožňuje dokonalý prehľad o stave, kredite, aktivitách, postavení a pôsobení subjektov na domácom trhu. Svojím obsahom napomáha pri kontrole rizík, pri rôznych obchodných rozhodnutiach, ale aj pri podpore obchodných a úverových rozhodnutí a pri akvizičnej činnosti. Hospodársky register SR je vytvorený za účelom ochrany malých a stredných podnikov pred prípadnou platobnou neschopnosťou spôsobenou zlým rozhodnutím pri uzatváraní obchodných vzťahov. Portál je prístupný podnikajúcim subjektom bezplatne.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SR

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ SR) je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť zahraničnej politiky a vzťahy SR k ostatným štátom, medzinárodným organizáciám a zoskupeniam a európskym inštitúciám. Ministerstvo okrem iných aktivít zabezpečuje i koordináciu presadzovania obchodno-ekonomických záujmov SR v zahraničí a jednotnú prezentáciu SR v zahraničí.

V zahranično-ekonomickej oblasti sa podieľa na usmerňovaní vonkajších ekonomických vzťahov, vrátane poskytovania a prijímania zahraničnej pomoci a podpory proexportnej politiky. Ministerstvo poskytuje pravidelné informácie pre podnikanie v zahraničí, informuje o podujatiach a organizáciách, aktuálnych tendroch, dopytoch a ponukách, verejných obstarávaniach v medzinárodných organizáciách a vedie databázu slovenských exportných firiem.

Podnikateľské centrum, zriadené na MZVaEZ SR od 01. 01. 2011, prispieva k väčšej prepojenosti a zefektívneniu synergie všetkých aktérov ekonomickej diplomacie, vrátane zintenzívnenia vzájomnej spolupráce medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a podnikateľskými subjektmi. Poskytuje informácie podnikateľskej verejnosti nevyhnutné k presadzovaniu ich podnikateľských zámerov a aktivít v oblasti exportu výrobkov a služieb, vytváraniu kooperačných väzieb a zakladaniu podnikov v zahraničí. Úlohou podnikateľského centra je prostredníctvom operatívnej komunikácie poskytovať informácie nevyhnutné k presadzovaniu podnikateľských ambícií slovenských podnikateľov v oblasti exportu výrobkov a služieb, vývozu kapitálu, vytvárania kooperačných väzieb a zakladania spoločných podnikov v zahraničí. Cieľom rubrik portálu je poskytovanie kontaktov, praktických rád a zmapovanie obchodných a investičných príležitostí, vhodných pre realizovanie podnikateľských zámerov slovenských podnikateľov. Viac informácií na stránke MZVaEZ SR v menu „Podnikajme v zahraničí“.

SARIO je štátnou príspevkou organizáciou, ktorej hlavným poslaním je akcelerovať a katalyzovať slovenskú ekonomiku prostredníctvom získavania investícií, zviditeľňovať postavenie Slovenska v medzinárodných politických, ekonomických a spoločenských štruktúrach, napomáhať slovenskému podnikateľskému prostrediu pri prenikaní na medzinárodné trhy v súlade s koncepciou zahranično-ekonomickej politiky SR. Ku kľúčovým úlohám SARIO patrí budovanie silného imidžu SR ako krajiny priateľskej pre biznis, podpora a presadzovanie opatrení na neustále zlepšovanie sa podnikateľského prostredia, definovanie perspektívnych trhov a segmentov (krajín a sektorov) s investičným potenciálom, príprava hodnotovej ponuky pre investorov a konzultácie o podmienkach vstupu na slovenský trh, operatívna podpora pri implementácii projektov, systematická tvorba a kultivovanie siete investorov, komunikácia s etablovanými investormi smerom k navyšovaniu investície, resp. k reinvestovaniu, využívanie komunity investorov na recipročné poradenstvo a podporu, ako aj budovanie a rozvoj vzťahov s akademickou a firemnou výskumno-vývojovou komunitou. V rámci podpory rozvoja investícií a obchodu zabezpečuje propagáciu výhod slovenského podnikateľského a investičného prostredia, získava investorov, organizuje aktivity na podporu obchodu so zahraničím, poskytuje konzultačnú činnosť. Medzi jej ďalšie aktivity patrí aj účasť na všeobecných a špecializovaných výstavách a veľtrhoch, realizácia obchodných misií v zahraničí, prijímanie zahraničných misií, vzdelávacie programy pre exportérov a poskytovanie poradenských služieb v tuzemsku a v zahraničí.

Sekcia zahraničného obchodu SARIO zabezpečuje komplex informačných, poradenských, asistenčných a vzdelávacích služieb pre slovenských exportérov a zahraničných záujemcov o slovenskú produkciu a výrobnú kooperáciu. Predmetom ponuky sú hotové slovenské výrobky, služby, ale aj podpora výroby na zákazku, transfer technológií a patentov, či vytváranie spoločných podnikov. Podporuje malé a stredné podnikania s dôrazom na zvýšenie schopnosti exportných a investičných aktivít slovenských podnikateľov do zahraničia, ale aj zefektívnenie koordinačnej činnosti zainteresovaných inštitúcií do proexportnej problematiky so zameraním na upevňovanie pozitívneho imidžu SR v zahraničí. Za účelom účinnejšej podpory exportu slovenských výrobkov, polotovarov, služieb a vývozu kapitálu, rovnako pre účely podpory pri vytváraní kooperačných väzieb a spoločných podnikov medzi SR a zahraničím bol zriadený aj portál <http://www.portalexportera.sk>. SARIO ďalej prináša slovenským podnikateľským subjektom informácie o verejných i súkromných výberových konaniach (**tendroch**) a to hlavne na európskej a celosvetovej úrovni. Jedná sa o dodávky tovarov a služieb pre zahraničný verejný alebo podnikateľský sektor, ale aj o projekty Informačných centier zahraničnej rozvojovej spolupráce, spravidla určené na verejné obstarávanie na dodávku tovarov a služieb do krajín tretieho sveta, financované zo zdrojov nadnárodných subjektov.

Proexportná akadémia SARIO pripravuje ucelený systém zaujímavých vzdelávacích seminárov a školení z oblasti medzinárodného obchodu. Jej zámerom je zvýšiť informovanosť MSP o odborných aspektoch a metódach medzinárodného obchodovania, zaužívaných praktikách v obchodnej komunikácii a tiež špecifikách obchodovania na jednotlivých zahraničných trhoch. Odborné a teritoriálne školenia, či semináre sú vedené externými, kvalifikovanými odborníkmi v daných oblastiach, s dlhoročnými skúsenosťami a špecialistami na exportnú politiku z radov zamestnancov a spolupracovníkov SARIO.

B. Ostatné inštitúcie zamerané na podporu exportu

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) je prioritne zameraná na rozvoj a rast MSP. Úlohou agentúry je posilniť konkurencieschopnosť sektora v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch tretích krajín prostredníctvom stimulácie rastu sektora, internacionalizácie a uľahčenia prístupu MSP ku kapitálovým zdrojom. NARMSP realizuje podporu MSP prostredníctvom týchto programov:

- Mikropôžičkový program,
- 7 fondov rizikového kapitálu a Mikroúverový fond v správe spoločnosti Fond fondov, s.r.o. (www.fondfondov.sk): Fond štartovacieho kapitálu, Regionálny fond štartovacieho kapitálu, Fond INTEG, Fond SISME, Fond Seed Capital, k.s., a.s., Slovenský rastový kapitálový fond, a.s., Slovenský rozvojový Fond, a.s.

- Program „Monitoring a výskum MSP“, (program trvá do 31.3.2014)
- Program www stránka pre MSP www.msponline.sk (program trvá do 31.3.2014)
- Podporný program „Pomoc MSP na trhu EÚ“ (program trvá do 31.3.2014):
 - nepriama pomoc MSP formou poskytovania informácií a poradenstva o všetkých záležitostiach súvisiacich s ich pôsobením na vnútornom trhu EÚ (informovanie a poradenstvo) a podpora rozvoja spolupráce MSP na vnútornom trhu EÚ i mimo neho (internacionalizácia a zvyšovanie konkurencieschopnosti európskych MSP). Účelom je zvyšovať konkurencieschopnosť MSP a schopnosť podnikov inovovať a prenikať na zahraničné trhy. Na základe spolupráce so slovenskými a zahraničnými partnermi v rámci iniciatív a programov EK, NARMSP umožňuje slovenským MSP prístup k obchodným kontaktom nielen v rámci EÚ, ale aj v krajinách mimo jednotného európskeho trhu. Podnikateľom sú poskytované komplexné informácie, ktoré im pomáhajú inovovať, podnikáť a nadväzovať spoluprácu. Ide o informácie o fungovaní na jednotnom trhu EÚ, platnej a pripravovanej legislatíve EÚ ovplyvňujúcej ich podnikanie, podporných programoch rozvoja podnikania formou zavádzania nových inovatívnych technológií a pod.
- **Klub podnikateľských anjelov Slovenska**
 Klub podnikateľských anjelov Slovenska (KPAS) je neformálnou iniciatívou NARMSP, Združenia mladých podnikateľov Slovenska a Hospodárskych novín. KPAS združuje popredných najmä slovenských podnikateľov a manažérov, ktorí majú záujem investovať svoje skúsenosti, čas a peniaze do nádejných podnikateľských zámerov. V rámci svojej činnosti KPAS spolupracuje s partnermi, ktorých primárnym poslaním je podpora rozvoja inovácií a rozvoja podnikania. Ak má podnikateľ záujem o investora je potrebné, aby vyplnil na webovej stránke www.BusinessAngels.sk formulár, ktorého prílohou je podnikateľský plán. Podnikatelia majú možnosť získať do svojho podnikania skúseného partnera, dodatočné finančné zdroje pre svoje podnikanie a možnosť prezentovať sa na investičnom fóre.
- **Podpora inovácií prostredníctvom nových konceptov klastrov podporujúcich novovznikajúce odvetvia a prierezové témy**
 NARMSP začala 1. októbra 2011 s realizáciou projektu „Podpora inovácií prostredníctvom nových konceptov klastrov podporujúcich novovznikajúce odvetvia a prierezové témy“. Projekt je známy pod menom **CluStrat** a je realizovaný v rámci *Operačného programu Stredná Európa*. Klastre sú jedným zo základných podporných nástrojov pre rozvoj MSP. Cieľom ich existencie je podporovať spoluprácu medzi jednotlivými MSP v určitom sektore. Existencia klastrov nielen na Slovensku, ale aj v iných krajinách EÚ a najmä v regióne Strednej Európy je podmienená ich klasickou formou – spoluprácou len v rámci určitého odvetvia a zameraním na klasické odvetvia (strojársky, automobilový, turizmus). Cieľom projektu CluStrat bude preto zmeniť pohľad na fungovanie klastrov a preniesť najlepšie koncepcie do klastrových politík jednotlivých krajín. Okrem toho pripraví a otestuje nové formy fungovania klastrov v regióne Strednej Európy. **Trvanie projektu:** október 2011 - september 2014.
<http://www.clustrat.eu>
- **TwinEntrepreneurs**
 NARMSP s Vienna Business Agency a Združením mladých podnikateľov Slovenska organizuje projekt „TwinEntrepreneurs“. Jeho hlavnou myšlienkou je spojiť subjekty zainteresované do podpory startupov vo Viedni a Bratislave, aby sa prostredníctvom diskusie podelili o skúsenosti a informácie o dianí v týchto mestách a získali spätnú väzbu na podporné aktivity pre slovenské a rakúske startupy naplánované na roky 2013 až 2014. Iniciatíva si prostredníctvom diskusie, networkingu a vzájomnou spoluprácou dáva za cieľ prispieť k regionálnemu rozvoju a zlepšeniu situácie začínajúcich podnikateľov v oboch mestách.
<http://www.twinentrepreneurs.eu/>
- **Innofun**
 NARMSP sa zapojila do medzinárodného projektu „InnoFun“, ktorého hlavným cieľom je vytvorenie špecifickej metodológie a digitálneho nástroja, ktorého úlohou bude urýchliť transfer inovácií na trh. Hlavnou myšlienkou InnoFunu je vytvorenie určitého priestoru, v ktorom dokážu medzi sebou komunikovať inovátori, odborná verejnosť a investori. Uľahčí sa tak prístup k informáciám a zrýchli sa financovanie inovatívnych nápadov. Investori si budú môcť jednoduchým spôsobom vybrať podnikateľský zámer a inovátori sa jednoduchším spôsobom dostanú ku finančným zdrojom. Pre slovenských inovátorov a podnikateľov má projekt InnoFun pozitívny prínos v rámci sprístupnenia realizácie a financovania inovácií. Projekt je upriamený na zlepšenie regionálneho podnikateľského prostredia za pomoci zavádzania inovácií na trh. Pre slovenských podnikateľov ide o unikátnu možnosť ako preraziť na trhu s inovatívnymi nápadmi, či ideami. Viac informácií na stránke www.innofun.org/.

EXIMBANKA SR

EXIMBANKA SR bola zriadená zákonom č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a svoju činnosť vykonáva od 22. 7. 1997. EXIMBANKA SR je jediným priamym finančným nástrojom štátu využívaným pri podpore exportu. Jej hlavným cieľom je zvýšenie konkurenčnej schopnosti slovenských vývozcov tovarov a služieb na medzinárodných trhoch. Pozitívne vplýva na rast zahranično-obchodnej výmeny a na zamestnanosť. Umožňuje slovenským exportérom realizovať vývozy do teritórií s vyššou mierou rizika krajiny, a to aj pri veľkých projektoch s dlhým odkladom splatnosti. Podporuje investovanie v zahraničí, predovšetkým pri zakladaní spoločných podnikov.

EXIMBANKA SR ponúka celú škálu finančných produktov spojených s vývozom, predovšetkým úverové poistenie, financovanie a záruky. Na strane importu je to dovoz technológií, ktoré v konečnom dôsledku umožňujú vývoz kvalitnejšej produkcie s vysokou mierou pridanej hodnoty.

Cieľom EXIMBANKY SR je pomôcť aj malým a stredným firmám, ktoré dokážu ponúknuť pre zahraničné trhy perspektívny a konkurencieschopný produkt alebo službu. Podiel tohto segmentu na počte klientov je dlhodobo viac ako 70 %.

SLOVENSKÁ ZÁRUČNÁ A ROZVOJOVÁ BANKA

Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. (SZRB) je podpornou bankou zameranou najmä na podporu a rozvoj malého a stredného podnikania na Slovensku, podporuje tiež mestá a obce a obnovu bytových domov. Vlastníkom a výlučným akcionárom SZRB je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom financií SR. Poslaním SZRB je podporovať a rozvíjať malé a stredné podnikanie na Slovensku, s cieľom hľadať priestor na trhu tam, kde komerčné banky z rôznych dôvodov nevstupujú, alebo vstupujú len s limitovaným objemom zdrojov. Na splnenie poslania využíva banka okrem svojich úverových produktov aj partnerskú spoluprácu s komerčnými bankami a ostatnými inštitúciami podporujúcimi cieľový segment.

SZRB sa orientuje na podporu rozvoja a stabilizácie podnikania:

- poskytovaním **bankových záruk na úvery** - predovšetkým tým podnikateľom, ktorí nemajú dostatočné zabezpečenie za úver, alebo sú pre komerčné banky rizikovejší, ale tie majú záujem ich za určitých podmienok financovať. Základný princíp poskytovania záruk na úvery spočíva v rozložení rizika medzi SZRB, klienta a partnerský subjekt,
- **poskytovaním úverov** - najmä MSP, ale aj mestám a obciam či právnickým osobám zriadeným podľa osobitných predpisov (napr. spoločenstvám vlastníkov bytov).

SLOVENSKÁ OBCHODNÁ A PRIEMYSELNÁ KOMORA

Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK) je verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom SNR č. 9/1992 Zb. o obchodných a priemyselných komorách v znení neskorších predpisov, ktorá zastupuje a koordinuje spoločné záujmy svojich členov vo veciach podnikateľskej činnosti v tuzemsku a v zahraničí.

SOPK spolupôsobí pri koordinácii a uskutočňovaní hospodárskych vzťahov SR so zahraničím, nadväzuje a rozvíja styky s komorami a obdobnými inštitúciami v zahraničí a organizuje i hospodárske a obchodné misie a delegácie. SOPK ďalej zabezpečuje propagáciu svojich členov v tuzemsku a zahraničí vrátane účasti na výstavách a veľtrhoch, zhromažďuje a rozširuje poznatky a informácie o obchodno-politických, právnych, colných, ekologických a ekonomických podmienkach v zahraničí a na tento účel vydáva odborné publikácie a vykonáva i funkciu informačno-sprostredkovateľského centra pre vyhľadávanie obchodných partnerov v tuzemsku a v zahraničí.

ENTERPRISE EUROPE NETWORK

Sieť Enterprise Europe Network (EEN) je najväčšou službou v oblasti poskytovania odborného poradenstva a podnikateľských služieb nielen v Európe ale aj globálne. Na Slovensku je táto sieť reprezentovaná projektom **BISS Slovakia** ako odpoveď na výzvu na podávanie návrhov programu CIP s uzávierkou v apríli 2007. Cieľom EEN je pomáhať najmä MSP pri rozvoji svojho inovatívneho potenciálu a zvyšovaní svojich znalostí o politikách EK. Táto iniciatíva EK, poskytuje podnikateľom kontaktné miesta (one stop shop), na ktorých môžu hľadať rady a využívať široký rozsah ľahko dostupných služieb zameraných na podporu podnikania. Slovensko je v rámci siete EEN prvou krajinou, ktorá začala budovať platformu

spolupracujúcich organizácií – hlavných aktérov v oblasti podpory podnikania, ktorej cieľom je efektívnejšie poskytovanie služieb pre podnikateľov, vzájomná podpora pri propagácii, organizácií podujatí a vytváranie dialógu v oblasti medzinárodnej spolupráce, inovácií, výskumu a vývoja.

Sieť pomáha klientom vo **vyhľadávaní obchodných partnerov**, najmä v krajinách, ktoré nepoznajú, zabezpečovať individuálne návštevy na mieste s cieľom zhodnotiť potreby spoločnosti a poskytnúť poradenstvo v širokej oblasti podnikateľských otázok. Dobre osvedčená databáza umožňuje rôznym kontaktným bodom zostať v neustálom spojení a zhromažďovať ponuky a žiadosti o nadviazanie partnerstva. EEN realizuje aj aktivity zamerané na **podporu rozvoja cezhraničných aktivít** s cieľom získavania nových trhov v EÚ a v tretích krajinách, obchodnej spolupráce MSP a hľadanie adekvátnych partnerov. Špecificky sú aktivity zamerané aj na podporu inovácií, podporu medzinárodnej technologicky orientovanej spolupráce, transfer technológií a know-how a organizáciu partnerských podujatí vo vybraných technologických sektoroch. Viac informácií o EEN je dostupných na stránke www.een.sk.

ZVÄZ STAVEBNÝCH PODNIKATEĽOV SLOVENSKA

Zväz stavebných podnikateľov Slovenska (ZSPS) je nezávislé, dobrovoľné, nepolitické a záujmové združenie podnikateľských subjektov pôsobiacich v činnostiach súvisiacich so stavebníctvom. Cieľom ZSPS je vytvárať vhodné podnikateľské prostredie v oblasti stavebníctva podporujúce aktivity všetkých subjektov podnikajúcich v tejto oblasti. ZSPS vyhľadáva a nadväzuje kontakty so zahraničnými partnermi a tým napomáha k vytváraniu podmienok pre priamu spoluprácu členov s partnermi iných krajín. ZSPS je od roku 1994 je riadnym členom Európskej federácie stavebného priemyslu FIEC. Toto členstvo a zahraničné aktivity ZSPS sú významným zdrojom informácií pre členskú základňu ZSPS, ktoré umožňujú a uľahčujú slovenským stavebným podnikateľom uplatniť svoje schopnosti pri prácach v zahraničí.

Na Slovensku je v súčasnosti aktívnych niekoľko desiatok **bilaterálnych obchodných komôr** (Francúzsko-slovenská obchodná komora, Americká obchodná komora, Britská obchodná komora, Slovensko-talianska obchodná komora, a pod.), ktoré podporujú exportné a investičné aktivity.

OBCHODNÉ ODDELENIE MINISTERSTVA OBCHODU USA V BRATISLAVE

U. S. Commercial Service – Bratislava je organizačná zložka Ministerstva obchodu USA, ktorej hlavným poslaním je podporiť americké firmy (najmä MSP) v ich snahe zvýšiť americký export a obchod so zahraničím. Okrem toho však podporuje aj slovenských podnikateľov, pomáha im nájsť tovary, služby a obchodných partnerov z USA; stretnúť sa dodávateľmi a partnermi osobne; a zúčastniť sa na veľtrhoch so zastúpením tisícov amerických firiem. Viac informácií na stránke www.buyusa.gov/slovakia.

Vzdelávanie pracovníkov pre zahranično-obchodnú činnosť

Európska vzdelávacia akadémia (EuVA) je právnym nástupcom príspevkovej organizácie Ministerstva hospodárstva SR - Inštitútu zahraničného obchodu a vzdelávania. Vzdelávacie aktivity EuVA sú zamerané na informačno-komunikačné technológie, oblasť jazykovej prípravy, manažérske zručnosti, diplomatický protokol a spoločenská etiketa a Európska únia a štrukturálne fondy. EuVA realizuje semináre a kurzy na podporu ZO ako aj rôzne kvalifikačné a rekvalifikačné kurzy. Viac informácií na stránke www.euva.sk.

**Zmluvy SR o zamedzení dvojitého zdanenia
(k 30.09.2013)**

Zmluvný štát	Platnosť odo dňa	Vyhlásené v Zbierke zákonov
Holandské kráľovstvo	2. 11. 1974	138/1974 Zb.
	19. 12. 1996	Protokol k zmluve 199/1997 Z. z.
	1. 12. 2010	450/2010 Z. z.
Francúzsko	25. 1. 1975	73/1975 Zb.
Fínsko	6. 5. 2000	207/2001 Z. z.
Belgické kráľovstvo	13.6.2000	354/2002 Z. z.
		92/2007 Z. z.
bývalé člen. štáty RVHP (FO)	1. 1. 1979	30/1979 Zb.
bývalé člen. štáty RVHP (PO)	1. 1. 1979	49/1979 Zb.
Japonsko	25. 11. 1978	46/1992 Zb.
Rakúsko	12. 2. 1979	48/1979 Zb.
Srí Lanka	19. 6. 1979	132/1979 Zb.
Nórsko	28. 12. 1980	35/1980 Zb.
Švédsko	8. 10. 1980	9/1981 Zb.
Cyprus	30. 12. 1980	30/1981 Zb.
Španielsko	5. 6. 1981	23/1982 Zb.
Dánsko	27. 12. 1982	53/1983 Zb.
Nemecko	17. 11. 1983	18/1984 Zb.
Zväzová republika Juhoslávia	15. 10. 2001	269/2002 Z. z.
Taliansko	26. 6. 1984	17/1985 Zb.
India	13. 3. 1987	77/1987 Zb.
Čína	23. 12. 1988	41/1988 Zb.
Grécko	23. 5. 1989	98/1989 Zb.
Brazília	14. 11. 1990	200/1991 Zb.
Nigéria	2. 12. 1990	339/1991 Zb.
Tuniská republika	25. 10. 1991	419/1992 Zb.
Veľká Británia a Severné Írsko	20. 12. 1991	89/1992 Zb.
Kanada	18. 12. 2001	369/2002 Z. z.
		96/2007 Z. z.
Luxembursko	30. 12. 1992	227/1993 Z. z.
Česká republika	14. 7. 2003	238/2003 Z. z.
USA	30. 12. 1993	74/1994 Z. z.
Maďarsko	21. 12. 1995	80/1996 Z. z.
Poľsko	21. 12. 1995	95/1996 Z. z.
Rumunsko	29. 12. 1995	105/1996 Z. z.
Ukrajina	22. 11. 1996	173/1997 Z. z.
Chorvátsko	14. 11. 1996	220/1997 Z. z.
Ruská federácia	1. 5. 1997	31/1998 Z. z.
Švajčiarska konfederácia	23. 12. 1997	127/1998 Z. z.
	8.8.2012	v znení 224/2012 Z. z.
Turkmenistan	26. 6. 1998	100/1999 Z. z.
Turecko	2.12.1999	90/2000 Z. z.
		red. ozn. čiastka č. 73/2000
Írsko	30.12.1999	365/2000 Z. z.
Austrália	22.12.1999	157/2000 Z. z.
Juhoafrická republika	30.6.1999	39/2001 Z. z.
Lotyšská republika	12.6.2000	317/2000 Z. z.
Malta	20.8.2000	318/2000 Z. z.
Izrael	23.5.2000	327/2000 Z. z.
Bielorusko	5.7.2000	112/2001 Z. z.

Indonézska republika	30.1.2001	12/2002 Z. z.
Bulharská republika	2.5.2001	287/2001 Z. z.
Litovská republika	16.12.2002	756/2002 Z. z.
Islandská republika	19.6.2003	225/2003 Z. z.
Kórejská republika	8.7.2003	244/2003 Z. z.
	red. ozn. čiastka č. 168/2003	
Uzbecká republika	17.10.2003	444/2003 Z. z.
Slovinská republika	11.7.2004	386/2004 Z. z.
Portugalská republika	2.11.2004	11/2005 Z. z.
Singapurská republika	12.6.2006	381/2006 Z. z.
Estónska republika	29.3.2006	383/2006 Z. z.
Moldavská republika	17.9.2006	514/2006 Z. z.
Spojené štáty mexické	28.9.2007	429/2007 Z. z.
Kazašská republika	28.7.2008	257/2008 Z. z.
Vietnamská socialistická republika	29.7.2009	296/2009 Z. z.
Sýrska arabská republika	27.2.2010	35/2010 Z. z.
Macedónska republika	27.4.2010	153/2010 Z. z.
Veľká líbyjská arabská ľudová socialistická džamáhírija	21.6.2010	258/2010 Z. z.
Gruzínsko	29.7.2012	201/2012 Z. z.
Švajčiarsko (Protokol k zmluve)	8.8.2012	224/2012 Z. z.

**Dohody SR o podpore a vzájomnej ochrane investícií
(k 30.09.2013)**

Zmluvný štát	Platnosť odo dňa	Vyhlásené v Zbierke zákonov
Rakúska republika	1. 10. 1991	454/1991 Zb.
Francúzska republika	27. 9. 1991	453/1991 Zb.
Fínska republika	23. 10. 1991	478/1991 Zb.
Kanada	14. 3. 2012	26/2012 Z. z.
Kráľovstvo Nórska	6. 8. 1992	530/1992 Zb.
Hospodárska únia Belgicko- Luxemburská	13. 2. 1992	574/1992 Zb.
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	26. 10. 1992	646/1992 Zb.
Švajčiarska konfederácia	7. 8. 1991	459/1991 Zb.
Švédске kráľovstvo	23. 9. 1991	479/1991 Zb.
Holandské kráľovstvo	1. 10. 1992	569/1992 Zb.
SRN	2. 8. 1992	573/1992 Zb.
Dánske kráľovstvo	19. 9. 1992	575/1992 Zb.
Španielske kráľovstvo	28. 11. 1991	647/1992 Zb.
Indonézia	1. 3. 1995	56/1995 Z. z.
Bulharsko	9. 3. 1995	144/1995 Z. z.
USA	19. 12. 1992	193/1995 Z. z.
		red. ozn. z 19.10.2004
	13. 7. 2004	552/2004 Z. z.
Tadžikistan	12. 3. 1996	26/1997 Z. z.
Poľsko	14. 3. 1996	27/1997 Z. z.
	13. 4. 1996	28/1997 Z. z.
Ukrajina		v znení 206/2003 Z. z.
	20. 8. 2009	271/2009 Z. z.
Ruská federácia	2. 8. 1996	48/1997 Z. z.
Kuba	5. 12. 1997	288/1998 Z. z.
Lotyšsko	30. 10. 1998	26/1999 Z. z.
Zväzová republika Juhoslávie	16. 7. 1998	68/1999 Z. z.
	13. 10. 2005	393/2005 Z. z.
		69/1999 Z. z.
Chorvátsko	5. 2. 1997	Dodatkový protokol č. 453/2009 Z. z.
Maďarsko	19. 7. 1996	70/1999 Z. z.
Slovinsko	28. 3. 1996	89/1999 Z. z.
Uzbekistan	4. 2. 1999	101/1999 Z. z.
KLDR	17. 4. 1999	180/1999 Z. z.
	6. 12. 2009	Dodatkový protokol č. 502/2009 Z. z.
Portugalsko	15. 5. 1999	234/1999 Z. z.
Turkmenistan	10. 3. 1999	235/1999 Z. z.
Rumunsko	3. 3. 1996	244/1999 Z. z.
		37/2000 Z. z.
Čína	1. 12. 1992	Dodatkový protokol č. 259/2007 Z. z.
Egyptská arabská republika	1. 1. 2000	159/2000 Z. z.
Malta	29. 5. 2000	290/2000 Z. z.
Grécka republika	31. 12. 1992	363/2000 Z. z.
Taliansko	22. 11. 2000	110/2001 Z. z.

Izrael	24. 6. 2003	369/2003 Z. z.
Kórejská republika	7. 2. 2006	4/2006 Z. z.
Bieloruská republika	1. 9. 2006	468/2006 Z. z.
Rumunsko	31. 10. 2006	26/2007 Z. z.
Singapurská republika	6. 6. 2007	286/2007 Z. z.
Indická republika	16. 6. 2007	11/2008 Z. z.
Spojené štáty mexické	8. 4. 2009	41/2009 Z. z.
Moldavská republika	15. 11. 2009	398/2009 Z. z.
Bosna a Hercegovina	19. 11. 2009	455/2009 Z. z.
Sýrska arabská republika	9. 12. 2009	512/2009 Z. z.
Libanonská republika	22. 5. 2010	223/2010 Z. z.
Jordánske hášimovské kráľovstvo	9. 6. 2010	249/2010 Z. z.
Vietnamská socialistická republika	18. 8. 2011	247/2011 Z. z.
Macedónska republika	25. 8. 2011	248/2011 Z. z.
Malajzia	5. 2. 2012	36/2012 Z. z.
Kuvajtský štát	5. 9. 2012	258/2012 Z. z.
Turecká republika	11. 12. 2013	391/2013 Z. z.